

May 9, 2026

WESTERN ARMENIA

N° 132

Հայրենիքն հեռու՝ հայրենիքի հետ
Loin de la patrie, mais toujours avec elle
Far from the homeland, yet still with it
Vatanından uzakta, ama vataniyla birlikte

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Էջ 4

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԻՇԵՑՈՒՄՆԵՐ

Էջ 8

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

Էջ 12

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Էջ 16

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Էջ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Էջ 23

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ

Էջ 26

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Էջ 28

ԱՐՄԷՆՈՍԻԴ

SOMMAIRE

PAGE 35

RAPPELS HISTORIQUES

PAGE 39

OFFICIEL

PAGE 43

SOCIÉTÉ

PAGE 47

HISTOIRE

PAGE 51

POLITIQUE

PAGE 54

PATRIMOINE

PAGE 57

CULTURE

PAGE 59

ARMENOCIDE

CONTENTS

PAGE 66

HISTORICAL REMINDERS:

PAGE 70

OFFICIAL

PAGE 74

SOCIETY

PAGE 78

HISTORY

PAGE 82

POLITICS

PAGE 85

PATRIMONY

PAGE 88

CULTURE

PAGE 90

ARMENOCID

İÇERİK

SAYFA 95

TARİHSEL HATIRLATMALAR

SAYFA 99

RESMİ HABERLER

SAYFA 103

TOPLUM

PAGE 107

TARİH

SAYFA 111

POLİTİKA

SAYFA 114

TARİHSEL MİRAS

SAYFA 117

KÜLTÜR

SAYFA 119

ARMENOSİD

Ի՞նչ է ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

Հայերու հայրենիքը **Հայկական լեռնաշխարհն** է, որը կը զբաղեցնէ 400000 կմ² տարածք եւ կը գտնուի **երեք ծովերու միջեւ**՝ Միջերկրական, Կասպից եւ Սեւ, ծովի մակարդակէն 1500-1800 մ միջին բարձրութեամբ: **Հայկական լեռնաշխարհին** ամէնէն բարձր կետը **Մասիս լեռան** գագաթն է (5165 մետր): Հայ ժողովուրդը հայկական **6 գաւառներուն** (Բիթլիս, Տրապիզոն, Վան, **Կարին**, Խարբերդ, Տիգրանակերտ-Դիարբեքիր) **բնիկ բնակչութիւնն** է, որը պատմականօրէն կը կոչուի «Հայաստան, ապա՝ թուրքական Հայաստան, իսկ այժմ՝ Արեւմտեան Հայաստան» եւ **Կիլիկիո**: Բարձրավանդակը **հայ արքաները** յաջորդէր են միմեանց՝ հիմնելով **բարգավաճ պետութիւններ**: Սակայն Հայկական լեռնաշխարհը **կայսրութիւններու՝** Աքեմենեաններու եւ Բիւզանդիոյ, արաբներու, մոնղոլներու եւ սելջուկ թուրքերու նաճումներու եւ **պատերազմներու թատերաբեմ** էր: 1894 - 1923 թուականներուն երեք յաջորդական **թուրքական կառավարութիւնները՝** Օսմանեան կայսրութիւնը, երիտթուրքերը եւ Մուստաֆա Բեմալը, իրականացուցեր են **Հայերուն ցեղասպանութիւնը** Արեւմտեան Հայաստան՝ սպանելով **2 միլիոն մարդ**:

Ցեղասպանութենէ **մազապուրծ Արեւմտեան Հայաստանի** հայերը **վտարուեցան** իրենց պապենական հայրենիքէն եւ ցրուեցան աշխարհով մէկ, եւ այսօր հիմնականը **կապրին են աքսորին մէջ՝** առանց որեւէ իրաւունքի :

Բռնազաւթուած Արեւմտեան Հայաստան **դեռ ապրող հայերը** կը շարունակեն մնալ **թուրքական զաւթիչ** ուժերու գաղութային լուծին ճնշման տակ:

Համազգային վերակառուցման գործընթացին շրջանակները ձեւաւորուեց **Արեւմտեան Հայաստան** պետութեան կառոյցը, որու հիմքը ընկած է Արեւմտեան Հայաստանի **Ազգային խորհուրդը**, որն իր գոյութեան մասին յայտարարեց **Շուշի 2004 թուականին**:

- Ռուսիոյ 1917-ի, 29 Դեկտեմբեր, հրամանագիրով՝ Ռուսիոն ճանչցաւ թիւրքական Հայաստանի հայերու ինքնորոշման իրաւունքը մինչեւ անոնց անկախութիւնը:
- 1919թ. 26 Փետրվար, Հայոց ազգային պատվիրակութեան նախագահ Պօղոս Նուպար փաշան դաշնակից տերութիւններու գերագոյն խորհուրդի առաջ ներկայացուցած է Հայաստանի մասին յուշագիր:
- 15 Մայիս 1919-ին Արեւմտեան Հայաստանի առաջին կառավարութեան Ազգային Պատիրակութեան, ընտրուած Փարիզի Հայոց Ազգային Համագումարին կողմէն, կազմին մէջ կը մտնէին Նորին Գերազանցութիւն Պօղոս Նուպար Փաշան, փրոֆեսոր Ա.Տէր Յակոբեան, բժիշկներ Հ.Ներսիս, Կ. Պաստերմաճեան եւ Մ.Մ. Ա. Չոբանյան, Վ. Թեքէյեան: Ան համատեղ աշխատելու էր Հայաստանի Հանրապետութեան պատիրակութեան կազմին հետ՝ Մ.Մ. Ահարոնեան, Հ.Օհանջանեան եւ Մ.Բահաջանեան, ապա վերջինիս հետ կ'կազմէին Ինտեգրալ Հայաստանի պատիրակութիւնը, որու կարգախօսն պիտի ըլլայ «Ամբողջական Հայաստան, ազատ եւ անկախ իր պատմական սահմաններու մէջ»:
- Արեւմտյան Հայաստանի տարածքի վրայ Հայաստան պետութիւնը փաստացի ճանաչուած է 1920-ի 19 Յունուար (Անկախութեան օրը), Դաշնակից տերութիւններու գերագոյն խորհուրդի կողմէն: Սեւրի պայմանագիրին նախագիծը պատրաստուած է 1920-ի Փետրուար Լոնդոնի կոնֆերանսին մէջ եւ վերջնական տեսքի է բերուած Սան Ռեմոյի կոնֆերանսի շրջանակները 1920-ի 24 Ապրիլ:
- Արեւմտեան Հայաստանի տարածքին վրայ Հայաստան պետութիւնը իրաւական ճանաչուած է 1920-ի 11 Մայիս Դաշնակից տերութիւններու գերագոյն խորհուրդի եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու կողմէն: Կ'որոշուի, որ հայկական պետութեան մայրաքաղաքը կ'ըլլայ Էրզրումը (Կարին):
- Պայմանագիրին ընդունումը հեշտացնելու եւ Սեւրին կետերը կիրառելու համար յունական բանակը 1920-ի 23 Յունիս դաշնակից պետութիւններու խրախուսմամբ եւ աջակցութեամբ հարձակուեցաւ Անատոլիոյ եւ Թրակիոյ մէջ: Բուրսա, Բալիկէշի, Ուշակ եւ Նազիլի մէկը միւսի հետեւէն ներխուժելով՝ հարձակումներու էական նպատակն էր հրահրիլ Սեւրի պայմանագիրին կիրառումը եւ թոյլ չտալ պայմանագիրին յօդուածներու մէջ որեւէ փոփոխութիւն:
- 1920թ. 11 Մայիս ներկայացուած Սեւրի պայմանագիրին նախագիծին ի պատասխան յուշագիրով Թիւրքիան 1920թ. Յունիս 25-ին ճանաչեց հայկական նոր պետութիւնը (հիմք ընդունելով 1918թ. 4 Յունիս Բաթումի պայմանագիրը):
- 1920-ի 25 Յունիս Դամատ Ֆերիթ փաշան Փարիզին մէջ գտնուող պատվիրակութեան կազմին մէջ ներկայացուցած է Օսմանեան կայսրութեան այս այլընտրանքային խաղաղութեան առաջարկը: Բայց այս այլընտրանքը չընդունուեցաւ դաշնակից տերութիւններու կողմէն:
- Սուլթան Վահիդէտտինի նախագահութեամբ 1920-ի 22 Յուլիս կայացած Ինքնիշխանութեան խորհուրդի նիստը համարեց «որ նա կը գերադասէ թոյլ գոյութիւն ունենալ, քան ծանր կորուստ ունենալը» եւ որոշում կայացուց ընդունիլ Պայմանագիրը: Այն բանէն ետք, երբ Թեֆիք փաշան չստորագրեց այս պայմանագիրը, որը կը բաժնէր թիւրքական տարածքը եւ որը բոլորովին չէր համապատասխանէր ազգային պատիվին ու զգացմունքներուն, Ռեշաթ Հալիս պէյը (պէյ՝ նշանաւոր մարդոց կոչում) եւ Ռեզա Թեֆիկը (Bölükbaşı) պէյը, որը կը մեղադրուէր Դամատ Ֆերիտի կողմէն 10 Օգոստոս պայմանագիրը ստորագրեց 1920-ին:
- Հայաստան պետութիւնը, հիմնական դաշնակից տերութիւնները, ասոցիացուած տերութիւնները եւ Թիւրքիոն 1920-ի 10 Օգոստոս ստորագրեցին Սեւրին միջազգային պայմանագիրը:
- 1920-ի 22 Նոյեմբեր Նախագահ Վուդրո Վիլսոն ստորագրեց Իրաւարար վճիռը, որը կը սահմանէ Հայաստան Պետութեան սահմանները Արեւմտեան Հայաստանի եւ Թիւրքիոյ տարածքին վրայ:
- 2004-ի 17 Դեկտեմբեր Արմենակ Աբրահամեանին նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան Հայաստանի հայերու ազգային խորհուրդը յայտարարեց իր գոյութեան մասին ազատագրուած Արցախ՝ Շուշիին մէջ:
- 2007-ի 20 Յունուար Արցախի Ստեփանակերտին մէջ Արեւմտեան Հայաստանի հայերու համագումարին պատիրակները պաշտօնական հռչակագիր ընդունեցին բնիկ ազգի՝ Արեւմտեան Հայաստանի հայերու իրաւունքներու մասին:
- 2007-ի 17 Սեպտեմբեր 144 պետութիւններու կողմէն ՄԱԿ-ն ընդունեց Բնիկ ժողովուրդներու իրաւունքներու մասին հռչակագիրը, որը կը ճանչնայ անոնց ինքնորոշման իրաւունքը:
- 4 Փետրուար 2011-ին Ազգային Խորհուրդը Արմենակ Աբրահամեանի նախագահութեամբ կազմեց Արեւմտեան Հայաստանի կառավարութիւնը:

- 2013-ի 24 Յունուար Ազգային խորհուրդը եւ Արեւմտեան Հայաստանի կառավարութիւնը ընդհանուր առմամբ հռչակեցին ժողովրդավարական ընտրութիւններու միջոցով Արեւմտեան Հայաստանի խորհրդարանի ստեղծման նախագիծը: 2013-ի 16 Դեկտեմբեր ընտրացուցակին մէջ գրանցուած Արեւմտեան Հայաստանի հայերու կողմէն պաշտօնապէս ընտրուած են 64 պատգամաւորներ:
- 16 Դեկտեմբեր 2013-ին խորհրդարանի պատգամաւորներուն կողմէ պաշտօնապէս ընտրուեցաւ Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան 1-ին նախագահ Արմենակ Աբրահամեան:
- 23 Փետրուար 2023-ին նախագահի հրամանագիրով յայտարարուեցաւ, որ Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութիւնը 1920-ին ճանաչուած Հայաստան Պետութեան շարունակող պետութիւնն է:
- 16 Փետրուար 2014-ին նախագահի հրամանագիրով ֆորմալացուած է Ազգային խորհուրդի եւ կառավարութեան կեդրոնակայանը Արեւմտեան Հայաստանի Կարինին մէջ (Էրզրում):
- Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը 09 Մայիս 2016-ի հրամանագիրով կ'ընդունէ Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Սահմանադրութիւնը, որը ստորագրուած եւ հաստատուած է Արեւմտեան Հայաստանի բոլոր քաղաքացիներու կողմէն:
- Նախագահ Արմենակ Աբրահամեան 24 Յունիս 2016-ի Արեւմտեան Հայաստանի անունէն վավերացուցած է Սեւրին միջազգային պայմանագիրը:

Այսպիսով, Սեւրին պայմանագիրով պաշտօնապէս եւ անվիճելիօրէն ամրագրուեցին հայերու իրաւունքները թիրքերու կողմէն գրաւուած որոշ տարածքներու վրայ:

Եւ Արեւմտեան Հայաստանի այս տարածքները, տեղահանութիւններով ու ջարդերով դատարկուելով իրենց բնակչութենէ, անշուշտ անհրաժեշտ էր, թէ՛ պատմական, թէ՛ իրաւական տեսանկիւնէն, որ աստ իրաւունքները հռչակուեն: Ժամանակակից առաջին ցեղասպանութիւնն այսպիսով հաստատուած է ասորի զոհ դարձած հայ ժողովուրդին տրուած յատուցմամբ: Ընդունուած է, որ բռնութիւնն ու հանցագործութիւնն իրաւունք չեն տար այն իրականացնողներուն:

Խիստ ցաւալի է, որ այն աստէն Սեւրին պայմանագիրը ստորագրողները, հոգնածութենէ կամ պատրանքային շահերէն ելնելով, մոռցան հայերուն, բայց Լոզանի պայմանագիրը չէր կրնար վերացնիլ վերջիններու իրաւունքները:

Աւելին, սոյն պայմանագիրը, միջազգային իրաւունքին համապատասխան, անգործունակ է հայ ժողովուրդի դէմ, որը ասորի կողմ չի եղած, թէեւ ստորագրած է Սեւրին պայմանագիրը: Հանրային միջազգային իրաւունքը կ'որոշէ, որ երբ կոլեկտիվ պայմանագիրը չեղեալ յայտարարուի եւ փոխարինուի մէկ այլով, վերջինս չի կրնար կատարման ենթարկուիլ առաջին ստորագրած պետութեան դէմ, որը երկրորդին կողմ չի եղած: Այս պետութեան համար առաջին պայմանագիրը կը շարունակէ գործի:

Հետեւաբար, Սեւրին պայմանագիրը ստորագրած, բայց Լոզանի պայմանագիրէն դուրս մնացած Հայաստանը կրնայ օրինական կերպով պահանջիլ Սեւրին պայմանագիրին դրոյթներու կիրառումը: Աւելին, սա ռազմական կամ դիւանագիտական ոյժի կամ յարկադրանքի միջոցով ձեռք բերուած Լեոնի պայմանագիրին բնորոշ դէպքն է, եւ որու վավերականութիւնը հիմնականը կը վիճակուի:

Անկասկած, 21 Նոյեմբեր 1947թ. ՄԱԿ-ի կողմէն ստեղծուած Միջազգային իրաւունքի հանձնաժողովը, որը կ'ուսումնասիրէ Լեոնի պայմանագրերը, կուղղորդուի ուսումնասիրելու Լոզանի պայմանագիրին վաւերականութիւնը միջազգային հանրային իրաւունքին առումով: Պայմանագիրը, որը կը խախտէ օրէնքը եւ արդարութիւնը, միշտ ալ ժամանակաւոր են: Ատ անհաւասարակշռութեան աղբիւր է, եւ ոչ թէ խաղաղութեան:

Արեւմտեան Հայաստանի հայ ժողովուրդը, թեկուզ ցեղասպանուած, համառ է, կը պահանջէ, որ իր նկատմամբ վերջապէս արդարադատութիւն իրականացուի: Անոր իրաւունքները անսահմանափակելի են, ինչպէս մարդկութեան դէմ յանցագործութիւնները՝ միջազգային իրաւունքի համաձայն:

Իր հերթին, Ֆրանսայի խորհրդարանը օրէնքի միջոցով յիշեցուց ատ. «Մարդկութեան դէմ ուղղուած յանցագործութիւնները, ինչպէս սահմանուած է Միաւորուած ազգերու կազմակերպութեան 13 Փետրուար 1946-ի բանաձեւով՝ հաշուի առնելով մարդկութեան դէմ յանցագործութիւններու սահմանումը, ինչպէս նշուած է 1945-ի 08 Օգոստոսի Միջազգային տրիբունալի կանոնադրութեան մէջ, իրենց բնոյթով անբացատրելի են»:

Նոյնիսկ եթէ Սեւրին Դաշնագիրը վաւերացուած չէր բոլոր կողմերու կողմէն, ինչպէս օրինակ՝ Ֆրանսան, այն կը կիրառէր այն նոյն կողմերը, որոնք չեն վաւերացուցած այն, օրինակ՝ Մեծ Բրիտանիայի, Կիլիկիոյ, Ֆրանսայի խաղաղ բնակչութեան պաշտպանութեան մանդատներու հարցը, եւ Իտալիան, որոնք չեն յարգուած:

Սևրի Դաշնագիրը ստորագրած կողմերու վավերացման համակարգը ւելի լաւ հասկնալու համար կարելոր է ուսումնասիրիլ իւրաքանչիւր ստորագրող պետութեան, այդ թիվը՝ Օսմանեան կայսրութեան (Թիւրքիա) ազգային Սահմանադրութիւնը:

Օրինակ, սուլթան Մեհմեդ VI-ի 22 Յուլիս 1920-ի Ինքնիշխանութեան խորհուրդէն ետք սուլթանը հրամայեց ստորագրիլ Սեւրին պայմանագիրը, որը համարժէք է վաւերացմանը՝ օսմանեան սահմանադրութեան հիման վրայ:

Այս ուսումնասիրութեան մէջ յատուցումներու վերաբերեալ բացայայտուած թուերը հաշուի չեն առնէր ողջ ցեղասպանութեան ժամանակաշրջանը, ինչպէս նաեւ Փետրուարին 1919-ի Փարիզին մէջ Պօղոս Նուպարին խաղաղութեան կոնֆերանսին ատեն ներկայացուած բնութագրերը: Հայերը, ի թիվս այլ բաներու, ստորագրող պետութիւններէն պիտի պահանջեն Սեւրին պայմանագիրին վաւերացումը:

Սեւրին Դաշնագիրին չկատարման կամ ատոր փոխարինման պահանջը թիւրքական յակահայ եւ ակնյայտօրէն յակաարեւմտեան Հայաստանի քաղաքականութեան մաս մըն է:

Երբեք խաղաղութեան պայմանագիրը, որը սովորաբար կը կոչուի Սեւրին պայմանագիր, չի եղած նման հարձակունակ քաղաքականութեան առարկայ, որը փորձած է փոխարինիլ այն, ի դէմս համապատասխան բնակչութեան:

Սեւրի պայմանագիրը առանց այն վերանայելու յնարաւորութեան փոխարինելու փորձի, որոշ պետութիւններ եւ քաղաքական ոյժեր կազմակերպեցին Ալեքսանդրապոլին պայմանագիրը (2 Դեկտեմբեր 1920թ.), Մոսկուայի պայմանագիրը (16 Մարտ 1921թ.), Կարսի պայմանագիրը (20 Հոկտեմբեր 1921թ.), Անգորայի պայմանագիրը կամ համաձայնագիրը (20 Հոկտեմբեր 1921 թ.), Լոզանի պայմանագիրը (24 Յուլիս 1923 թ.), պայմանագիրը քրդական «Հոյբուն» կազմակերպութեան հետ (1927 թ.), Հայկական հարցին քաղաքական բանաձեւը:

Եւրախորհրդարանի (Յունիս 18 1987 թ.), իրավիճակը Խորհրդային Հայաստանին մէջ (1988/1989 թթ.), առաջին պատերազմը Արցախին մէջ, Ջուլայի գերեզմանատան ատերումը (14.12.2005թ.) Նախիջեւանին մէջ, երկրորդ պատերազմը Արցախին մէջ՝ ունենալով որպէս հետեւանքներ Բաքուի, Թիւրքիոյ եւ (Արեւելեան) Հայաստանի Հանրապետութեան միջեւ յաջորդ (ապագայ) պայմանաւորութիւնները:

Այս ամէնը բաւարար չէր (այս համաձայնագրերը իրաւաբանօրէն լեգիտիմ չեն) եւ բաւարար չեն ըլլայ փոխարինելու Սեւրի պայմանագիրը եւ զսպելու Արեւմտեան Հայաստանի պահանջները եւ նախագահ Վուդրո Վիլսոնին իրաւարար վճռին կատարումը: 23 Օգոստոս 1990-ի Հայաստանի Խորհրդային Հանրապետութիւնն իր վարչական սահմաններուն զինքը անկախ հռչակեց Խորհրդային Միութենէ, որը 2-էն Դեկտեմբեր 1920-ի բռնազաւթուած էր Հայաստանի ամբողջական Հանրապետութեան տարածքը՝ այդ ատեն արդեն ճանաչուած անկախ պետութիւն: Անկախութեան հռչակագիրին եւ 11-րդ յօդուածի միջոցով ան կը ճանչնայ, որ Արեւմտեան Հայաստանին մէջ տեղի է ունեցած հայերու ցեղասպանութիւն:

1920-ի Հայաստանի Խորհրդային Հանրապետության անջատումը Հայաստանի Հանրապետութենէ արձանագրուած է նոր հռչակուած հանրապետութեան խորհրդարանի կողմէն 21-էն Սեպտեմբեր 1991-ի: Նոր Հայաստանի Հանրապետութիւնը, զինքը չյայտարարելով ոչ որպէս 1920-ի Հայաստանի Հանրապետութեան իրաւայաջորդ, ոչ ալ շարունակող պետութիւն, հրաժարուած է Թիւրքիոյ նկատմամբ բոլոր հաւակնութիւններէն:

Հետեւաբար, հայ ազգի արեւմտեան եւ արեւելեան բաղադրիչներու միջեւ խնդիրներու յստակ հանձնարարումը եւ դերերու տարանջատումը, անոնց ջանքերու համակարգումը կրնայ նպաստիլ անոնց ազգային խնդիրներու օպտիմալ լուծմանը: Ահա թէ ինչու Արեւմտեան Հայաստանը ոչ միայն չի հրաժարուած իր իրաւունքներէն, այլեւ չի հրաժարուած իր պարտականութիւններէն իր բնակչութեան եւ զինքը ինքնիշխան, ազատ եւ անկախ ճանաչած պետութիւններու յանդէպ:

➤Նախագահը 09 Օգոստոս 2016-ին Արեւմտեան Հայաստանի անունէն վաւերացուցած է ՄԱԿ-ի Ծովային իրաւունքի մասին համաձայնագիրը:

➤Նախագահը 01 Հոկտեմբեր 2016-ին Արեւմտեան Հայաստանի անունէն վաւերացուցած է Պետութիւններու իրազունքներուն ու պարտականութիւններուն վերաբերող համաձայնագիրը:

➤Նախագահը 20 Յունուար 2017-ին Արեւմտեան Հայաստանի նախագահը վաւերացուցած է ՄԱԿ-ին կանօնադրութիւնը:

➤17 Դեկտեմբեր 2018-ին ընտրացուցակին մէջ գրանցուած Արեւմտեան Հայաստանի հայերու կողմէն պաշտոնապէս ընտրուած են 77 պատգամաւորներ:

➤18 Յունուար 2019-ին Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմենակ Աբրահամեան պաշտօնապէս վերընտրուեցաւ խորհրդարանի պատգամաւորներուն կողմէ երկրորդ շրջանով:

➤19 Յունուար 2020-ին նոր կառավարութիւնը Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային ժողովի պատգամաւորներուն ներկայացուց կառավարութեան իր նախագիծը:

➤10 Օգոստոս 2020-ին Արեւմտեան Հայաստանի հայերը, իրենց նախագահը, կառավարութիւնը եւ խորհրդարանը պաշտօնապէս կը նշեն Սեւրին մէջ ստորագրուած միջազգային խաղաղութեան պայմանագիրին ստորագրման հարիւրամեակը:

➤27 Սեպտեմբեր 2020-ին Արցախին մէջ սկսաւ երկրորդ պատերազմը, որը հարուցուած էր Բաքուի կողմէն՝ պետութիւններու միջազգային կոալիցիայի եւ Սիրիոյէն ժամանած քիհադիստ ահաբեկիչներու աջակցութեամբ:

➤08 Նոյեմբեր 2020-ին ատրպէյճանական զինուժը յայտարարեց Շուշին բռնազաւթումին մասին:

➤2021 թվականի մարտի 1-ին Արցախի խորհրդարանը 44-օրյա պատերազմից հետո Ադրբեջանի վերահսկողության տակ գտնվող տարածքները հայտարարեց օկուպացված տարածքներ:

<http://www.nankr.am/hy/4027>

➤2021 թվականի մարտի 1-ին Արևմտյան Հայաստանի Խորհրդարանը ընդունում է Արցախի մասին օրենքը՝ ճանաչելով արցախահայերի ինքնորոշման իրավունքը և նրանց ինքնավարությունը՝ հիմնված Սան Ռեմոյի կոնֆերանսի և Սևրի պայմանագրի տարածքային ճանաչման վրա՝ որպէս 1920 թվականի Հայաստանի Հանրապետության անբաժանելի մաս:

➤2024 թվականի հունվարի 20-ին 65 պատգամավորներ պաշտոնապէս ընտրվում են Արևմտյան Հայաստանի ընտրացուցակում գրանցված հայերի կողմից:

➤2024 թվականի հունվարի 21-ին Արևմտյան Հայաստանի Հանրապետության նոր նախագահ Լիդիա Մարգոսյանը պաշտոնապէս ընտրվում է խորհրդարանի պատգամավորների կողմից՝ առաջին ժամկետով:

➤2025 թվականի նոյեմբերի 22-ին, Լիդիա Մարգոսյանի հրաժարականից հետո, Արմենակ Աբրահամյանը նորից և պաշտոնապէս ընտրվում է խորհրդարանի պատգամավորների կողմից՝ որպէս իր նախորդ պաշտոնավարումներին ոչ անընդմեջ երրորդ ժամկետով նախագահ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

westernarmeniatv.com

ԱՐԵՎՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ 16-ՐԴ ՆԻՍՏԸ

2026 թուականի Մայիսի 6-ին տեղի ունեցավ Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային ժողովի (Խորհրդարանի) 16-րդ նիստը առցանց ձեւաչափով: Նիստին մասնակցեցան ընտրուած 53 պատգամաւորներէն 15-ը:

Նիստի ընթացքին որոշուեցաւ, որ այսուհետ իւրաքանչիւր նիստէն առաջ պարտադիր պիտի ընթերցուի նախորդ նիստի արձանագրութիւնը: Ընթերցուեցաւ նաեւ 2026 թուականի Ապրիլի 29-ի նիստի արձանագրութիւնը:

Բարոյագիտութեան յանձնաժողովի նախագահ Սիմոն Մելքոնեան անդրադարձաւ յանձնաժողով մուտքագրուած դիմումներուն՝ նշելով, որ Ազգային ժողովի նախագահ Նելլի Յարութիւնեանի դիմումը կը շարունակէ մնալ ուժի մէջ, եւ յանձնաժողովը շուտով համապատասխան որոշում պիտի կայացնէ:

ԱԺ նախագահ Նելլի Յարութիւնեան նիստի ընթացքին կարելորեց Մայիս ամսուան խորհրդանշական օրերը՝ Մայիսի 9-ը՝ ԱՀՀ Սահմանադրութեան ստեղծման օրը, Մայիսի 11-ը՝ ԱՄՆ-ի կողմէ ԱՀՀ անկախութեան ճանաչման օրը, եւ Մայիսի 24-ը՝ ԱՀՀ Ազգային ժողովի ստեղծման օրը: Ան նաեւ տեղեկացուց Մայիսի 9-ին նախատեսուած առցանց հանդիպման մասին, որ նուիրուած պիտի ըլլայ օրուան խորհուրդին եւ պատմական նշանակութեան:

Նիստի աւարտին Նելլի Յարութիւնեան շնորհակալութիւն յայտնեց պատգամաւորներուն մասնակցութեան համար՝ ընդգծելով ազգային միասնականութեան եւ պետական արժէքներու պահպանման կարելորդութիւնը:

ԿԸ ՆՇՈՒԻ ԱՐԵՎՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 10-ԱՄԵԱԿԸ

2026 թուականի Մայիս 9-ին տեղի պիտի ունենայ Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան ընդունման 10-ամեակին նուիրուած առցանց հանդիսաւոր հանդիպումը: Միջոցառումը կազմակերպուած է Արեւմտեան Հայաստանի կառավարութեան նախաձեռնութեամբ Zoom հարթակով՝ ֆրանսերէն եւ հայերէն լեզուներով:

Հանդիպումը պիտի մեկնարկէ ժամը 18:30-ին՝ Փարիզի ժամանակով, եւ 20:30-ին՝ Երեւանի ժամանակով: Մասնակիցները հնարաւորութիւն պիտի ունենան քննարկելու Սահմանադրութեան պատմական նշանակութիւնը, ազգային ինքնութեան պահպանման հարցերը եւ Արեւմտեան Հայաստանի պետական ու իրաւական գաղափարախօսութեան զարգացման ուղիները:

Կազմակերպիչներուն փոխանցմամբ՝ միջոցառումը նպատակ ունի ոչ միայն անդրադառնալ Սահմանադրութեան ընդունման տարեդարձին, այլեւ ներկայացնել անոր միջազգային եւ քաղաքական նշանակութիւնը՝ հայ ժողովուրդի իրաւունքներու պաշտպանութեան համաժիրին մէջ:

Հանդիպման կարելի է միանալ առցանց հեռարձակման միջոցով՝ Western Armenia TV-ի պաշտօնական հարթակին վրայ:

<https://www.facebook.com/WesternArmeniaTV>

Միջոցառման ծիրին մէջ հասանելի են նաեւ Սահմանադրութեան տարբեր լեզուներով հրատարակուած տարբերակները՝ հայերէն, ֆրանսերէն, անգլերէն, յունարէն եւ թրքերէն:

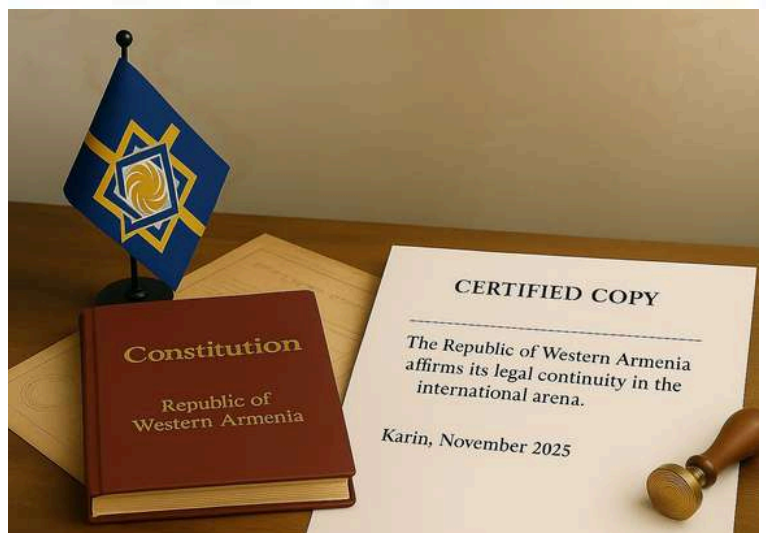
http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-fr-09.05.2020.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/arm/2017/Arevmdyan_Hayasda_ni_Hanrabadoutyan_Sahmanadroutyouun-09.05.2016.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-gr-09.05.2020.pdf.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/tr/2023/Bati_Ermenistan_Cumhuriyeti_Anayasa_Son-16.06.2023.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/en/2023/The_Constitution_of_the_Republic_of_Western_Armenia-18.06.2023.pdf

“PRESIDENTS **LIVE** Western Armenia” **PODCAST**

PART #25

«ԻՆՉՈՒ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ Է»

 YouTube

westernarmeniatv.com

Հասարակութիւն

westernarmeniatv.com

ԲՈՆԻ ՏԵՂԱՀԱՆՈՒԱԾ ԱՐՑԱԽՑԻՆԵՐՈՒՆ 80%- Ը ՎԱՐՁՈՒ Կ՛ԱՊՐԻ, ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ ԿԸ ՀԱՍՆԻ 70%-Ի

Արցախի Հանրապետության Մարդու իրաւունքներու նախկին պաշտպան, նախկին պետնախարար Արտակ Բեգլարեան հրապարակած է տուեալներ՝ բռնի տեղահանուած արցախցիներու ընկերա-տնտեսական վիճակին վերաբերեալ:

«Աշխատանքի եւ աշխատաւորներու համերաշխութեան միջազգային օրուան առիթով՝ քանի մը ցաւալի ցուցանիշ Մայր Հայաստանի մէջ ապաստանած արցախցիներու ընկերա-տնտեսական վիճակէն.

1. Աղքատութեան մակարդակը բռնի տեղահանուածներուն մօտ, խիստ մօտաւոր հաշուարկներով, շուրջ 70% է, որ մօտ երեք անգամ աւելի բարձր է Արեւելեան Հայաստանի միջին ցուցանիշէն (մօտ 23%);
2. Գործազրկութեան մակարդակը աշխատունակ արցախցիներուն մօտ շուրջ 70% է, որ մօտ հինգ անգամ աւելի բարձր է Արեւելեան Հայաստանի միջին ցուցանիշէն (14%);
3. Աշխատող արցախցիներու միջին աշխատավարձը, 2024 թուականի տուեալներով, մօտ 40% աւելի ցած էր Արեւելեան Հայաստանի միջին աշխատավարձէն (թարմ տուեալ չունիմ, սակայն դժուար թէ էապէս տարբերի):
4. Տեղահանուած արցախցիներուն մօտաւորապէս 80%-ը տակաւին չունի սեփական բնակարան (տուն) եւ կ'ապրի գլխաւորաբար վարձու, ինչ որ կը նշանակէ, թէ այդ ընտանիքներուն սպառողական զամբիւղին ծաւալը պաշտօնական միջինէն աւելի բարձր է:

Եւ այս վիճակը ունինք Արեւելեան Հայաստանի իշխանութիւններուն ձախողած ընկերային, զբաղուածութեան եւ բնակարանային ծրագիրներուն պատճառով: Մինչդէռ անոնք ներսը եւ դուրսը կուրծք կը ծեծեն, թէ իբրեւ թէ ինքնուրոյն յաղթահարած են «փախստականներու մարդասիրական ճգնաժամը» եւ տակաւին մատ թափ կու տան մեր վրայ, երբ մատնացոյց կ'ընենք հիմնախնդիրները: Շուտով նման գովերգութեան «հրավառութիւն» մը պիտի տեսնենք նաեւ Եւրոպական քաղաքական համայնքի գազաթնաժողովին ընթացքին՝ «խաղաղութեան» եւ «մարդասիրական ճգնաժամի յաղթահարման» ծխածածկոյթներուն տակ քողարկելով Արցախի ժողովուրդին արինահոս վերքերը:

Եթէ զուսպ ու բազմաշարշար արցախցիները չեն լար, անիկա տակաւին չի նշանակեր, թէ անոնց ընկերա-տնտեսական վիճակը բաւարար է: Աւելին՝ շատ անգամ նոյնիսկ Հայաստանի սովորական բնակիչները կը կարծեն, թէ լուծուած են արցախցիներու ընկերային խնդիրները, մինչդէռ իրականութիւնը ցաւալիօրէն եւ կտրուկ կը տարբերի այդ քարոզչական առասպելէն: Շնորհաւոր աշխատաւորներու օրը. տարօրսը՝ գործազուրկներուն»:

115,000-ից ավելի արցախցիներ բռնի տեղահանվել են իրենց հայրենիքից

westernarmeniatv.com

ՏԻՔ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ ՀԱՅԵՐՈՒ ԴԷՍ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒԱԾ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԸ ՄԻԱԽՈՐԵՑ ՀԱՄԱՅՆՔԸ

Հիսիսային Քարոլինայի մեջ կը ձեւաւորուի հայկական նոր կեդրոն Ամերիկայի առաջատար համալսարաններէն մէկուն՝ Տիքի մէջ, հայկական ինքնութիւնը նոր շունչ կը ստանայ: Մէկ գաղափարէ սկսած նախաձեռնութիւնը վերածուեցաւ համայնքային շարժումի մը, որ ոչ միայն կը միաւորէ ուսանողները, այլեւ բարձրաձայն կը դարձնէ պատմական յիշողութեան կարելորութիւնը:

2024-ին Տիք համալսարանի ուսանող Վինսենթ Յովսէփեան, Լոս Անճելըսէն եկած երիտասարդ մը, որոշեց ընել այն, ինչ մինչ այդ ոչ ոք ըրած էր՝ համալսարանին մէջ ստեղծել հայկական ուսանողական կազմակերպութիւն մը:

Ճամբան դիրին չէր: Ամիսներ շարունակ ան եւ իր համախոհը՝ Մետիսըն Միքայէլեան, կ'անցնէին բարդ վարչական գործընթացներու միջով՝ նպատակ ունենալով հաստատել հայկական ներկայութիւնը համալսարանին մէջ:

Եւ վերջապէս՝

2026-ի Յունուարին “Armenians at Duke” կազմակերպութիւնը պաշտօնապէս ճանչցուեցաւ՝ դառնալով համալսարանի պատմութեան առաջին հայկական ուսանողական միութիւնը:

«Փոքր Հայաստան»՝ մեծ արձագանգով

Պաշտօնական ճանաչումէն առաջ իսկ կազմակերպութիւնը արդէն գործի անցած էր:

2025-ի Դեկտեմբեր

Ձեռնարկ՝ “Little Armenia”

Այս առաջին ձեռնարկը դարձաւ մշակութային տօն մը՝

- հայկական ուտեստներ
- երաժշտութիւն
- պատմութիւն

Աւելի քան 70 մասնակից մասնակցեցաւ՝ ծանօթանալով հայկական մշակոյթին եւ ասանդութիւններուն:

Համայնքի ձեւաւորում

Այսօր կազմակերպութիւնը ունի շուրջ 30 անդամ, եւ համագործակցելով Հիսիսային Քարոլինայի պետական համալսարանի հայկական ուսանողական միութեան հետ՝ դարձած է շրջանի հայկական ուսանողական կեանքի կեդրոնը:

Տիքի եւ Տարհեմի շրջանին մէջ կը ձեւաւորուի նոր հարթակ մը, ուր երիտասարդները ոչ միայն կը պահպանեն իրենց ինքնութիւնը, այլ նաեւ կը կիսեն զայն ուրիշներու հետ:

Ապրիլ 24. յիշողութիւն եւ պայքար

Տիք համալսարան, Կուտսըն մատուռ

2026 թուականի Ապրիլ 24

Հայերու դէմ իրականացուած ցեղասպանութեան 111-րդ տարելիցին կազմակերպութիւնը կրկին միաւորեց համայնքը՝ այս անգամ աւելի լուրջ եւ յուզիչ առիթով:

Աւելի քան 45 ուսանող, դասախօս եւ համայնքի անդամ հաւաքուեցաւ մոմավառութեամբ յիշատակի երեկոյի համար:

Ձեռնարկը կը ներառէր՝

- լուռ յարգանքի տուրք
- անձնական վկայութիւններ
- Ելոյթներ՝ Հայաստանի աջակցութեան կոչերով

Ասիկա պարզապէս յիշատակի արարողութիւն մը չէր: Ասիկա նաեւ հարթակ մըն էր՝ խօսելու, յիշեցնելու եւ արդարութիւն պահանջելու:

Նոր սերունդ, նոր ձայն

“Armenians at Duke”-ը կ'ապացուցէ, որ նոյնիսկ հազարաւոր քիլոմետրեր հեռու հայրենիքէն, հայկական ինքնութիւնը կրնայ ոչ միայն պահպանուիլ, այլ նաեւ զարգանալ:

Այս երիտասարդները չեն մոռնար պատմութիւնը: Անոնք զայն կը վերածեն գործողութեան՝

մշակոյթի միջոցով,

կրթութեան միջոցով,

յիշողութեան միջոցով:

Եւ ասիկա դեռ սկիզբն է

Տիքի մէջ սկսած այս նախաձեռնութիւնը ցոյց կու տայ պարզ ճշմարտութիւն մը՝

Հայկական պատմութիւնը կը շարունակուի հոն, ուր կայ մէկը, որ պատրաստ է զայն պատմելու:

Եւ այսօր այդ պատմութիւնը կը հնչէ նաեւ Հիսիսային Քարոլինայի մէջ:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԷՈՆԸ. ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԻՍԱՏ ՄՆԱՑԱԾ ԵՐԱԶԸ ԵՒ ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ԾԱՆՐ ԴԱԽԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պատմություն մը, որ յաղթանակը վերածուեցաւ կորուստի, իսկ հաւատը՝ հիասթափութեան

Պատմութեան մէջ կան էջեր, որոնք չեն փակուիր: Անոնք կը շարունակեն հնչել՝ որպէս հարց, որպէս վերք, որպէս չկատարուած խոստում: Հայկական Լեգէոնի պատմութիւնը ճիշդ այդպիսին է՝ միաժամանակ հերոսութեան գագաթնակէտ եւ դառն դաւաճանութեան խորհրդանիշ:

«Ամբողջ կեանք մը»՝ մէկ գիրքի ետեւը

Հայաստանի Ամերիկեան համալսարանին մէջ լուռ լարուածութիւն կը տիրէր: Սեղանին դրուած էր օրուայ գլխաւոր հերոսը՝ գիրք մը, որուն էջերուն մէջ ամփոփուած էր ամբողջ սերունդի մը ճակատագիրը:

Հեղինակը՝ Սիւզան Փոլ Փաթին, դժուարութեամբ կը խօսի՝ որքան ժամանակ աշխատած է անոր վրայ.

«Երկու, երեք, գուցէ չորս տարի... կամ գուցէ ամբողջ կեանք մը»:

Ան ցոյց կու տայ բացառիկ լուսանկարներ: Այդ պահուն դահլիճ կը մտնէ Տիգրան Մանսուրեան: Հայեացքներ կը հանդիպին: Սենեակին մէջ լուռ յարգանք կայ: Որովհետեւ խօսքը միայն գիրքի մասին չէ. խօսքը յիշողութեան մասին է:

Հայկական Լեգէոն. խոստումներ եւ պայքար

1916 թուական

Եւրոպան կը խորտակուի Առաջին համաշխարհային պատերազմին մէջ:

Հայերը, որոնք փրկուած էին ցեղասպանութենէն, կանգնած էին նոր ընտրութեան առաջ՝ պայքարիլ յանուն ապագայի:

- 1916 թ. Հոկտեմբեր 27 — Պօղոս Նուպար համաձայնութեան կ'երթայ Ֆրանսայի եւ Անգլիայի հետ՝ ստեղծելու Արեւելեան Լեգէոնը (Légion d'Orient)
- Հայերուն կը խոստացուի ինքնավարութիւն Կիլիկիոյ մէջ
- աւելի քան 1200 հայ կամաւորներ կը միանան Լեգէոնին
- 1917 թ.՝ վարժանքներ Կիպրոսի մէջ
- 1918 թ. Սեպտեմբեր 19 — Արարայի բարձունքներուն վրայ հայերը կը ջախջախեն թուրք-գերմանական ուժերը

Այս մարդիկ վերադարձած էին ոչ միայն կռուելու, այլ՝ փրկելու իրենց տունը, իրենց ժողովուրդը, իրենց ապագան:

Կիլիկիա. վերադարձ եւ յոյս

Պատերազմէն ետք Կիլիկիան կարծես նոր շունչ առած էր:

1918–1919 թուականներուն շուրջ 120,000 հայ գաղթականներ վերադարձան Կիլիկիա՝ հաւատալով, որ վերջապէս պաշտպանուած են դաշնակիցներուն կողմէ:

1920 թուականի Մայիս 4-ին հռչակուեցաւ Կիլիկիոյ անկախութիւնը՝ Ֆրանսայի մանտաթի ներքոյ:

Եւ յետոյ՝ դաւաճանութիւն

Բայց պատմութիւնը կտրուկ շրջադարձ ունեցաւ:

- Ֆրանսացի սպաները սկսան զինաթափել Հայկական Լեգէոնը
- 1920 թ. Սեպտեմբեր 27 — Լեգէոնը փաստացի չեզոքացուեցաւ
- 1921 թ. Հոկտեմբեր 20 — Ֆրանսան ճանչցաւ քեմալական Թուրքիան
- Կիլիկիան մնաց առանց պաշտպանութեան

Արդիւնքը ողբերգական էր:

Հայերը կրկին ենթարկուեցան սպանութիւններու եւ բռնի տեղահանութեան:

Կիլիկիոյ երազը փլեցաւ:

Գիրք մը, որ կը խօսի լռածներուն փոխարէն

“The Armenian Legionnaires: Sacrifice and Betrayal in World War I”

Սիւզան Փոլ Փաթիի գիրքը պարզապէս պատմական ուսումնասիրութիւն մը չէ:

Ան կը ներառէ՝

- ականատեսներու վկայութիւններ
- անձնական նամակներ
- եզակի լուսանկարներ

259 էջերու մէջ հեղինակը կը բացայայտէ ոչ միայն ռազմական իրադարձութիւնները, այլ նաեւ՝ մարդկային յոյսերը, հաւատը... եւ անոնց կործանումը:

Ան առանձնայատուկ ուշադրութիւն կը դարձնէ նաեւ կանանց պատմութիւններուն, որոնք յաճախ կը մնան ստուերի մէջ, բայց եղած են այս ամբողջ պայքարի անբաժան մասը:

Հեղինակը՝ յիշողութեան պահապան

Սիւզան Փոլ Փաթին՝

- Լոնտոնի համալսարանական քոլէճի պատուաւոր գիտաշխատող
- Լոնտոնի հայկական հիմնարկի նախկին տնօրէն
- հայկական արմատներով մտաւորական

Անոր տատիկն ու պապիկը ծնած են Քեսապի մէջ, անցած են ցեղասպանութեան ճանապարհով եւ հաստատուած Միացեալ Նահանգներ:

Ան կը խոստովանի՝

«Ես պարտաւոր էի պատմել այն, ինչ լսած եմ իմ ընտանիքէս»:

Պատմութիւն մը, որ դեռ չէ աւարտած

Հայկական Լեգէոնի պատմութիւնը միայն անցեալի մասին չէ:

Ան հարցադրում մըն է՝

Ինչո՞ւ դաշնակիցներու խոստումները չկատարուեցան

Ինչո՞ւ յաղթանակը չվերածուեցաւ հայրենիքի

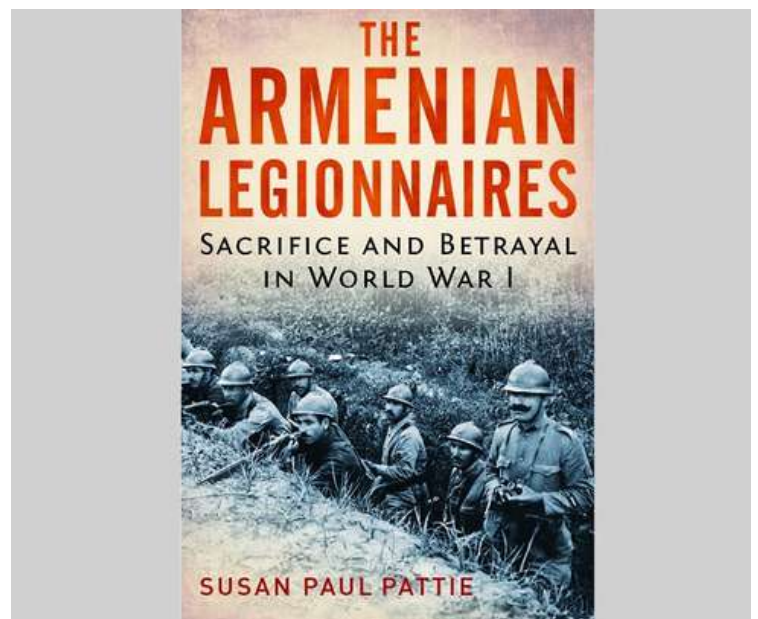
Եւ ինչո՞ւ ամբողջ ժողովուրդ մը կրկին մնաց մինակ

Սա պատմութիւն մըն է հաւատքի, պայքարի եւ դաւաճանութեան մասին:

Բայց նաեւ՝ յիշողութեան:

Որովհետեւ որքան ալ ժամանակ անցնի,

Կիլիկիոյ երազը դեռ կը շարունակէ ապրիլ:

Բռնի տեղահանուած արցախցիներուն 80%-ը
վարձու կ'ապրի, աղքատութեան եւ
գործազրկութեան մակարդակը կը հասնի 70%-ի;

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ԵՒ ԱՐԵՎՍՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՒ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ 106-ԱՄԵԱԿԸ

Արեւմտեան Հայաստանը (Թրքահայաստանը) իր առաջին ճանաչումը իբրեւ պետութիւն ստացաւ Ռուսիոյ կողմէ 1917 թուականի Դեկտեմբեր 29-ին՝ հայ ժողովուրդի դէմ կատարուած ցեղասպանութենէն ետք:

1919 թուականի Մայիս 15-ին Պօղոս Նուպարի նախագահութեամբ կառավարութեան ձեւաւորմէն ետք, Դաշնակից Տէրութիւններու Գերագոյն Խորհուրդը փաստացի ճանչցաւ Հայաստանի Հանրապետութիւնը իբրեւ ամբողջական պետութիւն: 1920 թուականի Փետրուարի Լոնտոնի համաժողովէն (Սերի պայմանագրի նախապատրաստութիւն) եւ Ապրիլի Սան Ռեմոյի համաժողովէն (Սերի դաշնագրի աւարտ) ետք էր, որ (Արեւմտեան) Հայաստանի Հանրապետութիւնը դէ յուրէ ճանաչում ստացաւ բազմաթիւ ալիքներով՝ նոյնիսկ 1920 թուականի Օգոստոս 10-ին Սերի դաշնագրի ստորագրումէն շատ առաջ:

Այս շրջանին է որ Միացեալ Նահանգները ճանչցան Հայաստանը 1920 թուականի Մայիս 11-ին: Բայց շատեր չեն գիտեր, որ Արժանթինի պետութիւնը (Արեւմտեան) Հայաստանը ճանչցած է իբրեւ ազատ եւ անկախ պետութիւն՝ 1920 թուականի Մայիս 3-ին, նախագահ Հիպօլիտօ Իրիգոյենի օրով:

Մայիս ամիսը վերածուած է խորհրդանշական ամսուան՝ միաւորելով Արժանթինն ու (Արեւմտեան) Հայաստանը իբրեւ երկու անկախ ժողովուրդներ՝ շնորհիւ արգենտինահայ համայնքի հաւատարմութեան եւ կազմակերպման:

1920 թուականի Մայիս 3-ին նախագահ Իրիգոյենը ստորագրեց Հայաստանի Հանրապետութիւնը ճանչցող պաշտօնական հրամանագիրը, զոր հաստատեց արտաքին գործոց նախարար Հոնորիօ Պուէյրեդոն, եւ 1920 թուականի Մայիս 28-ին տօնական ձեռնարկներ տեղի ունեցան մայրաքաղաքի սրտին մէջ:

Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմենակ Աբրահամեան՝ Արժանթինի Հանրապետութեան կողմէ Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան ճանաչման 106-ամեակի կապակցութեամբ, շնորհակալութիւն եւ շնորհաւորութիւն կը յղէ նախագահ Խաւիեր Միլեյին, անոր կառավարութեան, խորհրդարանին եւ Սենատին՝ այն ուշադրութեան համար, որ ցուցաբերուած է այդ համայնքին՝ ցեղասպանութենէն վերապրածներու հազարաւոր ժառանգներու, որոնց հայրենիքն է Արեւմտեան Հայաստանը:

Այս առիթով նաեւ կը յիշատակուի Արժանթինի Սենատին 1993 թուականի Մայիս 5-ի բանաձեւը, որով պաշտօնապէս կը յարգուին Արեւմտեան Հայաստան կատարուած ցեղասպանութեան զոհերը:

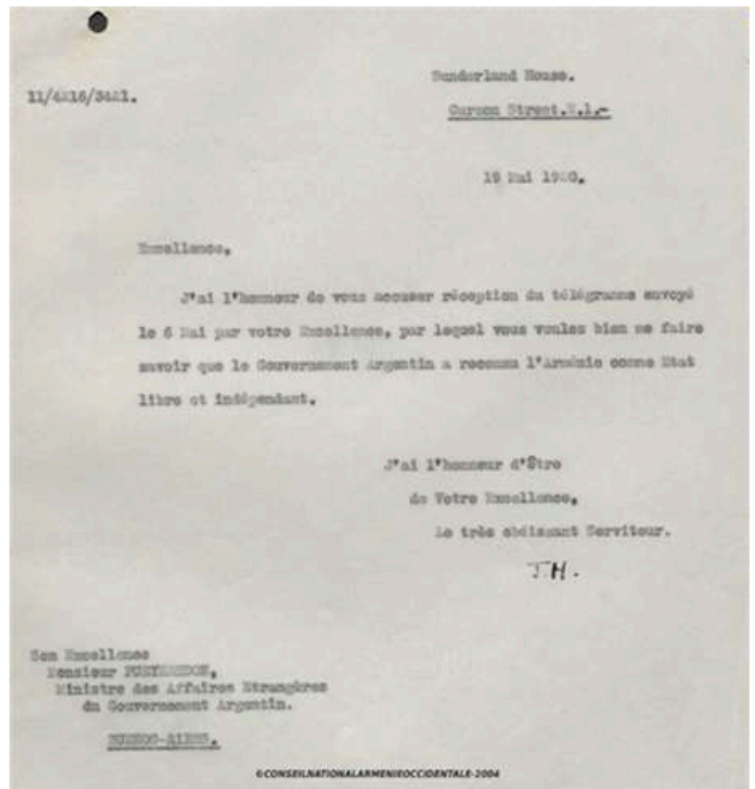
1920 – 3 DE MAYO – 2026

- El 29 de diciembre de 1917 Armenia Occidental recibió su primer reconocimiento como Estado por parte de Rusia.
- Tras la formación del Gobierno presidido por Boghos Nubar, el 15 de mayo de 1919 el Consejo Supremo de las Potencias Aliadas reconoció de facto a la República de Armenia integral.
- La República de Armenia (occidental) fue reconocida de jure mucho antes de su participación en la firma del Tratado de Sévres el 10 de Agosto de 1920, con posterioridad a la Conferencia de Londres (preparación del Tratado de Sévres) en febrero de 1920 y de la confrmación final de dicho Tratado en San Remo en Abril de ese año. Mientras que Estados Unidos reconoció de jure a la República de Armenia (occidental) el 11 de mayo de 1920.
- El 3 de mayo de 1920, el Estado argentino, encabezado por su presidente, don Hipólito Yrigoyen, mediante el decreto N° 49/20 reconoció a la República de Armenia (occidental) como un Estado libre e independiente.

*Gracias, Don Hipólito Yrigoyen,
Gracias, República Argentina*

Քաղաքականութիւն

westernarmeniatv.com

ԵՐԵՒԱՆԸ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵՒ. ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 8-ՐԴ ԳԱԳԱԹՆԱԺՈՂՈՎԸ ԵՒ «ՍԻՐԵՆՆԵՐՈՒ ԵՐԳԸ»

Երեւանը՝ իբրեւ Եւրոպական խոստումներու եւ աշխարհաքաղաքական պատրանքներու խաչմերուկ:

Եւրոպական քաղաքական համայնքի 8-րդ գագաթնաժողովին ծիրին մէջ Հայաստանի մայրաքաղաքը հիւրընկալեց առաջնորդներ եւ դիւանագէտներ՝ յայտարարուած նպատակի շուրջ. զօրացնել մայրցամաքային համագործակցութիւնը աճող լարուածութիւններու պայմաններուն մէջ: Սակայն միասնութեան եւ համերաշխութեան մասին ելոյթներուն ետին կը ծագի հարց մը. արդեօք Եւրոպան իրապէս պատրա՞ստ է գործելու, թէ՞ պարզապէս կ'ենթարկուի իրական քաղաքականութեան «սիրեններու երգին»:

Վերջին աշխարհաքաղաքական ճեղքուածքներուն հետեւանքով Եւրոպական քաղաքական համայնքը կը ներկայանայ իբրեւ ճկուն երկխօսութեան հարթակ մը, որ կը գերազանցէ Եւրոպական միութեան սահմանները: Երեւանը որպէս հիւրընկալ քաղաք ընտրելով՝ կազմակերպիչները յստակ խորհրդանշական ուղերձ մը կը փոխանցեն: Հայաստանը, ըլլալով տարածաշրջանային վերաճեաւորումներու առաջնագիծին գտնուող պետութիւն մը, կը մարմնաւորէ այն անվտանգութեան, ինքնիշխանութեան եւ ժողովրդավարական դիմադրողականութեան մարտահրաւերները, որոնց դիմաց կը գտնուի մայրցամաքը:

Սակայն տարածաշրջանային կայունութեան վերաբերեալ որեւէ լուրջ քննարկում չի կրնար անտեսել կեդրոնական հարց մը. չլուծուած խնդիրները՝ Արցախը եւ Արեւմտեան Հայաստանը: Այս տարածքներուն մէջ հայկական քաղաքական կառույցներու փաստացի վերացումը վերջին իրադարձութիւններէն յետոյ չէ վերացուած հիմնարար խնդիրները: Յեղասպանութիւն, տեղահանում ընակչութեան իրաւունքներ, մշակութային ժառանգութեան պահպանում, երկարածամկէտ անվտանգութիւն եւ իրաւական կարգավիճակ. ասոնք կը մնան բաց հարցեր՝ միջազգային հանրութեան կողմէ վստահելի պատասխաններու սպասումով:

Արեւմտեան Հայաստանի համար Արցախը փակ էջ մը չէ, այլ տակաւին բաց վերք: Եւրոպայի համար ան կը հանդիսանայ համախոհութեան եւ հետեւողականութեան կարելոր փորձութիւն մը: Կրնա՞յ արդեօք ան պաշտպանել իրաւունքի, ժողովուրդներու պաշտպանութեան եւ միջազգային արդարութեան սկզբունքները՝ առանց բացայայտ կերպով անդրադառնալու այս գգայուն հարցին:

Որոշ դիտորդներու կողմէ յիշատակուող «սիրեններու երգը» ճիշտ այս գայթակղութիւնն է. Արցախեան հարցը երկրորդական համարել՝ յանուն աշխարհաքաղաքական հաւասարակշռութիւններու: Ուժանիւթային շահեր, ռազմավարական դիւանագիտական յարաբերութիւններ եւ տարածաշրջանային սրացման վախ. այս պայմաններուն մէջ Եւրոպական բազմաթիւ պետութիւններ կրնան հակիլ աւելի գործնական մօտեցման՝ վտանգելով լքուածութեան զգացումի խորացումը:

Այս համատեքստին մէջ Երեւանի մէջ գումարուող գագաթնաժողովը կրնայ վերածուիլ դիւանագիտական ցուցափեղկի մը՝ իրական շրջադարձային պահի փոխարէն: Աջակցութեան յայտարարութիւնները, որքան ալ կարելոր ըլլան, չեն կրնար փոխարինել իրական գործիքներուն՝ անվտանգութեան երաշխիքներ, միջազգային իրաւական նախաձեռնութիւններ կամ մարդու իրաւունքներու վերահսկման մեխանիզմներ՝ կապուած Արցախի մէջ ստեղծուած իրավիճակին:

Արեւմտեան Հայաստանի համար այս գագաթնաժողովին նշանակութիւնը շատ աւելի լայն է: Խօսքը կը վերաբերի ընդլայնուած Եւրոպական նախագծի վստահելիութեան՝ արդեօք ան ունակ է արդի ճգնաժամներուն արձագանգելու իրական քայլերով, թէ՞ կը սահմանափակուի ընդհանուր ձեւակերպումներով: Եւրոպայի համար ասիկա առիթ մըն է ապացուցելու, թէ կրնայ ըլլալ ոչ միայն դիտորդ, այլեւ գործուն դերակատար՝ իր արժեքներուն եւ ռազմավարական շահերուն միջեւ հաւասարակշռութիւն պահպանելով:

Ի վերջոյ, Երեւանը կրնայ դառնալ ճշմարտութեան պահի բեմը: Եւրոպական քաղաքական համայնքը պիտի ստիպուի ընտրութիւն կատարել՝ բացայայտօրէն անդրադառնալ Արցախին եւ անոր իրաւական ու մարդասիրական հետեւանքներուն, կամ ենթարկուիլ կայունութեան պատրանքին՝ լռութեան եւ մոռացութեան գնով:

Պատմութիւնը պիտի դատէ՝ արդեօք այս 8-րդ գագաթնաժողովը պիտի ըլլա՞յ վճռորոշ հանգրուան, թէ՞ հերթական բաց ձգուած առիթ մը այն տարածաշրջանին մէջ, ուր խօսքերը այլեւս բաւարար չեն:

Արմենակ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ

ԲԱՐԵԿԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԱՐՑԱԽ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ. ԸՆՏՐՈՎԻ ԿԻՐԱԿՈՒՄ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՎԷԾԻ ԿԵԴՐՈՆԸ. ԱՐՄԵՆԱԿ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Ֆրանսայի նախագահ Էմանուել Մաքրոնի Երեւան այցելութենէն եւ Հայաստանի խաղաղութեան վերաբերեալ անոր յայտարարութիւններէն ետք, երբ ան կը ներկայանար գրեթէ որպէս գործընթացի «ճարտարապետ», պաշտօնական խօսքերէն անդին կը յայտնուի աւելի խորքային հարց մը: Ֆրանսական համայնքներու եւ Արցախի քաղաքներու միջեւ կնքուած բարեկամութեան խարտիաներուն շուրջ ստեղծուած իրավիճակը կը բարձրացնէ կարեւոր հարցադրում մը. արդեօ՞ք իրաւունքը կը կիրարկուի հաւասարապէս, թէ՞ կ'օգտագործուի ըստ քաղաքական եւ դիւանագիտական նպատակայարմարութեան:

Յստակ իրաւական հիմք... տեսականօրէն Ֆրանսական օրէնքին համաձայն՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինները կրնան միջազգային գործունէութիւն ծաւալել միայն այն պարագային, եթէ այդ չի հակասեր պետութեան արտաքին քաղաքականութեան: Այս սկզբունքը կը վերահսկուի եւ կը մեկնաբանուի Ֆրանսայի Պետական խորհուրդին կողմէ:

Այս համաժիրին մէջ, Ֆրանսայի կողմէ չճանչցուած կազմաւորումներու՝ ինչպէս օրինակ Արցախի հետ խարտիաներու կնքումը, գնահատուած է որպէս երկրի միջազգային պարտաւորութիւններուն հակասող քայլ: 2019-էն սկսեալ չեղարկումները, հետեւաբար, ունին յստակ իրաւական հիմք:

Կիրարկումը՝ կախեալ պետութեան նախաձեռնութենէն Սակայն այս չեղարկումները ինքնաբերաբար չեն իրականացուիր: Անոնք պետութեան՝ մասնաւորաբար մարզպետներուն կողմէ վարչական դատարան դիմելու որոշումներուն արդիւնքն են:

Այլ խօսքով՝ որոշ խարտիաներ կրնան տարիներ շարունակ գոյութիւն ունենալ առանց խնդիրներու, մինչեւ այն պահը, երբ կը դառնան քաղաքական կամ դիւանագիտական տեսանկիւնէ զգայուն: Ասիկա կարեւոր հանգամանք մըն է. իրաւունքը ոչ միայն կը կիրարկուի, այլ նաեւ «կ'իրագործուի»:

Օրինակներ, որոնք հարցականի տակ կը դնեն կիրարկման միատեսակութիւնը

Համագործակցութիւն պաղեստինեան տարածքներուն հետ Բազմաթիւ ֆրանսական համայնքներ կը համագործակցին Պաղեստինի տարածքներուն մէջ գտնուող քաղաքներու հետ: Թէեւ Ֆրանսան կը ճանչնայ Պաղեստինը, անոր միջազգային կարգավիճակը կը շարունակէ մնալ վիճարկելի եւ քաղաքականապէս զգայուն:

Այնուամենայնիւ՝ այդ համագործակցութիւնները լայնօրէն կը հանդուրժուին, երբեմն՝ կ'ունենան ընդգծուած քաղաքական եւ խորհրդանշական բնոյթ,

եւ չեն յառաջացներ իրաւական համակարգուած վէճեր:

Կապեր Արեւմտեան Սահարայի հետ

Արեւմտեան Սահարայի կարգավիճակը կը շարունակէ մնալ երկարատեւ շլուծուած հակամարտութիւն մը:

Որոշ ֆրանսական համայնքներ իրականացուցած են՝

մարդասիրական աջակցութիւն,

համագործակցութիւն սահարավի փախստականներու ճամբարներուն հետ,

կամ կապեր տեղական կառոյցներու հետ:

Հոս եւս՝

դիւանագիտական զգայունութիւնը բարձր է, բայց իրաւական արձագանգները սահմանափակ կամ

փոփոխական են:

Նախաձեռնութիւններ Թայուանի հետ

Ֆրանսան չի ճանչնար Թայուանը որպէս անկախ պետութիւն՝ հաւատարիմ մնալով «մէկ Չինաստան» քաղաքականութեան:

Այնուամենայնիւ՝

ֆրանսական քաղաքները կը զարգացնեն տնտեսական, մշակութային եւ կրթական կապեր Թայուանի հետ,

գոյութիւն ունին համագործակցութեան տարբեր ձեւաչափեր:

Այս յարաբերութիւնները՝

դիւանագիտորէն կը վերահսկուին,

սակայն ընդհանուր առմամբ կը հանդուրժուին,

եթէ չեն կրեր բացայայտ քաղաքական բնոյթ:

Աւելի շատ տարբեր մօտեցում, քան իրաւական հակասութիւն

Այս օրինակները չեն նշանակեր, թէ բոլոր պարագաները նոյնական են Արցախի իրավիճակին: Սակայն անոնք ցոյց կու տան, որ

իրաւական «կարմիր գիծը» կը մեկնաբանուի որոշ ճկունութեամբ,

իսկ անոր կիրարկումը մեծապէս կախեալ է համատեքստէն:

Արցախի պարագային արձագանգը եղած է՝

արագ,

համակարգուած,

եւ իրաւական առումով խիստ:

Այս հակադրութիւնը կը ձեւաւորէ այն ընկալումը, թէ իրաւունքը կը կիրարկուի տարբեր կերպերով:

Իրաւունք, դիւանագիտութիւն եւ քաղաքական նպատակայարմարութիւն

Բարեկամութեան խարտիաներու հարցը ցոյց կու տայ իրաւաբաններուն համար ծանօթ իրողութիւն մը. վարչական իրաւունքը երբեք ամբողջութեամբ անջատուած չէ քաղաքական միջավայրէն:

Դատական գործընթացի սկսիլը կամ չսկսիլը կախեալ է՝

պետութեան կամքէն,

դիւանագիտական շահերէն,

եւ տուեալ հարցի զգայունութեան աստիճանէն:

Այս պայմաններուն մէջ հարցը ոչ այնքան իրաւականութեան մէջ է, որքան պետական գործողութիւններու հետեւողականութեան:

Բացայայտող վէճ

Որոշ դիտորդներու համար 2019-ի զարգացումները կը դիտարկուին որպէս շրջադարձային պահ՝ ընկալուելով որպէս Արցախի նկատմամբ խորհրդանշական աջակցութեան տկարացում:

Ուրիշներու համար անիկա պարզապէս իրաւունքի ուշացած, բայց անհրաժեշտ կիրարկումն էր՝ նոր պայմաններու մէջ:

Հաստատութիւններու վստահելիութեան հարց

Արցախի հետ խարտիաներու հարցը դուրս կու գայ միայն հայկական շրջանակներէն: Ան կը բարձրացնէ հիմնարար հարց մը. կրնա՞յ արդեօք իրաւական չափանիշը պահպանել իր ամբողջական օրինականութիւնը, եթէ անոր կիրարկումը տարբեր է տարբեր իրավիճակներու մէջ:

Իրաւական պետութեան մէջ այս հարցին պատասխանը կ'որոշէ ոչ միայն հաստատութիւններու հեղինակութիւնը, այլեւ քաղաքացիներու վստահութիւնը անոնց նկատմամբ:

Վերջաւորութեան կը նշուի, որ նախագահ Մաքրոն փորձած է իրաւական նշանակութիւն ունեցող ազդակ մը յղել Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւին՝ 44-օրեայ պատերազմին սկսելէն մէկ տարի առաջ եւ Սեւրի դաշնագիրին հարիւր ամեակէն մէկ ամիս ետք:

Արմենակ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՇԱՊԱԳՈՐԳ՝ ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐՈՒ ՇՈՒՆՉԸ ՁԵՐ ՏԱՆ ՄԷՋ

Քանի մը տարի առաջ ներկայացուած պատմութիւնը՝ Արցախէն տեղահանուած հիստղներու մասին, յուզեց շատերուն: Այդ ժամանակ, ձեր աջակցութեամբ, անոնց ձեռագործ գորգերէն քանի մը հատը գտան իրենց նոր տուները: Բայց անոնց պատմութիւնը կը շարունակուի... Եւ այսօր ան կը ներկայացուի նոր ստեղծագործութեամբ:

Այս անգամ՝ բացառիկ վիշապագորգ (Vishapgork):

Սա պարզապէս գորգ մը չէ: Սա պատմութիւն մըն է՝ հիստուած թելի մէջ:

Բնական ներկերով գունաւորուած այս ձեռագործ գորգին իւրաքանչիւր տարր կ'արտացոլէ հայկական աւանդոյթը, տոկունութիւնը եւ վարպետութեան բարձր մակարդակը: Վիշապի զարդանախշը հայկական մշակոյթին մէջ կը խորհրդանշէ ուժ, պաշտպանութիւն եւ կեանքի շարունակականութիւն՝ դարձնելով այս գործը ոչ միայն զարդ, այլ նաեւ խոր իմաստ ունեցող արուեստի նմուշ մը:

Այս գորգը ստեղծուած է ոչ միայն ձեռքով, այլ նաեւ սրտով: Ան կը կրէ յիշողութիւն, կորուստ, բայց նաեւ՝ վերածնունդ: Իւրաքանչիւր հանգույց կը պատմէ պատմութիւն մը, որ չի կրնար մոռցուիլ:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԸ՝ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԼԻՔԱՆԱՆ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

1921 թուականի Դեկտեմբերի 15-ին գրուած նամակ մը այսօր արժեքաւոր պատմական վկայութիւն կը համարուի՝ բացայայտելով Կիլիկիոյ հայութեան տեղահանութեան եւ Լիբանանի մէջ անոնց ընդունման մանրամասները՝ ֆրանսական մանտատի տարիներուն:

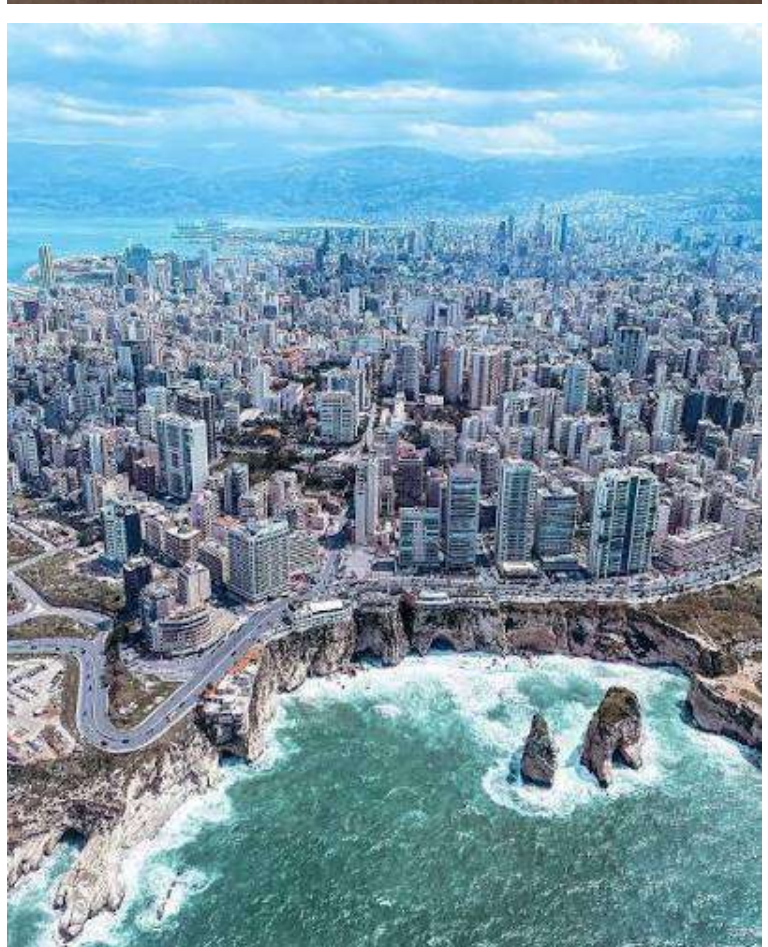
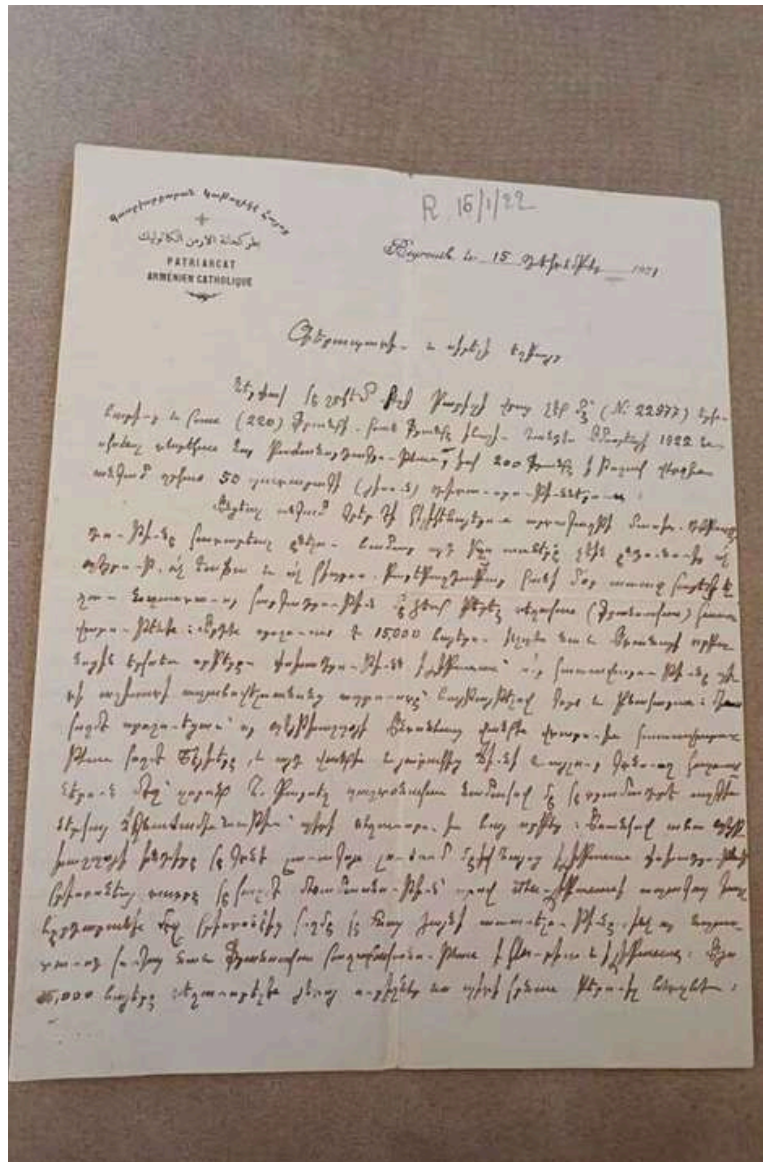
Նամակը, որ Պէյրութէն Փարիզ ղրկուած էր, հեղինակած էր Մեսրոպ վարդապետ Քեշիշեան՝ ուղղուած Զմմառի միաբան Պօղոս վարդապետ Արիսին: Փաստաթուղթը կը ներկայացնէ այն դժուարութիւնները, որոնց կը բախէին հայ գաղթականները՝ Կիլիկիայէն հեռանալէ ետք: Քեշիշեան կը գրէ, որ սկզբնական շրջանին ո՛չ Պէյրութը, ո՛չ Յաֆան եւ ո՛չ ալ Կիպրոսը պատրաստ էին ընդունելու գաղթականները: Սակայն ֆրանսական տեղական իշխանութիւններու միջամտութեամբ յաջողած է կազմակերպել շուրջ 15 հազար հայերու եւ Ատանայի որբանոցներու երեխաներու տեղափոխութիւնը դէպի Լիբանան: Ֆրանսական կառավարութիւնը պարտաւորուած էր ապահովելու անոնց բնակարանով եւ աշխատանքով:

Նամակին մէջ անդրադարձ կայ նաեւ Պէյթաշաչոյի վանքին, ուր որոշուած էր տեղաւորել հայ որբերը՝ վանքը եւ շրջակայ կալուածքները տրամադրելով այդ նպատակին: Այս քայլը կը դիտուէր որպէս կարեւոր լուծում հայ գաղթականներու ճգնաժամային իրավիճակին մէջ:

Հեղինակը նաեւ կը շեշտէ հայերու տեղափոխութեան քաղաքական նշանակութիւնը՝ նշելով, որ Լիբանանի մէջ քրիստոնէայ բնակչութեան թիւի աճը կրնար ազդել երկրի ապագայ քաղաքական հաւասարակշռութեան վրայ:

Նամակը կարեւոր տեղեկութիւններ կը փոխանցէ նաեւ եկեղեցական եւ կրթական նախաձեռնութիւններու մասին: Մասնաւորաբար կը քննարկուէր եկեղեցապատկան շէնքերու մէջ աղջկանց դպրոց հիմնելու ծրագիրը՝ աջակցելու գաղթական համայնքին:

Պատմաբաններու գնահատումով՝ Մեսրոպ վարդապետ Քեշիշեանի նամակը ոչ միայն անձնական գրութիւն մըն է, այլ նաեւ կարեւոր պատմական փաստաթուղթ, որ կը ներկայացնէ հայ գաղթականներու դժուարութիւնները, անոնց փրկութեան ուղղուած ջանքերը եւ հայկական համայնքային կառոյցներու դերակատարութիւնը այդ տարիներուն:

A photograph of ancient stone ruins, possibly a fortress or temple, set against a dramatic sunset sky. The ruins are constructed from large, weathered stone blocks. In the foreground, there are two prominent stone structures: a tall, rectangular one on the left and a larger, more complex one on the right. The ground is covered in loose stones and rubble. The sky is a mix of deep purple, pink, and orange hues.

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

www.westernarmeniatv.com

«ՎԱՐԱՐԱԿՆ»-Ի ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴԸ ԻՌԱՅԱՏՈՒԿ ՀՈԳԵՒՈՐ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԵՆԱԿԷՏ ՄԸ ԿՐՆԱՅ ԴԱՌՆԱԼ ԱՐՑԱԽԻ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Արցախի պատմական Վարարակն անունը կրող պետական երգչախումբը, որ հիմնում է 1990-ականներուն խմբավար, արուեստի վաստակաւոր արուեստագէտ Նինա Գրիգորեանի կողմէ, այսօր նոր կեանք կը ստանայ Երեւանի մէջ՝ շարունակելով պահպանել արցախեան մշակոյթի ոգին։

1998 թուականին պետական կարգավիճակ ստացած «Վարարակն»-ը երկար տարիներ եղած է Արցախի մշակութային կեանքի կարեւոր կեդրոններէն մէկը։ Գեղարուեստական ղեկավար Արմինէ Յախշեանի եւ խմբավար Ժաննա Աղաճանեանի ղեկավարութեամբ երգչախումբը հանդէս եկած է բազմաթիւ համերգներով Արցախ, Հայաստան եւ արտերկիր։

Արցախի հայաթափումէն ետք, ինչպէս բազմաթիւ մշակութային կառոյցներ, «Վարարակն»-ը եւս կանգնած էր կազմալուծման վտանգին առջեւ։ Սակայն բարերար եւ «Դիւալոգ» հասարակական կազմակերպութեան հիմնադիր նախագահ Յուրի Նաւոյեանի աջակցութեամբ կարելի եղաւ վերակազմաւորել երգչախումբը եւ շարունակել անոր գործունէութիւնը։

Վերածնունդ «Վարարակն»-ի առաջին համերգը Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ 2026 թուականի Փետրուար 5-ին՝ Կոմիտասի անուան կամերային երաժշտութեան տան մէջ՝ «Հով արէք, սարեր ջան» խորագրով։ Իսկ Մայիս 6-ին Արամ Խաչատուրեանի տուն-թանգարանին մէջ կայացաւ երեւանեան երկրորդ համերգը, որ միաւորած էր համաշխարհային դասական երաժշտութիւնն ու հայկական երաժշտական ժառանգութիւնը։

Համերգի առաջին մասին երգչախումբի կանայք ներկայացուցին Ճովաննի Պատիստա Պերգոլեցիի «Stabat Mater dolorosa»-ն՝ մեներգիչներ Էլինա Սարգսեանի եւ Լիլիթ Օսիպեանի մասնակցութեամբ։ Երկրորդ բաժինն հնչեցին Կոմիտասի անմահ խմբերգերը՝ «Սուրբ-սուրբ», «Չինար ես», «Հով արէք, սարեր ջան» եւ այլ ստեղծագործութիւններ, որոնք դահլիճը լեցուցին հայրենիքի կարօտով եւ յիշողութիւններով։

Երեկոն աւարտեցաւ միջնադարեան ժողովրդական «Մոկաց Միրզա» երգով՝ Սեւակ Յանոյեանի կատարմամբ։

Համերգը դարձաւ ոչ միայն երաժշտական իրադարձութիւն, այլ նաեւ արցախցիներու վերամիաւորման եւ յիշողութիւններու պահպանման խորհրդանշական պահ։

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԸ ԲԵՄԱԴՐՈՒԱԾ Է

Տիգրանակերտի քաղաքապետարանին կողմէ կազմակերպուած Ամետի 11-րդ միջազգային թատերական փառատօնի ծիրին մէջ հայերէնով բեմադրուած է Ալեքսանդր Շիրվանզատէի «Արտիստը» պատմուածքին հիման վրայ գրուած ներկայացումը։

«Արտիստը» ներկայացուած է Տիգրանակերտի «Չանտ Ամետ» մշակոյթի կեդրոնի «Մեհմետ Էմին Եալչընկայա»-ի անուան սրահին մէջ։

Ներկայացումէն ետք Տիգրանակերտի Սուրբ Կիրակոս եկեղեցւոյ հիմնադիր խորհուրդի նախագահ Յովհաննէս Կաֆուր Յովհաննիսեանը եւ անոր դուստրը՝ Թալին Յովհաննիսեանը, ծաղկեփունջեր եւ պատուոգրեր յանձնած են բեմադրիչ Արամ Նալբանդեանին, Տիգրանակերտի քաղաքապետարանի աշխատակիցներուն ու փառատօնի միւս կազմակերպիչներուն։

Հայերէնով բեմադրութիւնը ներկայացուած է քրտերէն, անգլերէն եւ թրքերէն ենթագրերով։ «Արտիստը» մեծ խանդավառութեամբ ընդունուած է հանդիսատեսին կողմէ։ Ան մեծագոյն հետաքրքրութեամբ դիտուած է թէ՛ Տիգրանակերտի հայ համայնքի ներկայացուցիչներուն, թէ՛ փառատօնի մասնակից թատերագիրներուն եւ տիարաքերիցի քիւրտերուն կողմէ։

Սրահին մէջ նստելու տեղ չէ մնացած, եւ բազմաթիւ հանդիսատեսներ ներկայացումը դիտած են կանգնած կամ աստիճաններուն նստած վիճակի մէջ։

ARMENIA

Verelq Dramatic Theatre

INTERNATIONAL

THEATER

FESTIVAL

VERELQ DRAMATIC THEATRE

THE ARTIST

BY ALEXANDER SHIRVANZADE

ARTYOM ALEKSANYAN

ROZIK VARDANYAN

AGAG GEVORGYAN

ARMEN HARTYUNYAN

SONA ALEKSANYAN

TERESA SHIRANOVA

ILEY GHABOYAN

ANNA AVETISYAN

GENIK POGHOSYAN

MARK YEGHIAZARYAN

ALBERT MELIKSETYAN

STAGED BY

ARAM NALBANDYAN

THE ARTIST

Vazar / Writer: Alexander Shirvanzade

Yönetmen / Director: Aram Nalbandyan

Süre / Time: 65'

Oyun Dili / Language: Armenian

Üstyaži / Surtitle: Kurdish, Turkish, English

ԱՐՄԷՆՈՍԻԴ

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

**ՏԵՐՍԻՄԻ ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐՈՒ ԶՈՇԵՐՈՒ
ՅԻՇԱՏԱԿԻ 86-ԱՄԵԱԿ. «ՈՐՈՇՄԱՆ ՕՐԸ»՝
ՄԱՅԻՍ 4**

Մայիսի 4-ը տարբեր մեկնաբանություններով կը դիտարկուի որպէս Տերսիմի դէպքերու շրջադարձային օրերէն մէկը, երբ 1937 թուականի այդ օրը Թուրքիոյ կառավարութեան որոշումով սկսաւ գործընթաց մը, որ յետագային վերածուեցաւ զանգուածային բռնութիւններու եւ տեղահանութիւններու:

Ըստ որոշ պատմաբաններու եւ հրապարակագիրներու՝ այդ որոշումը հանդիսացած է այն քաղաքական քայլերու սկիզբը, որոնք ուղղուած էին Տերսիմի շրջանին մէջ բնակող բնակչութեան նկատմամբ ռազմական գործողութիւններու իրականացման: Այս դէպքերը յաճախ կը նկարագրուին որպէս «Տերսիմի թրագեղիա» կամ «տերթէլէ»՝ տեղական լեզուով նշանակելով կործանում եւ ամբողջական խզում նախկին կեանքէն:

Անոր նախորդած էր 1935 թուականին ընդունուած «Թունջելիի օրէնք»-ը, որով Տերսիմի անունը փոխուած էր, իսկ շրջանը դրուած էր խիստ ռազմական եւ վարչական վերահսկողութեան տակ: Այնուհետեւ ստեղծուած էին յատուկ կառավարման մարմիններ, եւ տարածքը յայտարարուած էր սահմանափակ գոտի:

1937 թուականի Մայիսի 4-ին ընդունուած կառավարութեան որոշումը, ըստ այդ աղբիւրներուն, կը նախատեսէր ռազմական գործողութիւններ, բնակչութեան տեղաշարժ եւ գիւղերու դատարկում: Յաջորդող երկու տարիներուն ընթացքին շրջանին մէջ տեղի ունեցած գործողութիւնները յանգեցուցին մեծ թիւով զոհերու եւ զանգուածային տեղահանութիւններու:

Այս դէպքերը մինչեւ այսօր կը մնան պատմական եւ քաղաքական վեճերու առարկայ: Որոշ մեկնաբանութիւններ զանոնք կը դիտարկեն որպէս ծանր մարդկային ողբերգութիւն եւ ցեղասպանութեան չափանիշներուն համապատասխանող գործընթաց, մինչդեռ պաշտօնական պատմագրութիւններուն մէջ տարբեր գնահատականներ կը տրուին:

Եզրակացութեամբ՝ նման դէպքերու մասին յիշողութիւնը եւ անոնց շուրջ բաց քննարկումը կարեւոր են պատմական արդարութեան եւ նման դէպքերու կրկնութիւնը կանխելու համար:

**ՀԱՅԵՐՈՒ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՇԵՐՈՒ
ՅԻՇԱՏԱԿԻ 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ
ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ՈՉՆՁԱՑՈՒՄԸ ԿԸ ԿՐԷ ՈՉ ՄԻԱՅՆ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ, ԱՅԼԵՒ ՅՍՏԱԿ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ
ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԲՆՈՅԹ. ՅՈՎԻԿ ԱՒԱՆԵՍՈՎ**

Արցախի մայրաքաղաք Ստեփանակերտի մէջ Հայերու ցեղասպանութեան 100-ամեակին նուիրուած յուշարձանի ոչնչացումը լայն արձագանգ գտած է՝ դիտուելով ոչ միայն իբրեւ մշակութային կորուստ, այլեւ իբրեւ նպատակաւոր ուղղուած քաղաքական քայլ: Այս մասին կը նշէ Արցախի մշակութային ժառանգութեան պաշտպան Յովիկ Աւանեսովը:

Caucasus Heritage Watch-ի (CHW) փաստագրութիւնները կը վկայեն, թէ տեղի ունեցածը մեկուսացած դէպք մը չէ, այլ մաս կը կազմէ հայկական պատմամշակութային ժառանգութեան համակարգուած ոչնչացման ընթացքին: Սպիտակ մարմարէ կառուցուած զանգակատունը, որ կը ներառէր Տէր Զօրի կողմէ բերուած մասունքներ, ունէր առանձնայատուկ խորհրդանշական նշանակութիւն՝ մարմնաւորելով ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակը:

Airbus եւ Planet Labs ընկերութիւններու կողմէ տրամադրուած արբանեակային տուեալները ցոյց կու տան, թէ յուշարձանը ամբողջութեամբ ոչնչացուած է 2025 թուականի Յուլիսէն մինչեւ 2026 թուականի Ապրիլ ժամանակահատուածին: Այս ժամանակագրութիւնը, ըստ մասնագէտներու, կը վկայէ կանխամտածուած եւ փուլային գործողութեան մասին:

Փորձագէտներու գնահատմամբ՝ նման գործողութիւնները կը հակասեն միջազգային իրաւունքի չափանիշներուն եւ UNESCO-ի ծիրին մէջ ընդունուած մշակութային ժառանգութեան պաշտպանութեան համաձայնագրերուն: Միեւնոյն ժամանակ, անոնք յաճախ կ'իրականացուին անպատեմիտութեան պայմաններուն մէջ, ինչ որ կը նպաստէ անոնց շարունակականութեան:

Աւանեսովի խօսքով՝ յուշարձանի ոչնչացումը կը նպատակադրէ ոչ միայն վերացնել նիւթական արժէքը, այլեւ խեղաթիւրել պատմական յիշողութիւնը՝ ջնջելով հայկական ներկայութեան հետքերը: Ասիկա կը դիտուի իբրեւ մշակութային ցեղասպանութեան դրսեւորում մը, երբ վտանգի տակ կը դրուի ոչ միայն մշակութային, այլեւ ամբողջական ինքնութիւնը:

Այսպիսով, Ստեփանակերտի մէջ տեղի ունեցածը կը գնահատուի իբրեւ համակարգուած քաղաքականութեան մաս մը,

WE
ARE **MILLIONS** *OF*
CITIZENS *OF* **WESTERN ARMENIA**
HAVE YOU JOINED US?

westernarmeniatv.com

WESTERN ARMENIA MAGAZINE-ի բոլոր համարները կարող եք գտնել լինքով

[LINK](#)

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌՈՒՍԱԿԱՅԱՆԸ, ՅԱՒԱՏԱՐԻՄ ՄՆԱԼՈՎ ԻՐ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՀԵՌՈՒՍԱԴԻՏՈՂԻՆ, ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԻՐ ԱՆԽԱՓԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ՝ ՆՈՐ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐՈՎ: ԻՆՉՊԷՍ ԱՐԴԵՆ ԳԻՏԵՔ, ՄԵՐ ՀԵՌՈՒՍԱԿԱՅԱՆԸ ԻՆՔՆԱԳՈՎԱԶԴՈՎ ՉԻ ԶԲԱՂՈՒԻ, ԱՆՈՐ ՄԻՋՈՑՈՎ ԿԸ ՅԵՌԱՐՁԱԿՈՒԻՆ ԳԼԽԱԽՈՐԱՊԷՍ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՈՂ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼ ԵՆԹԱՏԵՔՍԵՐՈՎ, ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ՏԱՐԲԵՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՎԵՐ ՀԱՆՈՂ ԼՈՒՐԵՐ: ՄԵՆՔ ԹԱՓԱՆՑԻԿ ԵՒ ՅԱՍԱՆԵԼԻ ԿԵՐՊՈՎ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵՆՔ ՆԱԵՒ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ, ԿԱՌԱՒԱՐՈՒԹԵԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԵՒ ՄԻՒՍ ԿԱՌՈՅՑՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԸ:

ՍԻՐԵԼԻ՝ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ, ՁԵՐ ԱԶԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՄԵՐ ՀԵՌՈՒՍԱԿԱՅԱՆԸ ՅՆԱՐԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱԼ ԱԻԵԼԻ ԿԸՆԴԼԱՅՆՈՒԻՆ ՈՒ ԿԱՄՐԱՊՆԴՈՒԻՆ: ՄԵՆՔ ՈՒԺԵՂ ԵՆՔ ՄԻԱՍԻՆ:

BANQUE DU BÉNÉFICIAIRE : 18206

SWIFT : AGRIFRPP882

IBAN : FR76 1820 6001 6060 2410 5442 422

BÉNÉFICIAIRE : ASSEMBLÉE DES ARMÉNIENS D'ARMENIE OCCIDENTALE (AAAO)

**WESTERN
ARMENIA**

Շաբաթաթերթը կազմված է Արևմտյան Հայաստանի պետական հեռուստատեսության հովանավորությամբ:
Բոլոր հեղինակային իրավունքները պաշտպանված են:

<https://westernarmeniatv.com/>
info@western-armenia.eu

QU'EST-CE QUE L'ARMÉNIE OCCIDENTALE ?

La patrie des **Arméniens** est les hauts **plateaux arméniens**, qui occupent une superficie de 400 000 km² et sont **situés entre trois mers** : la mer **Méditerranée**, la mer Caspienne et la mer Noire, avec une altitude moyenne de 1 500 à 1 800 m **au-dessus du niveau** de la mer.

Le point culminant des hauts **plateaux arméniens** est le sommet du mont Masis (5 165 mètres). Le **peuple arménien** est la population originaire de **6 provinces arméniennes** (Bitlis, Trabzon, Van, Karin, Kharberd, Tigranakert-Diyarbakir), **historiquement appelées** « Arménie, **puis Arménie turque**, et maintenant **Arménie Occidentale** », et Cilicie. États prospères. **Cependant**, les hauts **plateaux arméniens** furent le théâtre de conquêtes et de guerres des empires achéménide et byzantin, des Arabes, des Mongols et des Turcs seldjoukides. Entre 1894 et 1923, **trois gouvernements** turcs successifs, le gouvernement hamidien, le gouvernement des Jeunes Turcs et celui de Mustafa Kemal, ont perpétré le génocide des Arméniens en Arménie Occidentale, tuant près de **2 millions de personnes**.

Après le génocide, la plupart des Arméniens **d'Arménie Occidentale** autochtones ont été expulsés de leur patrie ancestrale et dispersés dans le monde entier. Aujourd'hui, ils vivent pour la plupart en exil victimes **des processus d'assimilation**.

Les Arméniens qui vivent encore en **Arménie Occidentale** occupée **continuent de** subir la pression du joug colonial des forces d'invasion turques.

Dans le cadre du processus de **reconstruction nationale**, une structure de l'État **d'Arménie Occidentale** continuatrice de l'Etat d'Arménie reconnue en 1920 a été formée, dont la **base est le Conseil national d'Arménie Occidentale**, qui a déclaré son existence à **Chouchi en Artsakh en 2004**.

- - Par décret russe du 29 décembre 1917, la Russie reconnaît le droit à l'autodétermination des Arméniens de l'Arménie turque jusqu'à leur indépendance,
- - Le 26 Février 1919, le Président de la Délégation Nationale Arménienne Boghos Nubar Pacha présente un Mémoire sur l'Arménie devant le Conseil Suprême des Puissances Alliées.
- - Le 15 Mai 1919, la Délégation Nationale, première gouvernance de l'Arménie Occidentale, élue par la Conférence Nationale Arménienne à Paris, est composée de Son Excellence Boghos Nubar Pacha, du Professeur A. Der-Hagopian, des docteurs H. Nevrouze et K. Pastermadjian et de MM. A. Tchobanian et V. Tékéyan. Elle travaillera de concert avec la Délégation de la République Arménienne, composée de MM. Aharonian, H. Ohandjanian et M. Bahadjanian et formera avec cette dernière la Délégation de l'Arménie Intégrale, dont la devise sera « l'Arménie Intégrale, libre, et indépendante dans ses limites historiques ».
- - L'Etat d'Arménie sur le territoire de l'Arménie Occidentale a été reconnu de facto le 19 janvier 1920 (Journée d'indépendance), par le Conseil Suprême des Puissances Alliées.
- - Le projet du Traité de Sèvres a été préparé à la Conférence de Londres en février 1920 et finalisé dans le cadre de la Conférence de San Remo, le 24 avril 1920.
- - L'Etat d'Arménie sur le territoire de l'Arménie Occidentale a été reconnu de jure, le 11 Mai 1920 par le Conseil Suprême des Puissances Alliées et par les Etats-Unis d'Amérique. Il est décidé que la capitale de l'Etat arménien sera Erzeroum (Karin).
- - Afin de faciliter l'adoption du Traité et d'appliquer les clauses de Sèvres, l'armée grecque a assailli le 23 Juin 1920 en Anatolie et à la Thrace avec l'encouragement et le soutien des États Alliés. Avec l'invasion l'une après l'autre de Bursa, de Balikesir, d'Uşak et de Nazilli, le but essentiel de ces attaques était de provoquer l'application du Traité de Sèvres et de ne pas permettre une quelconque modification dans les articles du Traité.
- - Par un Mémoire en réponse au projet du Traité de Sèvres remis le 11 mai 1920, la Turquie reconnaît un nouvel Etat arménien le 25 juin 1920. (Sur la base du Traité de Batoum du 4 juin 1918).
- - Le 25 juin 1920, Damat Ferit Pacha en délégation à Paris, présente cette proposition de paix alternative de l'Empire ottoman. Mais, cette alternative ne fut acceptée par les Puissances Alliées.
- - Le Conseil de la Souveraineté se réunissant le 22 Juillet 1920, sous la présidence du Sultan Vahidettin a considéré " qu'il préférerait avoir une faible existence que d'avoir une lourde perte " et a décidé l'adoption du Traité. Après que Tevfik Pacha n'eut pas signé ce Traité qui morcelle le territoire turc et qui ne convient pas du tout avec l'honneur et les sentiments nationaux, Reşat Halis Bey, (bey ; titre donné aux personnes notables), et Rıza Tevfik (Bölükbaşı) Bey, chargés par Damat Ferit ont signé le Traité le 10 Août 1920.
- - L'Etat d'Arménie, les principales Puissances Alliées, les Puissances Associées et la Turquie ont signé le Traité International de Sèvres, le 10 août 1920.
- - Le 22 novembre 1920, le Président Woodrow Wilson signe la Sentence arbitrale définissant les frontières entre l'Etat d'Arménie sur le territoire de l'Arménie Occidentale et la Turquie.
- - Le 17 Décembre 2004, à l'initiative d'Arménag Aprahamian, le Conseil National des Arméniens d'Arménie Occidentale déclare son existence à Chouchi en Artsakh libéré.
- - Le 20 Janvier 2007, à Stépanakert en Artsakh, les délégués de l'Assemblée des Arméniens d'Arménie Occidentale adoptent une déclaration officielle sur les droits des Arméniens d'Arménie Occidentale, nation autochtone.
- - Le 17 septembre 2007, par 144 Etats, l'ONU adopte la Déclaration sur les Droits des Peuples Autochtones, qui leur reconnaît leur droit à l'autodétermination.
- - Le 04 février 2011, le Conseil National sous la présidence d'Arménag Aprahamian constitue un gouvernement de l'Arménie Occidentale.
- - Le 24 janvier 2013, le Conseil National et le gouvernement d'Arménie Occidentale déclarent communément le projet de constitution d'un Parlement d'Arménie Occidentale par des élections démocratiques. Le 16 décembre 2013, 64 députés sont officiellement élus par les Arméniens d'Arménie Occidentale inscrits sur la liste électorale.
- - Le 16 décembre 2013, le 1er Président de la République d'Arménie Occidentale Arménag Aprahamian, est officiellement élu par les députés du Parlement. - Le 23 février 2014, un décret Présidentiel déclare que la République d'Arménie Occidentale est l'Etat continuateur de l'Etat d'Arménie reconnu en 1920.
- - Le 16 Février 2014, un Décret Présidentiel officialise le siège du Conseil National et du Gouvernement à Karin (Erzeroum) en Arménie Occidentale.
- - Le 09 Mai 2016, au nom de l'Arménie Occidentale, par décret, le Président de la République d'Arménie Occidentale adopte la Constitution Nationale de la République d'Arménie qui est signée et approuvée par tous les citoyens d'Arménie Occidentale.

-
- - Le 24 Juin 2016, au nom de l'Arménie Occidentale, le Président Arménag Aprahamian ratifie le Traité International de Sèvres.

Ainsi, le Traité de Sèvres a consacré de façon officielle et indiscutable les droits des Arméniens sur certains territoires appréhendés par les Turcs.

Et, ces territoires d'Arménie Occidentale ayant été vidés de leurs populations par les déportations et les massacres, il était assurément nécessaire, tant sur le plan historique que juridique, que ces droits fussent proclamés. Le premier génocide contemporain avait ainsi été sanctionné par la réparation accordée au peuple arménien qui en fut la victime. On avait admis que la violence et le crime ne conféraient pas un droit au peuple qui l'a perpétré. Il est hautement regrettable que les signataires du Traité de Sèvres aient ensuite par lassitude ou par un intérêt illusoire, oublié les Arméniens. Mais le Traité de Lausanne ne pouvait faire disparaître les droits de ces derniers.

Du reste, ce Traité est inopposable, conformément au Droit International, au peuple arménien qui n'y était pas partie alors qu'il était signataire du Traité de Sèvres. Le droit international public décide que lorsqu'un traité collectif est abrogé et remplacé par un autre, ce dernier ne sera pas opposable à l'Etat signataire du premier qui n'aura pas été partie au second. Pour cet Etat, le premier y traité continue à avoir effet. En conséquence, l'Arménie, signataire du Traité de Sèvres, mais écartée du Traité de Lausanne, peut légitimement demander l'application des dispositions du Traité de Sèvres.

C'est au surplus le cas type du traité léonin obtenu par la force ou la contrainte militaire ou diplomatique et dont la validité est contestée de façon générale.

Sans doute la Commission du Droit International créée par l'ONU, le 21 novembre 1947, et qui procède à l'examen des traités léonins, sera-t-elle amenée à examiner la validité du Traité de Lausanne au regard du droit international public. Un traité qui bafoue le droit et l'équité est toujours éphémère. Il est source de déséquilibre et non de paix. Le peuple arménien d'Arménie Occidentale, quand bien même génocidé est tenace, il demande que justice lui soit enfin rendue. Ses droits sont imprescriptibles, de même que le sont les crimes contre l'humanité aux termes de la loi internationale.

Pour sa part, le Parlement français l'a rappelé par une loi ; « les crimes contre l'humanité, tels qu'ils sont définis par la Résolution des Nations Unies du 13 février 1946 prenant acte de la définition des crimes contre l'humanité telle qu'elle figure dans la Charte du Tribunal International du 8 août 1945, sont imprescriptibles par nature ».

Quand bien même si le Traité de Sèvres n'a pas été ratifié par toutes les parties, comme par exemple la France, il a été appliqué par ces mêmes parties qui ne l'ont pas ratifié, par exemple la question des Mandats de protection des populations civiles de la part de la France en Cilicie, de la Grande-Bretagne, et de l'Italie qui n'ont pas été respectés.

Pour mieux comprendre le système de ratification des parties signataires du Traité de Sèvres, il est important d'étudier la Constitution nationale de chacun des Etats signataires y compris de l'Empire ottoman (Turquie). Par exemple, suite au Conseil de souveraineté du Sultan Mehmed VI en date du 22 juillet 1920, le Sultan ordonne la signature du Traité de Sèvres, ce qui équivaut sur la base de la Constitution ottomane à une ratification.

Les chiffres révélés sur les Réparations dans cette étude, ne prennent pas compte de l'ensemble de la période génocidaire, ainsi que des caractéristiques présentées à la Conférence de la Paix par Boghos Nubar en février 1919 à Paris.

Les Arméniens doivent exiger entre autres de la part des Etats signataires, la ratification du Traité de Sèvres.

Prétendre la non mise en vigueur du Traité de Sèvres ou son remplacement fait partie de la politique turque anti-arménienne et évidemment anti-Arménie Occidentale.

Jamais un Traité de paix communément appelé Traité de Sèvres n'a fait l'objet d'une politique aussi agressive pour essayer de le remplacer, face aux populations concernées.

Pour pouvoir tenter de remplacer le Traité de Sèvres sans pouvoir le réviser, certains Etats et forces politiques ont organisé le Traité d'Alexandropol (2 décembre 1920), le Traité de Moscou (16 mars 1921), le Traité de Kars (20 octobre 1921), le Traité ou accord d'Angora (20 octobre 1921), le Traité de Lausanne (24 juillet 1923), l'accord avec l'organisation kurde Hoyboun (1927), la Résolution politique sur la Question arménienne du Parlement européen (18 juin 1987), la situation en Arménie soviétique (1988/1989), la première guerre en Artsakh, la destruction du cimetière de Jugha (14 décembre 2005) au Nakhitchévan, la seconde guerre en Artsakh, ayant comme conséquences, les prochains (futurs) accords entre l'Azerbaïdjan, la Turquie et la République d'Arménie (Orientale).

Tout ceci n'a pas suffi (ces accords n'étant pas juridiquement légitimes), et ne suffira pas pour remplacer le Traité de Sèvres et pour freiner les revendications de l'Arménie Occidentale et l'exequatur de la Sentence arbitrale du Président Woodrow Wilson.

Le 23 août 1990, dans ses limites administratives, la république soviétique d'Arménie s'est déclarée indépendante de l'Union soviétique qui a occupé le territoire de la république d'Arménie intégrale depuis le 02 décembre 1920, déjà reconnue à l'époque comme Etat indépendant.

Par sa déclaration d'indépendance et l'article 11, elle reconnaît qu'un génocide des Arméniens a eu lieu en Arménie Occidentale.

La séparation de la république soviétique d'Arménie de la république d'Arménie de 1920 a été actée par le parlement de la république nouvellement déclarée, le 21 septembre 1991.

La nouvelle république d'Arménie ne se déclarant ni comme Etat successeur ni Etat continuateur de la république d'Arménie de 1920 a renoncé à toutes revendications vis-à-vis de la Turquie.

Par conséquent, une attribution distincte des tâches et une séparation des rôles entre les composantes occidentale et orientale de la nation arménienne, et la coordination de leurs efforts pourraient contribuer à une solution optimale de leurs problèmes nationaux. C'est pourquoi non seulement l'Arménie Occidentale n'a pas renoncé à ses droits, mais également elle n'a pas renoncé à ses devoirs en direction de sa population et en direction des Etats l'ayant reconnu comme souveraine, libre et indépendante.

- Le 09 août 2016, au nom de l'Arménie Occidentale, le Président ratifie la Convention des Nations Unies sur le droit de la mer.

- Le 01 Octobre 2016, au nom de l'Arménie Occidentale, le Président ratifie la Convention concernant les Droits et les Devoirs des Etats.

Le 20 janvier 2017, au nom de l'Arménie Occidentale, le Président ratifie la Charte des Nations Unies.

- Le 17 décembre 2018, 77 députés sont officiellement élus par les Arméniens d'Arménie Occidentale inscrits sur la liste électorale.

- Le 18 janvier 2019, le Président de la République d'Arménie Occidentale, Arménag Aprahamian, est officiellement réélu par les députés du Parlement pour un second mandat.

- Le 19 janvier 2020, le nouveau gouvernement présente son projet gouvernemental devant les députés de l'Assemblée Nationale de l'Arménie Occidentale.

- Le 10 août 2020, les Arméniens d'Arménie Occidentale, leur président, leur gouvernement, et leur parlement commémorent officiellement le Centenaire de la signature du traité international de paix signé à Sèvres.

- Le 27 septembre 2020, débute la seconde guerre en Artsakh déclenchée par l'Azerbaïdjan appuyée par une coalition internationale d'Etats et de terroristes djihadistes en provenance de Syrie.

- Le 08 novembre 2020, les forces armées azéries annoncent l'occupation de Chouchi.

- Le 1er mars 2021, Le Parlement d'Artsakh déclare les territoires sous contrôle de l'Azerbaïdjan suite à la guerre de 44 jours comme territoires occupés.

<http://www.nankr.am/hy/4027>

- Le 1er mars 2021, Le Parlement de l'Arménie Occidentale adopte la Loi sur l'Artsakh reconnaissant le droit à l'autodétermination des Arméniens d'Artsakh et leur autonomie sur la base de la reconnaissance territoriale de la Conférence de San Remo et du Traité de Sèvres comme partie intégrante de la République d'Arménie de 1920.

- Le 1er mars 2021, Le Parlement de l'Arménie Occidentale adopte la Loi sur l'Artsakh reconnaissant le droit à l'autodétermination des Arméniens d'Artsakh et leur autonomie sur la base de la reconnaissance territoriale de la Conférence de San Remo et du Traité de Sèvres comme partie intégrante de la République d'Arménie de 1920.

- Le 20 janvier 2024, 65 députés sont officiellement élus par les Arméniens d'Arménie Occidentale inscrits sur la liste électorale.

- Le 21 janvier 2024, la nouvelle Présidente de la République d'Arménie Occidentale Lydia Margossian, est officiellement élue par les députés du Parlement pour un premier mandat.

- Le 22 novembre 2025, suite au retrait de la Présidente Lydia Margossian, ArménagAprahamian est nouvellement et officiellement élu par les députés du Parlement pour un troisième mandat non-consécutif aux mandats précédents

The background is a deep blue with a grid of small, glowing squares. Several curved, metallic-looking lines sweep across the frame, adding a sense of motion and depth. The overall aesthetic is high-tech and digital.

OFFICIEL

westernarmeniatv.com

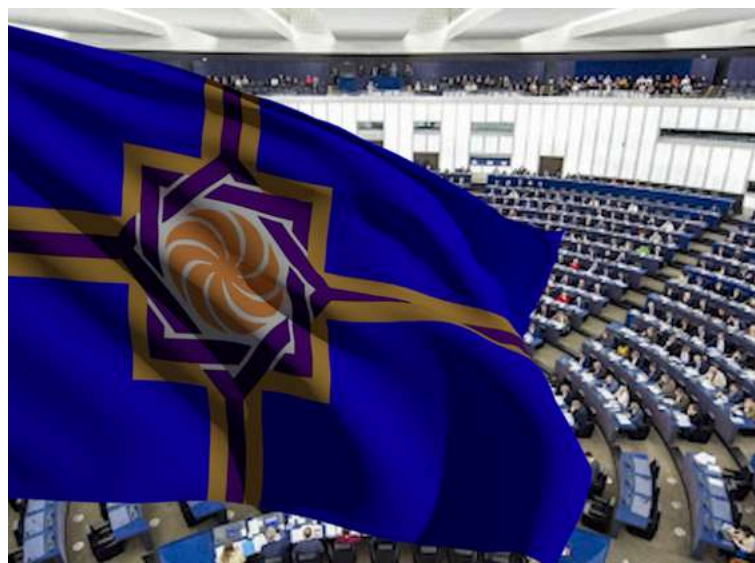
16E SESSION DE L'ASSEMBLÉE NATIONALE D'ARMÉNIE OCCIDENTALE

Le 06 mai 2026 s'est tenue la 16e session de l'Assemblée nationale (Parlement) d'Arménie Occidentale, en ligne. Quinze des cinquante-trois députés élus y ont participé. Au cours de cette session, il a été décidé que, désormais, le procès-verbal de la session précédente serait lu avant chaque séance. Le procès-verbal de la session du 29 avril 2026 a donc été lu.

Le Président de la Commission d'éthique, Simon Melkonyan, a évoqué les demandes soumises à la commission, précisant que celle de la Présidente de l'Assemblée nationale, Nelly Harutyunyan, restait recevable et que la commission rendrait une décision à ce sujet prochainement.

Au cours de la séance, la Présidente de l'Assemblée nationale, Nelly Harutyunyan, a mis en lumière les journées symboliques du mois de mai : le 09 mai, date de la promulgation de la Constitution de la République d'Arménie ; le 11 mai, date de la reconnaissance de l'indépendance de la République d'Arménie par les États-Unis ; et le 24 mai, date de la création de l'Assemblée nationale de la République d'Arménie. Elle a également annoncé la tenue d'une réunion en ligne le 09 mai, consacrée au message et à la signification historique de ces journées.

À l'issue de la séance, Nelly Harutyunyan a remercié les députés pour leur participation, soulignant l'importance de préserver l'unité nationale et les valeurs de l'État.

CÉLÉBRATION DU 10E ANNIVERSAIRE DE LA CONSTITUTION DE LA RÉPUBLIQUE D'ARMÉNIE OCCIDENTALE

Le 9 mai 2026, une réunion solennelle en ligne sera organisée à l'occasion du 10e anniversaire de l'adoption de la Constitution de la République d'Arménie Occidentale.

Cet événement, organisé à l'initiative du Gouvernement d'Arménie Occidentale, se tiendra sur la plateforme Zoom en français et en arménien.

La réunion débutera à 18h30, heure de Paris, et à 20h30, heure d'Erevan. Les participants auront l'occasion d'échanger sur la portée historique de la Constitution, les enjeux liés à la préservation de l'identité nationale et les perspectives d'évolution de l'État et du système juridique d'Arménie Occidentale.

Selon les organisateurs, cet événement vise non seulement à commémorer l'anniversaire de l'adoption de la Constitution, mais aussi à présenter son importance internationale et politique dans le contexte de la protection des droits du peuple arménien.

Il sera possible de suivre la réunion en direct sur la chaîne de télévision officielle d'Arménie Occidentale.

<https://www.facebook.com/WesternArmeniaTV>

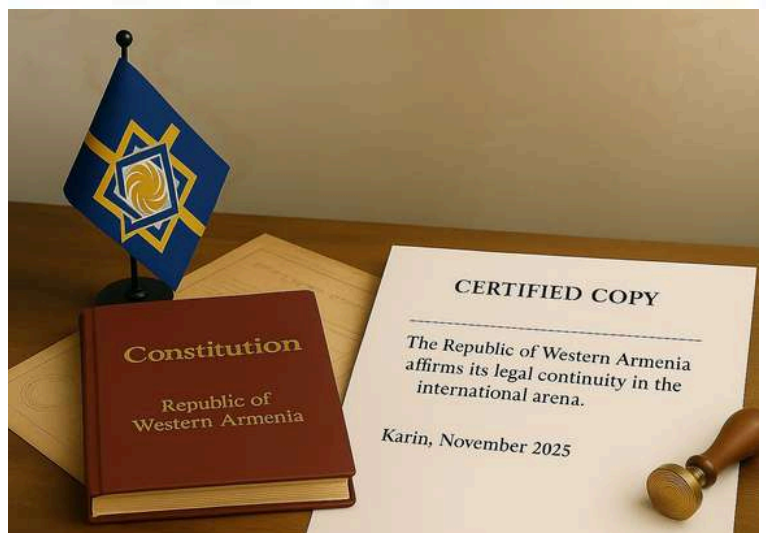
Les versions de la Constitution publiées en différentes langues seront également disponibles à cette occasion : arménien, français, anglais, grec et turc.

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-fr-09.05.2020.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/arm/2017/Arevmdyan_Hay.asdani_Hanrabadoutyan_Sahmanadroutyoun-09.05.2016.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-gr-09.05.2020.pdf.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/tr/2023/Bati_Ermenistan_Cumhuriyeti_Anayasa_Son-16.06.2023.pdf

"PRESIDENTS **LIVE** Western Armenia" **PODCAST**

PART #25

«**POURQUOI L'ARMÉNIE EST-ELLE UN ÉTAT
ARMÉNIEN ?**»

 YouTube

westernarmeniatv.com

Société

westernarmeniatv.com

80 % DES ARTSAKHTSIS DÉPLACÉS DE FORCE VIVENT EN LOCATION ; LE TAUX DE PAUVRETÉ ET DE CHÔMAGE ATTEINT 70 %

Artak Beglaryan, ancien défenseur des droits de l'homme de la République d'Artsakh et ancien ministre d'État, a publié des données sur la situation socio-économique des résidents d'Artsakh déplacés de force. À l'occasion de la Journée internationale du travail et de la solidarité ouvrière, voici quelques indicateurs alarmants de la situation socio-économique des habitants d'Artsakh réfugiés en Arménie :

1. Le taux de pauvreté parmi les personnes déplacées de force, selon des estimations très approximatives, est d'environ 70 %, soit environ trois fois plus que le taux moyen en Arménie orientale (environ 23 %).
2. Le taux de chômage parmi les habitants d'Artsakh en âge de travailler est d'environ 70 %, soit environ cinq fois plus que le taux moyen en Arménie orientale (14 %).
3. Le salaire moyen des habitants d'Artsakh actifs, selon les données de 2024, était environ 40 % inférieur au salaire moyen en Arménie orientale (je ne dispose pas de données récentes, mais il est peu probable que l'écart soit significatif).
4. Environ 80 % des Artsakhîs déplacés ne possèdent toujours pas de logement et vivent principalement en location, ce qui signifie que le panier de consommation de ces familles est supérieur à la moyenne officielle.

Cette situation est la conséquence de l'échec des programmes sociaux, d'emploi et de logement mis en œuvre par les autorités d'Arménie orientale. Et ils se vantent ici et là, comme s'ils avaient surmonté seuls la « crise humanitaire des réfugiés », et ils nous pointent du doigt quand nous soulignons les problèmes. Bientôt, nous assisterons à un spectacle similaire de louanges au sommet de la Communauté politique européenne, masquant les souffrances du peuple d'Artsakh sous le voile de la « paix » et de la « résolution de la crise humanitaire ».

Si les Artsakhîs, résignés et éprouvés, ne pleurent pas, cela ne signifie pas que leur situation sociale est bonne. De plus, même les citoyens arméniens ordinaires pensent souvent que les problèmes sociaux du peuple d'Artsakh sont résolus, alors que la réalité est cruellement différente de ce mythe de propagande. Bonne fête du Travail ! Bonne fête du Travail aux chômeurs !

Plus de 115 000 Arméniens d'Artsakh ont été déplacés de force de leur patrie.

westernarmeniatv.com

LA COMMÉMORATION DU GÉNOCIDE DES ARMÉNIENS À L'UNIVERSITÉ DUKE UNIT LA COMMUNAUTÉ – **CRÉATION D'UN NOUVEAU CENTRE ARMÉNIEN EN CAROLINE DU NORD**

À Duke, l'une des universités les plus prestigieuses des États-Unis, l'identité arménienne prend un nouveau souffle. Ce qui n'était au départ qu'une idée s'est transformé en un mouvement communautaire qui non seulement unit les étudiants, mais souligne également l'importance de la mémoire historique.

En 2024, Vincent Hovsepian, étudiant à l'université Duke et originaire de Los Angeles, a décidé de réaliser une première : créer une association étudiante arménienne sur le campus.

Le chemin fut semé d'embûches. Pendant des mois, avec son associé, Madison Michaelian, il a dû mener à bien des démarches administratives complexes afin d'établir une présence arménienne sur le campus.

Et finalement, en janvier 2026, l'association « des Arméniens de Duke » a été officiellement reconnue, devenant ainsi la première association étudiante arménienne de l'histoire de l'université.

« La Petite Arménie » rencontre un vif succès

Avant même sa reconnaissance officielle, l'association était déjà active.

Décembre 2025, Événement : « Petite Arménie »

Ce premier événement s'est transformé en une célébration culturelle :

- Cuisine arménienne
- Musique
- Histoire

Plus de 70 participants ont participé à cet événement, découvrant la culture et les traditions arméniennes.

Création d'une communauté

Aujourd'hui, l'association compte une trentaine de membres et, en partenariat avec l'Association des étudiants arméniens de l'Université d'État de Caroline du Nord, elle est devenue un centre névralgique de la vie étudiante arménienne dans la région.

Une nouvelle plateforme émerge dans la région de Duke et de Durham, où les jeunes préservent leur identité et la partagent.

24 avril : Commémoration et Lutte

Université Duke, Chapelle Goodson

24 avril 2026

Dans le cadre de la Commémoration des Victimes du génocide des Arméniens, l'association a de nouveau rassemblé la communauté, cette fois-ci dans un contexte plus solennel et émouvant.

Plus de 45 étudiants, professeurs et membres de la communauté se sont réunis pour une veillée aux chandelles.

L'événement comprenait :

- des hommages silencieux
- des témoignages personnels
- des discours de soutien à l'Arménie

Il ne s'agissait pas seulement d'une cérémonie commémorative. C'était aussi une tribune pour s'exprimer, se souvenir et exiger justice.

Une nouvelle génération, une nouvelle voix

«Les Arméniens à Duke » prouvent que même à des milliers de kilomètres de leur patrie, l'identité arménienne peut non seulement être préservée, mais aussi s'épanouir.

Ces jeunes n'oublient pas l'histoire. Ils la mettent en pratique :

- par la culture,
- par l'éducation,
- par la mémoire.

Et ce n'est que le début

Cette initiative, née à Duke, illustre une vérité simple : L'histoire arménienne continue là où quelqu'un est prêt à la raconter. Et aujourd'hui, cette histoire est racontée en Caroline du Nord.

HISTOIRE

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

LA LÉGION ARMÉNIENNE : LE RÊVE INACHEVÉ DE LA CILICIE ET LA GRAVE TRAHISON DES ALLIÉS

Une histoire où la victoire s'est muée en défaite, et la foi en désillusion.

Il y a des pages de l'histoire qui ne se referment jamais. Elles continuent de résonner comme une question, une blessure, une promesse non tenue. L'histoire de la Légion arménienne est précisément cela, à la fois le summum de l'héroïsme et le symbole d'une amère trahison.

« Toute une vie » derrière un livre

Une tension palpable régnait à l'Université américaine d'Arménie. Le personnage principal du jour était sur la table : un livre dont les pages renfermaient le destin de toute une génération.

L'auteure, **Susan Paul Pattie**, a du mal à dire combien de temps elle y a consacré.

« Deux, trois, peut-être quatre ans... ou peut-être toute une vie. »

Elle montre des photos exclusives. À ce moment précis, **Tigran Mansuryan** entre dans la salle. Des regards s'échangent. Un respect silencieux s'installe. Car il ne s'agit pas simplement d'un livre. Il s'agit de mémoire.

La Légion arménienne : Promesses et lutte

1916. L'Europe est plongée dans la Première Guerre mondiale.

Les Arméniens ayant survécu au génocide se trouvent face à un nouveau choix : se battre pour leur avenir.

27 octobre 1916 — Boghos Nubar s'accorde avec la France et l'Angleterre pour créer la **Légion d'Orient**.

* L'autonomie en Cilicie est promise aux Arméniens. Plus de 1 200 volontaires arméniens rejoignent la Légion.

1917 : Exercices à Chypre.

19 septembre 1918 — Les Arméniens défont les forces turco-allemandes sur les hauteurs d'Arara.

Ces hommes étaient revenus non seulement pour combattre, mais **pour sauver leur foyer, leur peuple, leur avenir**.

Cilicie : Retour et espoir

Après la guerre, la Cilicie semblait renaître. Entre 1918 et 1919, environ 120 000 réfugiés arméniens retournèrent en Cilicie, croyant enfin être protégés par les Alliés.

Le 4 août 1920, l'indépendance de la Cilicie fut proclamée sous mandat français. Le rêve semblait se réaliser.

Puis la trahison. Mais l'histoire prit un tournant tragique.

Les officiers français commencèrent à désarmer la Légion arménienne.

Le 27 septembre 1920, la Légion était neutralisée.

Le 20 octobre 1921, la France reconnut la Turquie kémaliste par l'accord d'Angora.

La Cilicie se retrouva sans défense.

Le résultat fut tragique. Les Arméniens furent à nouveau victimes de meurtres et de déportations forcées. Le rêve de la Cilicie s'effondra.

Un livre qui donne la parole aux réduits au silence « Les légionnaires arméniens : Sacrifice et trahison pendant la Première Guerre mondiale ». L'ouvrage de Susan Paul Pattie est bien plus qu'une simple étude historique. Il comprend :

- des témoignages directs
- des lettres personnelles
- des photographies inédites

En 259 pages, l'auteure révèle non seulement les événements militaires, mais aussi : les espoirs, la foi... et leur anéantissement. Elle accorde également une attention particulière aux récits de femmes, souvent occultés, mais qui ont joué un rôle essentiel dans ce combat.

L'auteure Susan Paul Pattie est une gardienne de la mémoire

– Membre honoraire de l'University College London

– Ancienne directrice de l'Institut arménien de Londres

– Intellectuelle d'origine arménienne

Ses grands-parents, nés à Kessab, ont survécu au génocide et se sont installés aux États-Unis.

Elle confie : « Je devais raconter ce que ma famille m'avait transmis. »

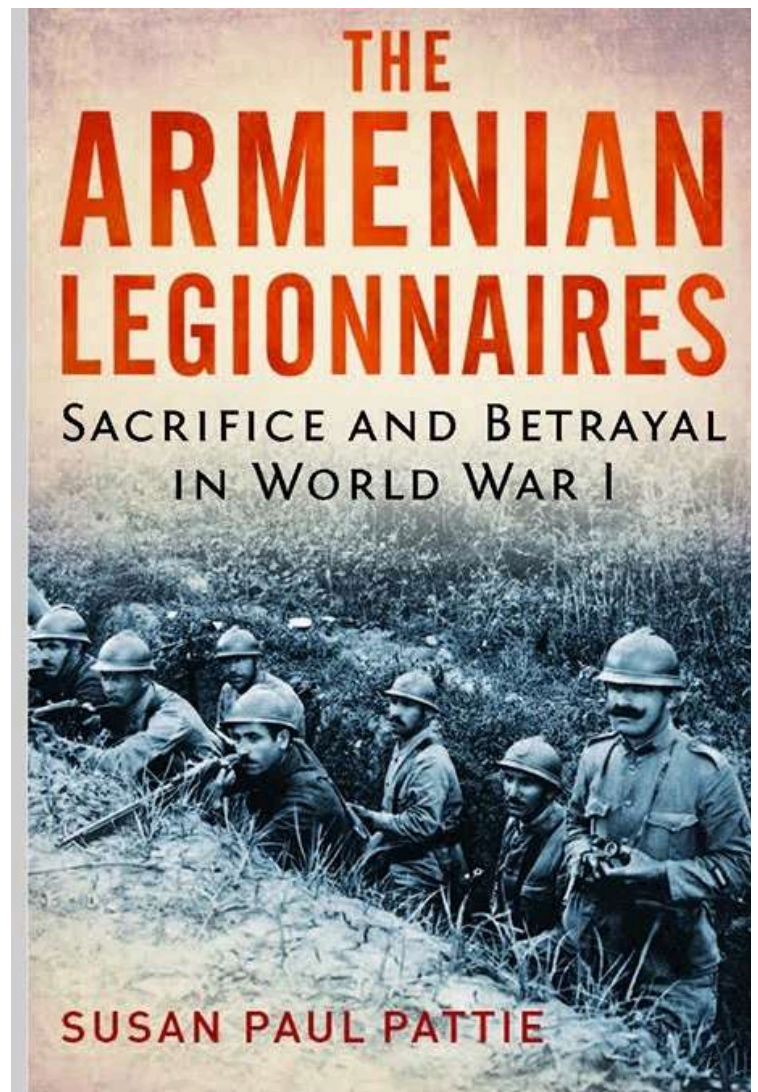
Une histoire qui n'est pas encore terminée. L'histoire de la Légion arménienne ne se résume pas au passé. Elle soulève des questions :

Pourquoi les promesses des alliés n'ont-elles pas été tenues ?

Pourquoi la victoire n'a-t-elle pas profité à la patrie ?

Et pourquoi tout un peuple a-t-il été abandonné à son sort ?

C'est une histoire de foi, de lutte et de trahison. Mais aussi une histoire de mémoire. Car, malgré le temps qui passe, le rêve de la Cilicie demeure.

**80 % des Artsakhtsis déplacés de force vivent en location
; le taux de pauvreté et de chômage atteint 70 %.**

106E ANNIVERSAIRE DES RELATIONS DIPLOMATIQUES ENTRE L'ARGENTINE ET L'ARMÉNIE OCCIDENTALE

L'Arménie Occidentale (Arménie turque) a obtenu sa première reconnaissance en tant qu'Etat suite au génocide des Arméniens à partir du 29 décembre 1917 par la Russie.

Après la formation de son gouvernement le 15 mai 1919 sous la présidence de Boghos Nubar, vient la reconnaissance de facto de la République d'Arménie intégrale par le Conseil Suprême des Puissances alliées.

Ce sera suite à la Conférence de Londres en février 1920 (préparation du Traité de Sèvres) et à la conférence de San Remo en avril 1920 (finalisation du Traité de Sèvres) que la République d'Arménie (Occidentale) eut reçu une avalanche de reconnaissance de jure bien avant sa participation à la signature du Traité de Sèvres du 10 août 1920. C'est le cas pour les Etats-Unis, le 11 mai 1920. Mais, il est probable que beaucoup ne sache pas que l'État argentin a reconnu la République d'Arménie (Occidentale) comme État libre et indépendant le 3 mai 1920, sous la présidence de Hipólito Yrigoyen. Le mois de Mai, figure dans l'histoire commune de l'Argentine et de l'Arménie (Occidentale) comme le mois qui a uni pour toujours deux États libres, en raison de la gestion de la communauté argentine-arménienne.

Le 3 mai 1920, le président Hipólito Yrigoyen a signé le décret de reconnaissance argentine de la République d'Arménie, approuvé par le chancelier Honorio Pueyrredón, et les célébrations de la célébration du 28 mai 1920 ont eu lieu au cœur de la capitale.

Le Président de la République d'Arménie Occidentale Armenag Aprahamian à l'occasion du 106ème anniversaire de la reconnaissance de l'indépendance de la République d'Arménie (Occidentale) par la République d'Argentine, qui abrite des milliers de descendants des rescapés du génocide, remercie et félicite le Président Javier Milei, son gouvernement, le Parlement et le Sénat argentin pour l'attention portée à cette population qui depuis la résolution du Sénat argentin, du 5 mai 1993, commémore officiellement les victimes du génocide perpétré en Arménie Occidentale.

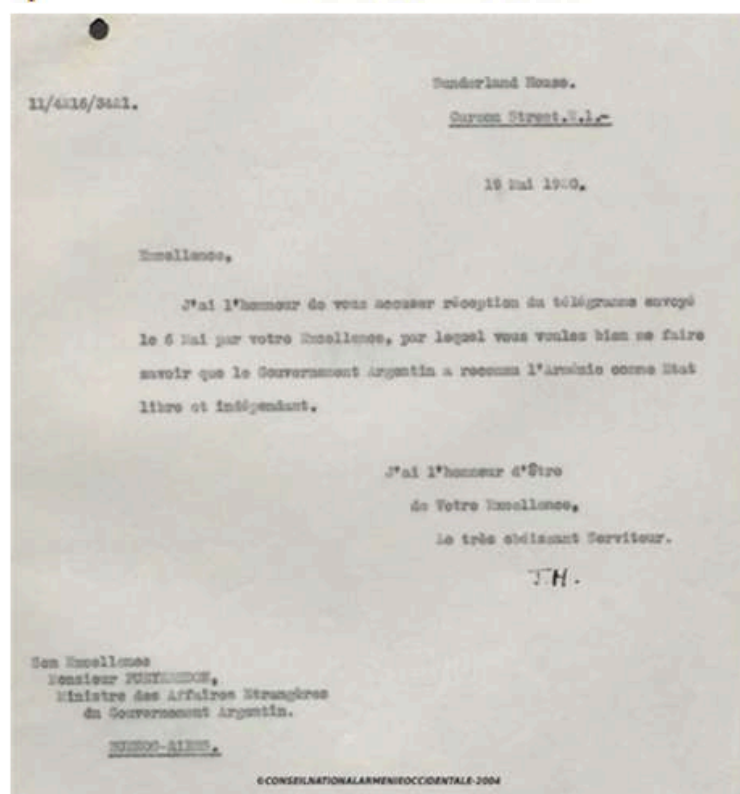
1920 - 3 DE MAYO - 2026

- El 29 de diciembre de 1917 Armenia Occidental recibió su primer reconocimiento como Estado por parte de Rusia.
- Tras la formación del Gobierno presidido por Boghos Nubar, el 15 de mayo de 1919 el Consejo Supremo de las Potencias Aliadas reconoció de facto a la República de Armenia integral.
- La República de Armenia (occidental) fue reconocida de jure mucho antes de su participación en la firma del Tratado de Sèvres el 10 de Agosto de 1920, con posterioridad a la Conferencia de Londres (preparación del Tratado de Sèvres) en febrero de 1920 y de la confrmación final de dicho Tratado en San Remo en Abril de ese año. Mientras que Estados Unidos reconoció de jure a la República de Armenia (occidental) el 11 de mayo de 1920.
- El 3 de mayo de 1920, el Estado argentino, encabezado por su presidente, don Hipólito Yrigoyen, mediante el decreto N° 49/20 reconoció a la República de Armenia (occidental) como un Estado libre e independiente.

*Gracias, Don Hipólito Yrigoyen,
Gracias, República Argentina*

Politique

westernarmeniatv.com

EREVAN À L'ÉPREUVE DU RÉEL : LE 8ÈME SOMMET DE LA COMMUNAUTÉ POLITIQUE EUROPÉENNE ET LE CHANT DES SIRÈNES

Erevan, carrefour des promesses européennes et des illusions géopolitiques

À l'occasion du 8ème sommet de la Communauté politique européenne, la capitale arménienne a accueilli dirigeants et diplomates autour d'une ambition affichée : renforcer la coopération continentale dans un contexte de tensions accrues. Mais derrière les discours d'unité et de solidarité, une question s'impose : l'Europe entend-elle réellement agir, ou se contente-t-elle de céder au chant des sirènes de la *realpolitik* ?

Créée dans le sillage des fractures géopolitiques récentes, la Communauté politique européenne se veut un espace de dialogue souple, dépassant les frontières de l'Union européenne. En choisissant Erevan comme hôte, les organisateurs envoient un signal symbolique fort. L'Arménie, État en première ligne des recompositions régionales, incarne à elle seule les défis de sécurité, de souveraineté et de résilience démocratique auxquels le continent est confronté.

Mais aucun débat sérieux sur la stabilité régionale ne saurait faire abstraction d'un point central : la question non résolue de l'Artsakh et de l'Arménie Occidentale. La disparition de fait des structures politiques arméniennes dans ce territoire, à la suite des événements récents, n'a pas éteint les enjeux fondamentaux qu'il soulève. Génocide, droits des populations déplacées, préservation du patrimoine, sécurité à long terme et statut juridique demeurent autant de questions ouvertes, en attente de réponses crédibles de la communauté internationale.

Pour l'Arménie Occidentale, l'Artsakh n'est pas un dossier clos, mais une plaie encore vive. Pour l'Europe, il constitue un test majeur de cohérence. Peut-elle défendre les principes de droit, de protection des peuples et de justice internationale, tout en évitant d'aborder frontalement ce dossier sensible ?

Le « chant des sirènes » évoqué par certains observateurs renvoie précisément à cette tentation : celle de reléguer la question de l'Artsakh au second plan, au nom d'équilibres géopolitiques jugés prioritaires. Entre intérêts énergétiques, relations diplomatiques stratégiques et crainte d'une escalade régionale, plusieurs États européens pourraient être tentés de privilégier une approche pragmatique — au risque d'alimenter un sentiment d'abandon.

Dans ce contexte, le sommet d'Erevan risque de se transformer en vitrine diplomatique plus qu'en tournant décisif. Les déclarations de soutien, aussi solennelles soient-elles, ne sauraient remplacer des mécanismes concrets : garanties de sécurité, initiatives juridiques internationales, ou encore dispositifs de suivi des droits humains liés à la situation de l'Artsakh.

Pour l'Arménie Occidentale, l'enjeu dépasse largement le cadre de ce sommet. Il s'agit de tester la crédibilité d'un projet européen élargi, capable — ou non — de répondre aux crises contemporaines autrement que par des formules consensuelles. Pour l'Europe, il s'agit de démontrer qu'elle peut être autre chose qu'un acteur spectateur, tiraillé entre valeurs proclamées et intérêts stratégiques.

En définitive, Erevan pourrait devenir le théâtre d'un moment de vérité. La Communauté politique européenne devra choisir : affronter lucidement la question de l'Artsakh et ses implications juridiques et humaines, ou céder au chant des sirènes d'une stabilité apparente, au prix du silence et de l'oubli.

L'histoire jugera si ce 8ème sommet aura été un jalon décisif — ou une occasion manquée de plus dans une région où les mots ne suffisent plus.

Par Arménag APRAHAMIAN

Président de la République d'Arménie Occidentale

CHARTES D'AMITIÉ, ARTSAKH ET DROIT FRANÇAIS : UNE APPLICATION SÉLECTIVE AU CŒUR D'UNE CONTROVERSE POLITIQUE. ARMENAG APRAHAMIAN

Suite à la visite du Président Macron à Erevan et ses interventions sur la paix en Arménie comme si, il en était l'architecte, et par-delà les discours officiels sur l'État de droit, l'affaire des chartes d'amitié entre des communes françaises et des villes de l'Artsakh révèle une interrogation plus profonde : le droit est-il appliqué uniformément, ou mobilisé de manière circonstanciée selon les enjeux politiques et diplomatiques ?

Un fondement juridique clair... en théorie

En droit français, les collectivités territoriales ne peuvent mener une action internationale qu'à condition de ne pas empiéter sur la politique étrangère de l'État. Ce principe est encadré et interprété par le Conseil d'État.

Dans ce cadre, la conclusion de chartes avec des entités non reconnues par la France — comme l'Artsakh — a été jugée contraire aux engagements internationaux de la France.

Les annulations prononcées à partir de 2019 reposent donc sur une base juridique solide.

Une application dépendante de l'initiative de l'État

Cependant, ces annulations ne sont pas automatiques. Elles résultent de décisions spécifiques de l'État — via les préfets — de saisir le juge administratif.

Autrement dit :

- certaines chartes peuvent exister pendant des années sans être inquiétées,
- jusqu'au moment où elles deviennent politiquement ou diplomatiquement sensibles.

Ce point est essentiel : le droit n'est pas seulement appliqué, il est activé.

Des exemples qui interrogent l'uniformité de l'application

L'analyse comparative montre que des collectivités françaises entretiennent, ou ont entretenu, des relations avec des territoires au statut contesté sans que cela ne suscite systématiquement les mêmes réactions juridiques.

1. Coopérations avec les territoires palestiniens

De nombreuses communes françaises ont développé des partenariats avec des villes situées dans les Territoires palestiniens.

Si la Palestine bénéficie d'une reconnaissance diplomatique par la France, son statut international reste contesté et politiquement sensible.

Pourtant :

- ces coopérations sont largement tolérées,
- elles incluent parfois des dimensions politiques ou symboliques fortes,
- sans déclencher systématiquement de contentieux.

2. Relations locales avec le Sahara occidental

Le statut du Sahara occidental demeure l'un des conflits non résolus les plus anciens.

Certaines collectivités françaises ont développé :

- des actions de solidarité,
- des coopérations avec des camps de réfugiés sahraouis,
- ou des liens avec des structures locales.

Là encore :

- la sensibilité diplomatique est forte,
- mais les réactions juridiques restent limitées ou variables.

3. Initiatives impliquant Taïwan

La France ne reconnaît pas Taïwan comme un État souverain, conformément à la politique d'une seule Chine.

Cependant :

- des villes françaises entretiennent des relations économiques, culturelles ou universitaires avec des entités taïwanaises,
- des accords de coopération existent sous différentes formes.

Ces relations sont :

- encadrées diplomatiquement,
- mais globalement tolérées,
- tant qu'elles ne prennent pas une forme explicitement politique.

Une différence de traitement plus qu'une contradiction juridique

Ces exemples ne signifient pas que ces situations sont identiques à celle de l'Artsakh.

Mais ils montrent que :

- la ligne rouge juridique est interprétée avec souplesse,
- et que son application dépend largement du contexte.

Dans le cas de l'Artsakh, la réaction a été :

- rapide,
- coordonnée,
- et juridiquement stricte.

Ce contraste nourrit l'idée d'une application différenciée du droit, sinon dans ses principes, du moins dans ses modalités.

Entre droit, diplomatie et opportunité politique

Le cas des chartes d'amitié met en lumière une réalité bien connue des juristes :

le droit administratif n'est jamais totalement détaché du contexte politique dans lequel il s'inscrit.

L'activation ou non d'un contentieux dépend :

- de la volonté de l'État,
- des enjeux diplomatiques,
- et du degré de sensibilité du dossier.

Dans ce cadre, la question n'est pas tant celle de la légalité — souvent établie — que celle de la cohérence de l'action publique.

Une controverse révélatrice

Pour certains observateurs, la séquence de 2019 constitue un moment charnière, interprété comme un affaiblissement des soutiens symboliques à l'Artsakh.

D'autres y voient simplement :

- l'application tardive mais nécessaire du droit,
- dans un contexte devenu plus sensible.

Entre ces deux lectures, le débat reste ouvert.

Une question de crédibilité institutionnelle

L'affaire des chartes d'amitié avec l'Artsakh dépasse le seul cas arménien.

Elle pose une question fondamentale : une règle juridique peut-elle conserver toute sa légitimité si son application varie selon les contextes ?

Dans une démocratie attachée à l'État de droit, la réponse à cette question conditionne non seulement la crédibilité des institutions, mais aussi la confiance des citoyens dans l'impartialité de la décision publique.

Le Président Macron a voulu donner un gage d'une portée juridique au Président Aliyev, un an avant le déclenchement de la guerre des 44 jours et un mois après le Centenaire du Traité de Sèvres.

Par Armenag APRAHAMIAN

Président de la République d'Arménie Occidentale

PATRIMOINE

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

LE TAPIS DU DRAGON : LE SOUFFLE DES LÉGENDES AU SEIN DE VOTRE FOYER

L'histoire des tisserands déplacés d'Artsakh, présentée il y a quelques années, a touché de nombreuses personnes. À l'époque, grâce à votre soutien, certains de leurs tapis faits main ont trouvé de nouveaux foyers. Mais leur histoire continue... et aujourd'hui, elle s'incarne dans une nouvelle création.

Cette fois-ci, découvrez le « Vishapgork » (Le Tapis du Dragon), une pièce exclusive.

Bien plus qu'un simple tapis, c'est une histoire tissée dans ses fibres.

Chaque détail de ce tapis fait main, teint avec des colorants naturels, reflète la tradition arménienne, la persévérance et un savoir-faire exceptionnel. Le motif du dragon symbolise la force, la protection et la continuité de la vie dans la culture arménienne, faisant de cette œuvre non seulement un objet décoratif, mais aussi une véritable œuvre d'art chargée de sens.

Ce tapis a été créé non seulement à la main, mais aussi avec passion. Il porte en lui la mémoire, la perte, mais aussi la renaissance. Chaque nœud raconte une histoire inoubliable.

LETTRE HISTORIQUE SUR LA RELOCALISATION DES RÉFUGIÉS ARMÉNIENS AU LIBAN

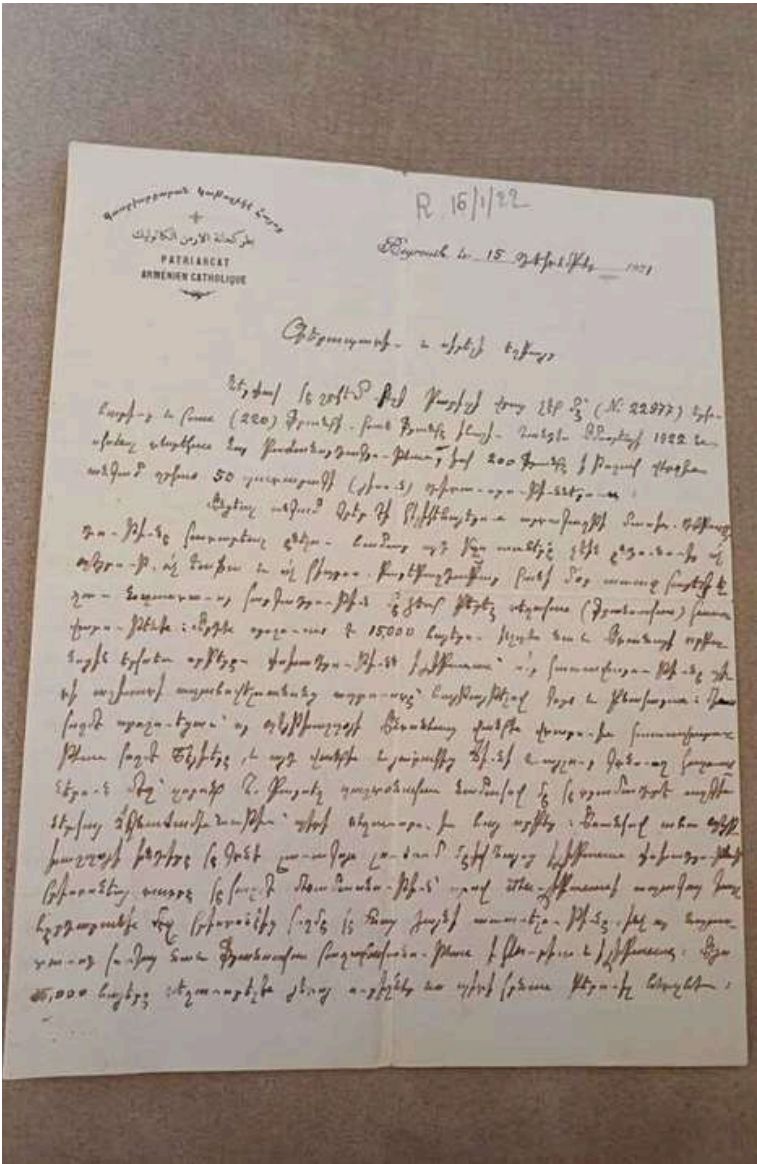
Une lettre datée du 15 décembre 1921 est aujourd’hui considérée comme un précieux témoignage historique, révélant les détails de la déportation des Arméniens de Cilicie et de leur accueil au Liban durant le mandat français.

Cette lettre, envoyée de Beyrouth à Paris, est adressée par Mesrop Vardapet Keshishian au moine Boghos Aris de Zmmar. Le document expose les difficultés rencontrées par les réfugiés arméniens après leur départ de Cilicie.

Keshishian écrit qu’initialement, ni Beyrouth, ni Jaffa, ni Chypre n’étaient prêtes à les accueillir. Cependant, grâce à l’intervention des autorités françaises locales, il fut possible d’organiser le transfert d’environ 15 000 Arméniens et enfants de l’orphelinat d’Adana vers le Liban. Le gouvernement français s’engagea à leur fournir un logement et du travail.

La lettre mentionne également le monastère de Peytkhashpo, où il fut décidé d’héberger les orphelins arméniens, le monastère et les terres adjacentes étant mis à disposition à cet effet. Cette mesure fut perçue comme une solution essentielle à la situation critique des réfugiés arméniens. L’auteur souligne également la portée politique du déplacement des Arméniens, notant que la croissance de la population chrétienne au Liban pourrait influencer l’équilibre politique futur du pays. La lettre contient aussi des informations importantes sur les initiatives de l’Église et du secteur éducatif. Elle évoque notamment le projet de création d’une école de filles dans des bâtiments religieux afin de soutenir la communauté réfugiée.

Selon les historiens, la lettre de Mesrop Vardapet Keshishian n’est pas seulement une lettre personnelle, mais aussi un document historique majeur qui témoigne des difficultés rencontrées par les réfugiés arméniens, des efforts déployés pour leur venir en aide et du rôle des structures communautaires arméniennes à cette époque.

A photograph of ancient stone ruins, possibly a fortress or temple, set against a dramatic sunset sky. The ruins are constructed from large, weathered stone blocks. In the foreground, two large, rounded stone structures are visible, one on the left and one on the right, both showing signs of decay and erosion. The ground is covered in loose stones and debris. The sky is a mix of deep purple, pink, and orange hues, suggesting the time is either dawn or dusk. The overall atmosphere is one of historical significance and natural beauty.

CULTURE

www.westernarmeniatv.com

LA RENAISSANCE DE « VARARAGN » POURRAIT DEVENIR UN BASTION SPIRITUEL UNIQUE ET IMPORTANT POUR NOS COMPATRIOTES D'ARTSAKH

Le Chœur d'État historique Vararagn d'Artsakh, fondé dans les années 1990 par la cheffe de chœur et artiste émérite Nina Grigoryan, renaît aujourd'hui à Erevan, perpétuant ainsi l'esprit de la culture d'Artsakh.

Devenu institution d'État en 1998, Vararagn a longtemps été un centre culturel majeur d'Artsakh. Sous la direction artistique d'Armine Yakhshyan et la direction musicale de Janna Aghajanyan, le chœur a donné de nombreux concerts en Artsakh, en Arménie et à l'étranger.

Après l'exode arménien d'Artsakh, Vararagn, comme de nombreuses autres institutions culturelles, a failli disparaître. Grâce au soutien de Yuri Navoyan, mécène et président fondateur de l'ONG Dialog, le chœur a pu être réorganisé et poursuivre ses activités. Le premier concert du chœur « Vararagn » ressuscité a eu lieu à Erevan le 5 février 2026 à la salle de musique de chambre Gomidas, sous le titre « Hov arek, sarer jan ». Le 6 mai, un second concert a été donné à Erevan, à la Maison-Musée Aram Khatchatourian, mêlant musique classique internationale et patrimoine musical arménien. En première partie, les femmes du chœur ont interprété le « Stabat Mater dolorosa » de Giovanni Battista Pergolesi, avec la participation des solistes Elina Sargsyan et Lilit Osipyan. La seconde partie a été consacrée aux chœurs immortels de Komitas : « Surb-surb », « Chinar es », « Hov arek, sarer jan » et d'autres œuvres, emplissant la salle de nostalgie et de souvenirs de la patrie.

La soirée s'est conclue par le chant folklorique médiéval « Mokats Mirza », interprété par Sevak Janoyan. Le concert est devenu non seulement un événement musical, mais aussi un moment symbolique de réunification et de préservation des mémoires pour le peuple d'Artsakh.

REPRÉSENTATION D'UNE PIÈCE DE THÉÂTRE ARMÉNIENNE À TIGRANAKERT

Dans le cadre du 11e Festival international de théâtre d'Amed, organisé par la municipalité de Tigranakert, une adaptation théâtrale de la nouvelle « L'Artiste » d'Alexandre Shirvanzadeh a été présentée en arménien.

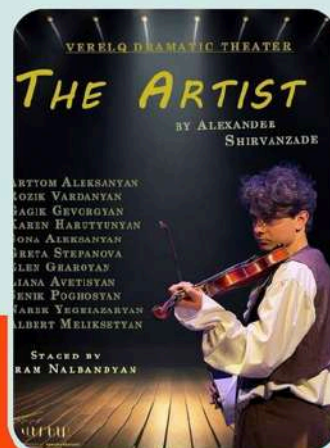
La pièce « L'Artiste » a été jouée dans la salle « Mehmed Emin Yalçinkaya » du Centre culturel « Chand Amed » de Tigranakert.

Après la représentation, Ohannes Gafur Ohanian, président du conseil fondateur de l'église Saint-Kirakos de Tigranakert, et sa fille, Talin Ohanian, ont remis des bouquets et des certificats d'honneur au metteur en scène, Aram Nalbandian, aux employés de la municipalité de Tigranakert et aux autres organisateurs du festival.

La pièce était jouée en arménien, sous-titrée en kurde, en anglais et en turc. « L'Artiste » a rencontré un vif succès auprès du public. La représentation fut suivie avec un vif intérêt par les représentants de la communauté arménienne de Tigranakert, ainsi que par les dramaturges participant au festival et les Kurdes de Diyarbakir. La salle était comble et de nombreux spectateurs la suivirent debout ou assis sur les marches.

ARMENIA
Verelq Dramatic Theatre

INTERNATIONAL
THEATER
FESTIVAL

THE ARTIST

Vazar / Writer: Alexander Shirvanzadeh

Yönetmen / Director: Aram Nalbandyan

Süre / Time: 65'

Oyun Dili / Language: Armenian

Üst yazı / Surtitle: Kurdish, Turkish, English

ARMENOCIDE

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

86E COMMÉMORATION DES VICTIMES DES MASSACRES AU DERSIM : « JOUR DE LA DÉCISION » : 4 MAI

Le 4 mai est considéré, selon diverses interprétations, comme un tournant dans les événements de Dersim. Ce jour-là, en 1937, le gouvernement turc décida d'initier un processus qui allait dégénérer en violences et déportations de masse.

D'après certains historiens et journalistes, cette décision marqua le début d'une démarche politique visant à mener des opérations militaires contre la population de la région de Dersim. Ces événements sont souvent qualifiés de « tragédie de Dersim » ou « tertele » en langue locale, signifiant destruction et rupture totale avec la vie d'avant.

Auparavant, la « loi Tunceli », adoptée en 1935, avait changé le nom de Dersim et placé la région sous un contrôle militaire et administratif strict. Des organes administratifs spéciaux furent alors créés et la zone déclarée zone interdite.

La décision gouvernementale du 4 mai 1937, selon ces sources, prévoyait des opérations militaires, le déplacement de la population et l'évacuation des villages. Les actions menées dans la région au cours des deux années suivantes entraînèrent de nombreuses victimes et des déplacements massifs de population. Ces événements demeurent à ce jour un sujet de controverse historique et politique. Certains commentateurs les considèrent comme une grave tragédie humaine et un processus répondant aux critères du génocide, tandis que les historiographies officielles proposent des interprétations différentes.

La publication conclut que le souvenir de ces événements et un débat ouvert à leur sujet sont essentiels à la justice historique et à la prévention de leur répétition.

LA DESTRUCTION DU MONUMENT COMMÉMORANT LE CENTENAIRE DES VICTIMES DU GÉNOCIDE DES ARMÉNIENS REVÊT UNE DIMENSION NON SEULEMENT CULTURELLE, MAIS AUSSI CLAIREMENT POLITIQUE ET IDÉOLOGIQUE. HOVIK AVANESOV

La destruction du monument commémorant le centenaire des victimes du génocide des Arméniens à Stepanakert, capitale de l'Artsakh, a suscité une vive indignation. Elle est perçue non seulement comme une perte culturelle, mais aussi comme une manœuvre politique ciblée. C'est ce qu'a souligné Hovik Avanesov, médiateur du patrimoine culturel de l'Artsakh. Selon les documents de Caucasus Heritage Watch (CHW), il ne s'agit pas d'un incident isolé, mais d'un élément d'un processus systématique de destruction du patrimoine historique et culturel arménien. Le clocher, construit en marbre blanc et abritant des reliques provenant de Deir ez-Zor, revêtait une signification symbolique particulière, incarnant la mémoire des victimes du génocide.

Les données satellitaires fournies par Airbus et Planet Labs montrent que le monument a été entièrement détruit entre juillet 2025 et avril 2026. Cette chronologie, d'après les experts, indique une action délibérée et progressive.

Telles sont les actions entreprises par les experts, qui contreviennent aux normes du droit international et aux conventions relatives à la protection du patrimoine culturel adoptées dans le cadre de l'UNESCO. Parallèlement, ces actes sont souvent commis en toute impunité, ce qui contribue à leur perpétuation.

Selon Avanesov, la destruction du monument vise non seulement à en éliminer la valeur matérielle, mais aussi à déformer la mémoire historique, en effaçant les traces de la présence arménienne. Il s'agit là d'une manifestation de génocide culturel, où non seulement la culture, mais aussi l'identité tout entière sont menacées.

Ainsi, les événements de Stepanakert sont perçus comme faisant partie d'une politique concertée qui exige une réponse claire et des mesures concrètes de la part de la communauté internationale.

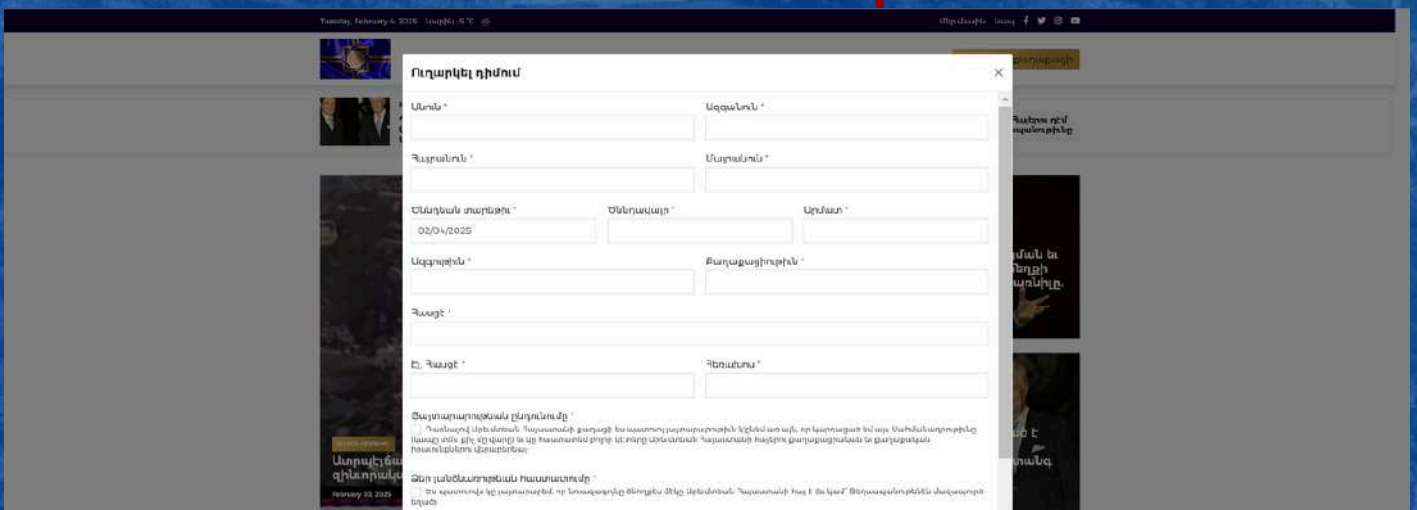
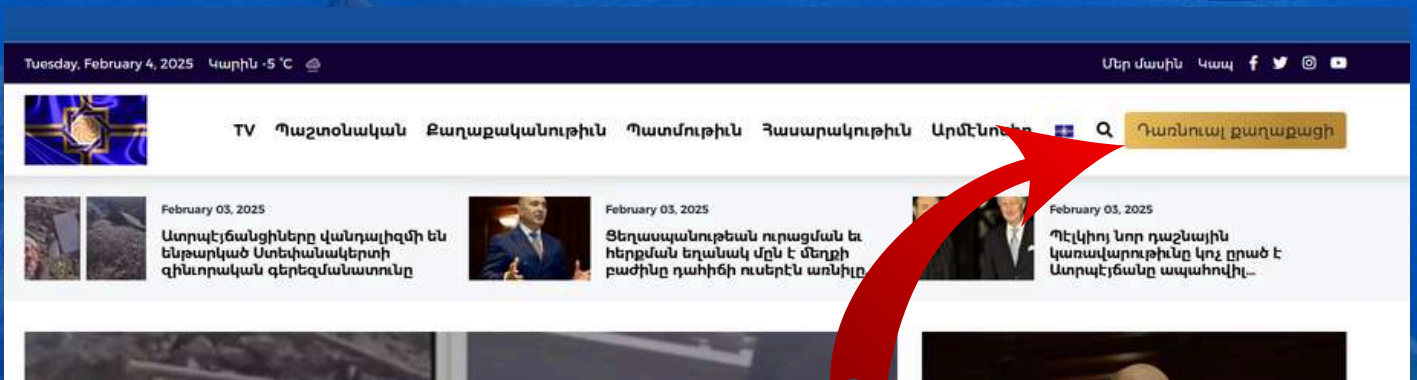

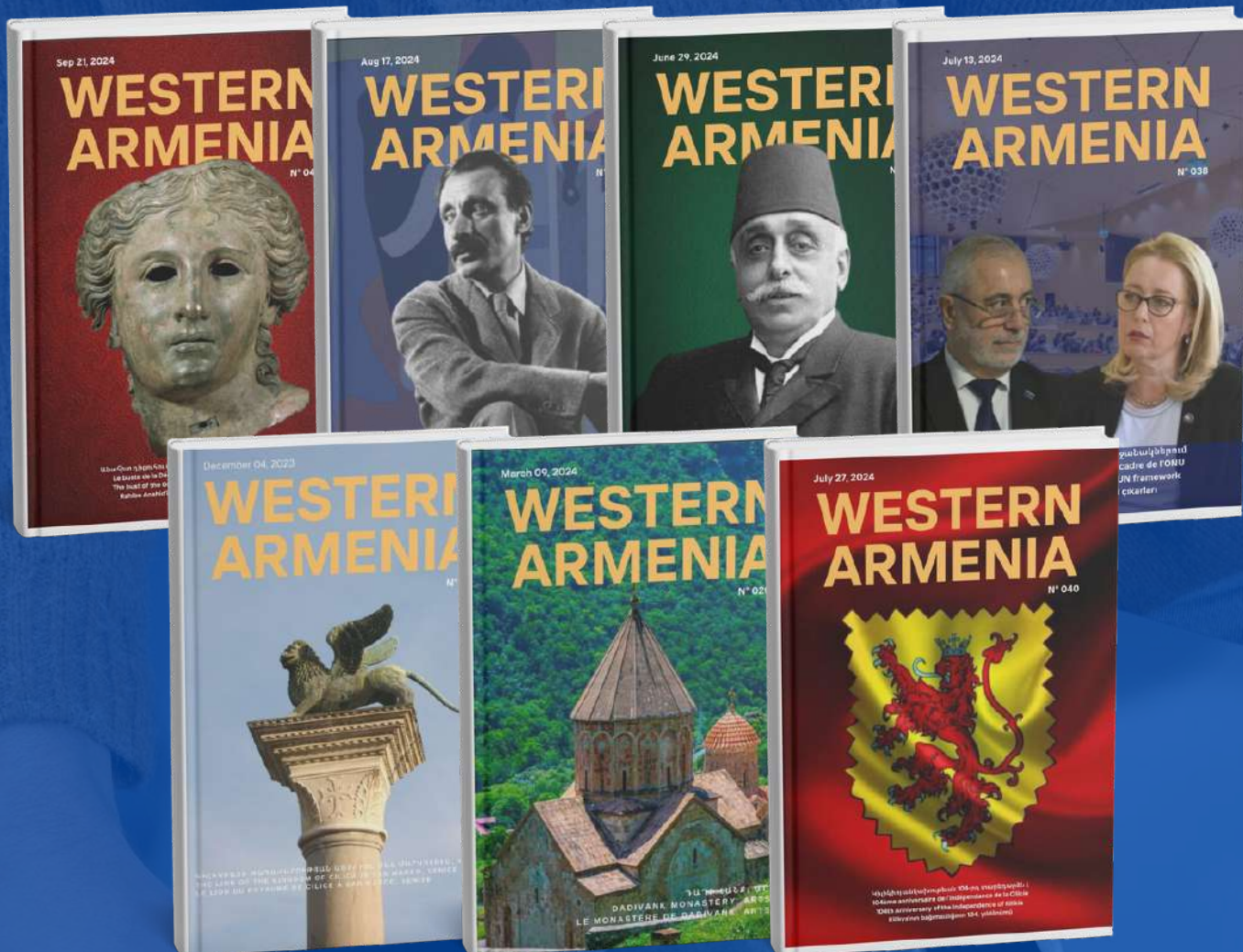
WE
ARE **MILLIONS** *OF*
CITIZENS *OF* **WESTERN ARMENIA**
HAVE YOU JOINED US?

westernarmeniatv.com

DEVENIR CITOYEN DE L'ARMÉNIE OCCIDENTALE

**Vous pouvez retrouver tous les numéros du
WESTERN ARMENIA MAGAZINE avec le lien**

LINK

LA TÉLÉVISION D'ARMÉNIE OCCIDENTALE, FIDÈLE À SES PRINCIPES ET À SES TÉLÉSPECTATEURS, POURSUIT SON TRAVAIL ININTERROMPU AVEC DE NOUVELLES APPROCHES. COMME VOUS LE SAVEZ DÉJÀ, NOTRE TÉLÉVISION NE FAIT PAS D'AUTOPROMOTION, ELLE DIFFUSE PRINCIPALEMENT DES CONTEXTES POLITIQUES ET AUTRES LIÉS À L'HISTOIRE, AU PRÉSENT ET À L'AVENIR DE L'ARMÉNIE OCCIDENTALE, AINSI QUE DES INFORMATIONS SOULEVANT DIVERSES QUESTIONS.

NOUS PRÉSENTONS ÉGALEMENT LA TRANSITION POLITIQUE DU PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE D'ARMÉNIE OCCIDENTALE, DU GOUVERNEMENT, DE L'ASSEMBLÉE NATIONALE ET D'AUTRES STRUCTURES DE MANIÈRE TRANSPARENTE ET ACCESSIBLE. CHERS COMPATRIOTES, AVEC VOTRE SOUTIEN, LES POSSIBILITÉS DE NOTRE TÉLÉVISION SERONT ENCORE ÉLARGIES ET RENFORCÉES. NOUS SOMMES FORTS ENSEMBLE.

BANQUE DU BÉNÉFICIAIRE : 18206

SWIFT : AGRIFRPP882

IBAN : FR76 1820 6001 6060 2410 5442 422

BÉNÉFICIAIRE : ASSEMBLÉE DES ARMÉNIENS D'ARMENIE OCCIDENTALE (AAAO)

**WESTERN
ARMENIA**

Ce journal hebdomadaire est publié sous les auspices de la télévision d'État d'Arménie Occidentale.
Tous les droits d'auteur sont réservés.

<https://westernarmeniatv.com/>
info@western-armenia.eu

WHAT IS WESTERN ARMENIA?

The homeland of the **Armenians** is the **Armenian Highlands**, which cover an area of 400,000 km² and are located **between three seas**: the Mediterranean, the **Caspian and the Black**, with an average altitude of 1,500 to 1,800 m above sea level.

The highest point in the **Armenian highlands** is Mount Masis (5,165 metres). **The Armenian people** are the original **inhabitants of 6** Armenian provinces (Bitlis, Trabzon, Van, Karin, Kharberd, Tigranakert-Diyarbakir), **historically known** as Armenia, then Turkish Armenia, and now **Western Armenia, and Cilicia**.

Prosperous states. However, the **Armenian highlands were the scene** of conquests and wars **by the Achaemenid** and Byzantine empires, the Arabs, the Mongols and the Seljuk Turks. **Between 1894 and 1923**, three successive **Turkish governments**, the Hamidian government, **the government** of the Young Turks and that of **Mustafa Kemal**, perpetrated the genocide of Armenians in Western Armenia, killing **almost 2 million people**.

After the genocide, most of the **indigenous Armenians** of Western **Armenia** were expelled from **their ancestral homeland** and dispersed **throughout the world**. Today, most of them live in exile, **victims of** assimilation processes.

The Armenians who **still live in occupied Western Armenia** continue to suffer **under the colonial yoke** of the invading **Turkish forces**. As part of the process of **national reconstruction**, a structure of the State of **Western Armenia**, a continuation of the **State of Armenia** recognised in 1920, has been **formed, based on** the National Council of **Western Armenia**, which declared its existence in **Shushi in Artsakh in 2004**.

HISTORICAL REMINDERS:

- - By Russian decree of December 29, 1917, Russia recognized the right to self-determination of the Armenians of Turkish Armenia until their independence,
- - On February 26, 1919, the President of the Armenian National Delegation Boghos Nubar Pasha presented a Memorandum on Armenia before the Supreme Council of the Allied Powers.
- - On May 15, 1919, the National Delegation, the first governance of Western Armenia, elected by the Armenian National Conference in Paris, was composed of His Excellency Boghos Nubar Pasha, Professor A. Der-Hagopian, doctors H. Nevrouze and K. Pasternadjian and MM. A. Tchobanian and V. Tékéyan. She will work in concert with the Delegation of the Armenian Republic, composed of MM. Aharonian, H. Ohandjanian and M. Bahadjanian will form with the latter the Delegation of Integral Armenia, whose motto will be "Integral Armenia, free, and independent within its historical limits".
- - The State of Armenia on the territory of Western Armenia was recognized de facto on January 19, 1920 (Independence Day), by the Supreme Council of the Allied Powers.
- - The draft Treaty of Sèvres was prepared at the London Conference in February 1920 and finalized within the framework of the San Remo Conference on April 24, 1920.
- - The State of Armenia on the territory of Western Armenia was recognized de jure on May 11, 1920 by the Supreme Council of the Allied Powers and by the United States of America. It is decided that the capital of the Armenian state will be Erzeroum (Karin).
- - In order to facilitate the adoption of the Treaty and to apply the Sèvres clauses, the Greek army attacked on June 23, 1920 in Anatolia and Thrace with the encouragement and support of the Allied States. With the invasion one after the other of Bursa, Balikesir, Uşak and Nazilli, the essential aim of these attacks was to provoke the application of the Treaty of Sèvres and not to allow any modification in the articles of the Treaty.
- - By a Memorandum in response to the draft Treaty of Sèvres submitted on May 11, 1920, Turkey recognized a new Armenian State on June 25, 1920. (Based on the Treaty of Batoum of June 4, 1918).
- - On June 25, 1920, Damat Ferit Pasha, in a delegation in Paris, presented this alternative peace proposal from the Ottoman Empire. But this alternative was not accepted by the Allied Powers.
- The Council of Sovereignty meeting on July 22, 1920, under the presidency of Sultan Vahidettin considered "that he preferred to have a weak existence than to have a heavy loss" and decided to adopt the Treaty. After Tefvik Pasha had not signed this Treaty which divided Turkish territory and which did not at all suit national honor and feelings, Reşat Halis Bey, (bey; title given to notable people), and Rıza Tefvik (Bölükbaşı) Bey, charged by Damat Ferit signed the Treaty on August 10, 1920.
- The State of Armenia, the main Allied Powers, the Associated Powers and Turkey signed the International Treaty of Sèvres on August 10, 1920.
- On November 22, 1920, President Woodrow Wilson signed the Arbitral Award defining the borders between the State of Armenia on the territory of Western Armenia and Turkey.
- On December 17, 2004, at the initiative of Arménag Aprahamian, the National Council of Armenians of Western Armenia declared its existence in Shushi in liberated Artsakh.
- On January 20, 2007, in Stepanakert in Artsakh, the delegates of the Assembly of Armenians of Western Armenia adopted an official declaration on the rights of the Armenians of Western Armenia, an indigenous nation.
- On September 17, 2007, by 144 states, the UN adopted the Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, which recognizes their right to self-determination.
- On February 4, 2011, the National Council under the presidency of Arménag Aprahamian constituted a government of Western Armenia.
- On January 24, 2013, the National Council and the government of Western Armenia commonly declared the project of constituting a Parliament of Western Armenia through democratic elections. On December 16, 2013, 64 deputies were officially elected by the Armenians of Western Armenia registered on the electoral list.
- On December 16, 2013, the 1st President of the Republic of Western Armenia, Arménag Aprahamian, was officially elected by the deputies of the Parliament. - On February 23, 2014, a Presidential decree declared that the Republic of Western Armenia is the continuing State of the State of Armenia recognized in 1920.
- - On February 16, 2014, a Presidential Decree formalized the headquarters of the National Council and the Government in Karin (Erzeroum) in Western Armenia.
- - On May 9, 2016, on behalf of Western Armenia, by decree, the President of the Republic of Western Armenia adopts the National Constitution of the Republic of Armenia which is signed and approved by all citizens of Western Armenia.

-
- - On June 24, 2016, on behalf of Western Armenia, President Arménag Aprahamian ratified the International Treaty of Sèvres.

Thus, the Treaty of Sèvres officially and indisputably enshrined the rights of Armenians on certain territories apprehended by the Turks.

And, these territories of Western Armenia having been emptied of their populations by deportations and massacres, it was certainly necessary, both historically and legally, that these rights were proclaimed. The first contemporary genocide was thus sanctioned by the reparation granted to the Armenian people who were its victims.

It was admitted that violence and crime did not confer a right on the people who perpetrated it. It is highly regrettable that the signatories of the Treaty of Sèvres then, out of weariness or illusory interest, forgot the Armenians. But the Treaty of Lausanne could not eliminate the rights of the latter.

Moreover, this Treaty is unenforceable, in accordance with International Law, against the Armenian people who were not party to it although they were signatories to the Treaty of Sèvres. Public international law decides that when a collective treaty is abrogated and replaced by another, the latter will not be enforceable against the signatory State of the first which has not been a party to the second. For this State, the first treaty continues to have effect.

Consequently, Armenia, signatory to the Treaty of Sèvres, but excluded from the Treaty of Lausanne, can legitimately request the application of the provisions of the Treaty of Sèvres. Moreover, this is the typical case of the leonine treaty obtained by military or diplomatic force or coercion and the validity of which is generally contested.

No doubt the International Law Commission created by the UN on November 21, 1947, and which examines leonine treaties, will be led to examine the validity of the Treaty of Lausanne with regard to public international law. A treaty that flouts law and equity is always ephemeral. It is a source of imbalance and not of peace. The Armenian people of Western Armenia, even though genocided, are tenacious, they demand that justice finally be done to them. His rights are imprescriptible, as are crimes against humanity under international law. For its part, the French Parliament recalled this through a law; "crimes against humanity, as defined by the United Nations Resolution of February 13, 1946 taking note of the definition of crimes against humanity as it appears in the Charter of the International Tribunal of August 8, 1945, are imprescriptible by nature."

Even if the Treaty of Sèvres was not ratified by all parties, such as France for example, it was applied by the same parties who did not ratify it, for example the question of Protection Mandates for civilian populations from France in Cilicia, Great Britain, and Italy who were not respected.

To better understand the ratification system of the signatory parties to the Treaty of Sèvres, it is important to study the national Constitution of each of the signatory states, including the Ottoman Empire (Turkey). For example, following the Sovereignty Council of Sultan Mehmed VI dated July 22, 1920, the Sultan ordered the signing of the Treaty of Sèvres, which is equivalent to ratification on the basis of the Ottoman Constitution.

The figures revealed on Reparations in this study do not take into account the entire genocidal period, as well as the characteristics presented at the Peace Conference by Boghos Nubar in February 1919 in Paris.

The Armenians must demand, among other things, from the signatory states, the ratification of the Treaty of Sèvres.

Claiming the non-enforcement of the Treaty of Sèvres or its replacement is part of Turkish anti-Armenian and obviously anti-Western Armenia policy.

Never has a Peace Treaty commonly called the Treaty of Sèvres been the subject of such an aggressive policy to try to replace it, in the face of the populations concerned.

In order to attempt to replace the Treaty of Sèvres without being able to revise it, certain States and political forces organized the Treaty of Alexandropol (December 2, 1920), the Treaty of Moscow (March 16, 1921), the Treaty of Kars (October 20, 1921).), the Treaty or agreement of Angora (October 20, 1921), the Treaty of Lausanne (July 24, 1923), the agreement with the Kurdish organization Hoyboun (1927), the Political Resolution on the Armenian Question of the European Parliament (18 June 1987), the situation in Soviet Armenia (1988/1989), the first war in Artsakh, the destruction of the Jugha cemetery (December 14, 2005) in Nakhichevan, the second war in Artsakh, having as consequences, the next (future) agreements between Azerbaijan, Turkey and the Republic of (Eastern) Armenia.

All this was not enough (these agreements are not legally legitimate), and will not be enough to replace the Treaty of Sèvres and to curb the demands of Western Armenia and the enforcement of President Woodrow Wilson's arbitral award. .

On August 23, 1990, within its administrative limits, the Soviet Republic of Armenia declared itself independent from the Soviet Union which occupied the territory of the Integral Republic of Armenia since December 2, 1920, already recognized at that time as Independent state.

Through its declaration of independence and article 11, it recognizes that a genocide of Armenians took place in Western Armenia.

The separation of the Soviet Republic of Armenia from the Republic of Armenia in 1920 was recorded by the parliament of the newly declared republic on September 21, 1991.

The new Republic of Armenia, declaring itself neither as a successor state nor a continuation state of the Republic of Armenia of 1920, has renounced all claims towards Turkey.

Therefore, a distinct assignment of tasks and separation of roles between the Western and Eastern components of the Armenian nation, and the coordination of their efforts could contribute to an optimal solution of their national problems.

This is why not only has Western Armenia not renounced its rights, but also it has not renounced its duties towards its population and towards the States which have recognized it as sovereign, free and independent. .

-On August 9, 2016, on behalf of Western Armenia, the President ratified the United Nations Convention on the Law of the Sea.

- On October 1, 2016, on behalf of Western Armenia, the President ratified the Convention concerning the Rights and Duties of States.

On January 20, 2017, on behalf of Western Armenia, the President ratifies the Charter of the United Nations.

- On December 17, 2018, 77 deputies were officially elected by the Armenians of Western Armenia registered on the electoral list.

- On January 18, 2019, the President of the Republic of Western Armenia, Arménag Aprahamian, was officially re-elected by the deputies of Parliament for a second term.

- On January 19, 2020, the new government presented its government project to the deputies of the National Assembly of Western Armenia.

- On August 10, 2020, the Armenians of Western Armenia, their president, their government, and their parliament officially commemorate the Centenary of the signing of the international peace treaty signed in Sèvres.

- On September 27, 2020, the second war in Artsakh began, triggered by Azerbaijan supported by an international coalition of states and jihadist terrorists from Syria.

- On November 8, 2020, the Azeri armed forces announced the occupation of Shushi.

- On March 1, 2021, the Parliament of Artsakh declared the territories under the control of Azerbaijan following the 44-day war as occupied territories.

<http://www.nankr.am/hy/4027>

-On March 1, 2021, the Parliament of Western Armenia adopts the Law on Artsakh, recognizing the right to self-determination of the Armenians of Artsakh and their autonomy based on the territorial recognition of the San Remo Conference and the Treaty of Sèvres as an integral part of the Republic of Armenia of 1920.

-On January 20, 2024, 65 deputies are officially elected by the Armenians of Western Armenia registered on the electoral list.

-On January 21, 2024, the new President of the Republic of Western Armenia, Lydia Margossian, is officially elected by the members of Parliament for a first term.

-On November 22, 2025, following the withdrawal of President Lydia Margossian, Arménag Aprahamian is newly and officially elected by the members of Parliament for a third non-consecutive term compared to previous mandates.

OFFICIAL

westernarmeniatv.com

THE 16TH SESSION OF THE NATIONAL ASSEMBLY OF WESTERN ARMENIA

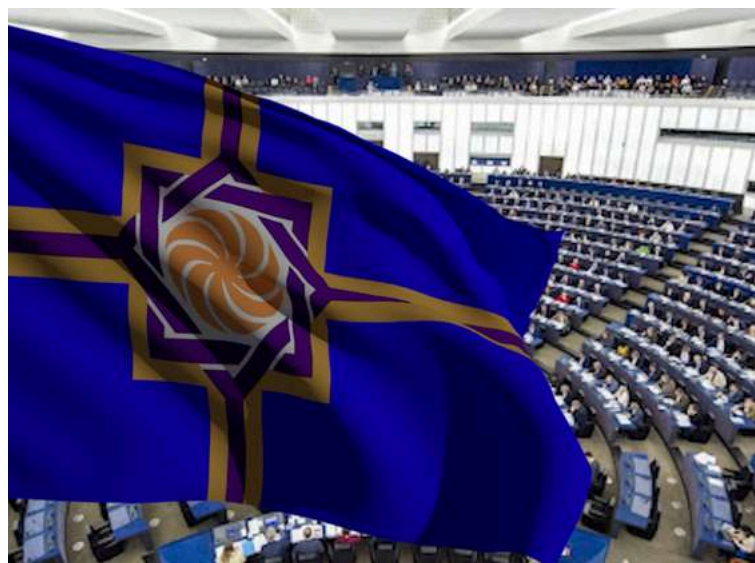
On May 6, 2026, the 16th session of the National Assembly (Parliament) of Western Armenia was held in an online format. Fifteen out of the 53 elected deputies participated in the session.

During the session, it was decided that from now on, the minutes of the previous session will be mandatorily read before each session. The minutes of the session held on April 29, 2026, were also read.

The Chairman of the Ethics Committee, Simon Melkonyan, addressed the applications submitted to the committee, noting that the application of the President of the National Assembly, Nelly Harutyunyan, remains in force, and that the committee will make an appropriate decision in the near future.

During the session, President of the National Assembly Nelly Harutyunyan emphasized the symbolic dates of the month of May: May 9 – the day of the creation of the Constitution of the Republic of Western Armenia, May 11 – the day of recognition of the independence of the Republic of Western Armenia by the United States, and May 24 – the day of the establishment of the National Assembly of the Republic of Western Armenia. She also informed about the online meeting scheduled for May 9, which will be dedicated to the symbolism and historical significance of the day.

At the end of the session, Nelly Harutyunyan expressed gratitude to the deputies for their participation, emphasizing the importance of preserving national unity and state values.

THE 10TH ANNIVERSARY OF THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF WESTERN ARMENIA TO BE MARKED

On May 9, 2026, a solemn online meeting dedicated to the 10th anniversary of the adoption of the Constitution of the Republic of Western Armenia will take place.

The event is organized at the initiative of the Government of Western Armenia and will be held on the Zoom platform in French and Armenian. The meeting will begin at 6:30 PM Paris time and 8:30 PM Yerevan time. Participants will have the opportunity to discuss the historical significance of the Constitution, issues related to the preservation of national identity, and the development paths of the state and legal ideology of Western Armenia.

According to the organizers, the event aims not only to address the anniversary of the Constitution's adoption but also to present its international and political significance in the context of protecting the rights of the Armenian people.

The meeting can be joined via online broadcast on the official platform of Western Armenia TV: : <https://www.facebook.com/WesternArmeniaTV>

Within the framework of the event, versions of the Constitution published in different languages—Armenian, French, English, Greek, and Turkish—are also available: http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-fr-09.05.2020.pdf
http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/arm/2017/Arevmdyan_Hay_asdani_Hanrabadoutyan_Sahmanadroutyoun-09.05.2016.pdf
http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-gr-09.05.2020.pdf.pdf
http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/tr/2023/Bati_Ermenistan_Cumhuriyeti_Anayasa_Son-16.06.2023.pdf
http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/en/2023/The_Constitution_of_the_Republic_of_Western_Armenia-18.06.2023.pdf

"PRESIDENTS **LIVE** Western Armenia" **PODCAST**

PART #25

«**WHY IS ARMENIA AN ARMENIAN
STATE?»**

 YouTube

westernarmeniatv.com

A large crowd of people walking, overlaid with a blue tint. The image is a background for a video or presentation, with the word 'Society' centered in white text. The crowd is diverse in age and appearance, and the overall mood is somewhat somber due to the blue tint.

Society

westernarmeniatv.com

80% OF FORCIBLY DISPLACED ARTSAKH ARMENIANS LIVE IN RENTAL HOUSING; POVERTY AND UNEMPLOYMENT RATES REACH 70%

Artak Beglaryan, former Human Rights Defender and former State Minister of the Republic of Artsakh, has published data on the socio-economic situation of forcibly displaced Artsakh Armenians:

“On International Workers’ Solidarity Day, several painful indicators regarding the socio-economic condition of Artsakh Armenians who have found refuge in Mother Armenia:

1. The poverty rate among the forcibly displaced, according to rough estimates, is around 70%, nearly three times higher than the average in Eastern Armenia (about 23%).
2. The unemployment rate among working-age Artsakh Armenians is around 70%, approximately five times higher than the average in Eastern Armenia (14%).
3. The average salary of employed Artsakh Armenians, according to 2024 data, was about 40% lower than the average salary in Eastern Armenia (no updated data available, but unlikely to differ significantly).
4. Around 80% of displaced Artsakh Armenians still do not have their own apartment (home) and mainly live in rental housing, meaning their household expenses exceed the official average.

This situation exists due to the failed social, employment, and housing programs of the authorities of Eastern Armenia. Meanwhile, they boast domestically and internationally that they have allegedly overcome the ‘humanitarian refugee crisis,’ even reproaching us when we point out the problems. Soon, we will witness another ‘fireworks display’ of such praise at the European Political Community summit, masking the bleeding wounds of the people of Artsakh under the smokescreens of ‘peace’ and ‘overcoming the humanitarian crisis.’

If the restrained and long-suffering people of Artsakh do not cry, it does not mean their social condition is favorable. Moreover, even ordinary residents of Armenia often believe that the social issues of Artsakh Armenians have been resolved, whereas reality painfully and decisively differs from this propagandistic myth.

Happy Workers’ Day; may the unemployed be next.”

**More than 115,000 Armenians from Artsakh
were forcibly displaced from their
homeland.**

westernarmeniatv.com

AT DUKE UNIVERSITY, THE MEMORY OF THE GENOCIDE COMMITTED AGAINST ARMENIANS UNITED THE COMMUNITY

A New Armenian Center Is Emerging in North Carolina

At one of America's leading universities, Duke, Armenian identity is gaining new momentum. What began as a simple idea has turned into a community movement that not only unites students but also highlights the importance of historical memory.

In 2024, Duke University student Vincent Hovsepyan, a young man from Los Angeles, decided to do what no one had done before—establish an Armenian student organization at the university.

The path was not easy. For months, he and his associate Madison Mikaelyan navigated complex administrative processes to establish an Armenian presence at the university.

Finally, in January 2026, the organization "Armenians at Duke" was officially recognized, becoming the first Armenian student association in the university's history.

"Little Armenia" with a big impact

Even before official recognition, the organization had already begun its activities.

December 2025

Event: "Little Armenia"

This first event became a cultural celebration featuring:

Armenian cuisine,
music,
history.

More than 70 participants attended, becoming acquainted with Armenian culture and traditions.

Today, the organization has around 30 members and, through cooperation with the Armenian Student Association of North Carolina State University, has become a center of Armenian student life in the region.

A new platform is forming in the Duke and Durham area, where young people not only preserve their identity but also share it with others.

April 24: memory and struggle

Duke University, Goodson Chapel

April 24, 2026

As part of the genocide committed against Armenians commemoration, the organization once again united the community—this time for a more solemn and emotional occasion.

More than 45 students, faculty, and community members gathered for a candlelight memorial evening.

The event included:

a moment of silence,
personal testimonies,
speeches calling for support for Armenia.

This was not merely a memorial ceremony. It was also a platform to speak, to remind, and to demand justice.

"Armenians at Duke" proves that even thousands of kilometers from the homeland, Armenian identity can not only be preserved but also developed.

These young people do not forget history. They transform it into action—

through culture,
through education,
through memory.

This initiative at Duke demonstrates a simple truth:

Armenian history continues wherever there is someone ready to tell it.

And today, that story is also being heard in North Carolina.

HISTORY

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

THE ARMENIAN LEGION: THE UNFINISHED DREAM OF CILICIA AND THE HEAVY BETRAYAL OF THE ALLIES

A story in which victory turned into loss, and faith into disappointment.

There are pages in history that never close. They continue to resonate—as a question, as a wound, as an unfulfilled promise. The story of the Armenian Legion is exactly that: both a peak of heroism and a symbol of bitter betrayal.

“A Whole Life” Behind One Book

At the American University of Armenia, a quiet tension filled the room. On the table lay the main subject of the day—a book whose pages contained the fate of an entire generation.

The author, Susan Paul Pattie, finds it difficult to say how long she worked on it:

“Two, three, maybe four years... or perhaps an entire lifetime.”

She presents rare photographs. At that moment, Tigran Mansurian enters the hall. Glances are exchanged. There is a quiet respect in the room. Because this is not only about a book—it is about memory.

The Armenian Legion: Promises and Struggle

1. Europe is engulfed in the First World War.

Armenians who had survived the genocide faced a new choice—to fight for the future.

- October 27, 1916 — Boghos Nubar reaches an agreement with France and England to create the Eastern Legion (Legion d'Orient)
- Armenians are promised autonomy in Cilicia
- More than 1,200 Armenian volunteers join the Legion
- 1917 — training takes place in Cyprus
- September 19, 1918 — at the heights of Arara, Armenians defeat the Turkish-German forces

These men returned not simply to fight, but to save their home, their people, and their future.

Cilicia: Return and Hope

After the war, Cilicia seemed to breathe again.

In 1918–1919, around 120,000 Armenian refugees returned to Cilicia, believing they were finally protected by the Allies.

On August 4, 1920, the independence of Cilicia was proclaimed under a French mandate.

It seemed that the dream was becoming reality.

And Then—Betrayal

But history took a sharp turn.

- French officers began disarming the Armenian Legion
- September 27, 1920 — the Legion was effectively neutralized
- October 20, 1921 — France recognized Kemalist Turkey
- Cilicia was left without protection under the Ankara Agreement

The result was tragic.

Armenians were once again subjected to killings and forced displacement.

The dream of Cilicia collapsed.

A Book That Speaks for the Silenced

“The Armenian Legionnaires: Sacrifice and Betrayal in World War I”

The book by Susan Paul Pattie is not merely a historical study.

It includes:

- eyewitness testimonies
- personal letters
- rare photographs

Across 259 pages, the author reveals not only military events, but also: human hopes, faith... and their destruction.

She gives special attention to the stories of women, often left in the shadows, yet an inseparable part of this entire struggle.

The Author: A Guardian of Memory

Susan Paul Pattie is:

- an honorary researcher at University College London
- former director of the Armenian Institute in London
- an intellectual of Armenian descent

Her grandparents were born in Kesab, survived the genocide, and settled in the United States.

She admits:

“I felt obligated to tell what I heard from my family.”

A Story That Is Not Yet Finished

The story of the Armenian Legion is not only about the past.

It raises questions:

Why were the Allies' promises not fulfilled?

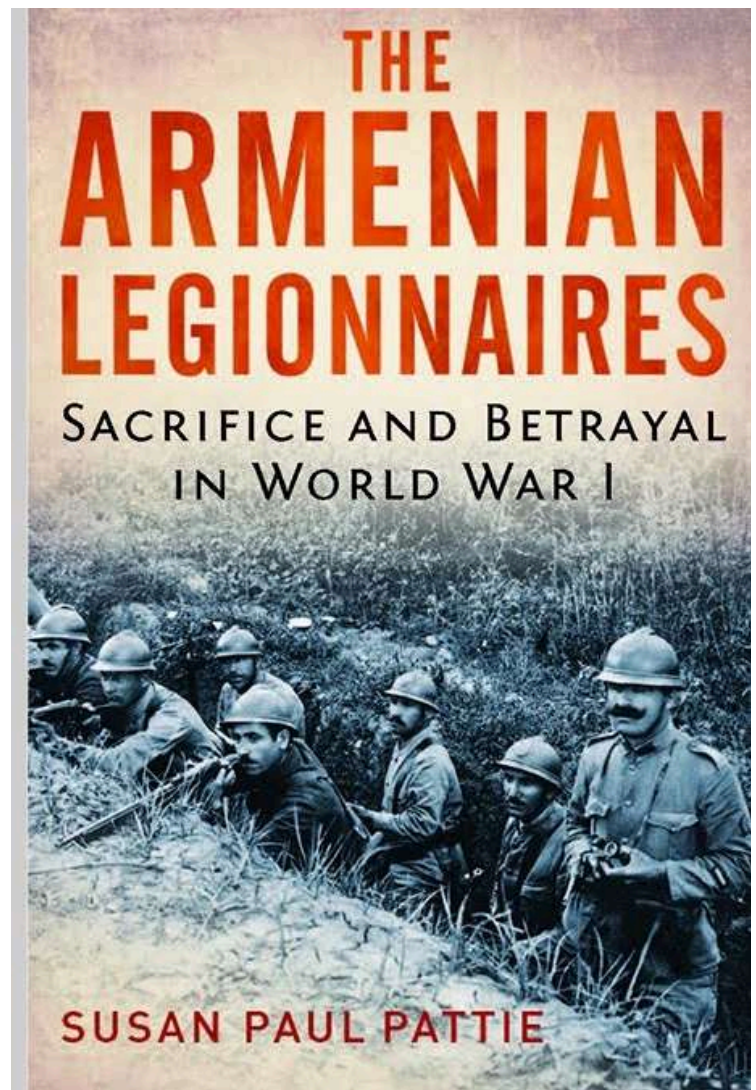
Why did victory not become a homeland?

And why was an entire people once again left alone?

This is a story of faith, struggle, and betrayal.

But also—of memory.

Because no matter how much time passes,
the dream of Cilicia still lives.

80% of Forcibly Displaced Artsakh Armenians Live in Rental Housing; Poverty and Unemployment Rates Reach 70%

106TH ANNIVERSARY OF DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN ARGENTINA AND WESTERN ARMENIA

Western Armenia (Turkish Armenia) received its first recognition as a state from Russia on December 29, 1917, following the genocide committed against the Armenian people.

After the formation of a government under the leadership of Boghos Nubar on May 15, 1919, the Supreme Council of the Allied Powers de facto recognized the Republic of Armenia as a complete state.

Following the London Conference of February 1920 and the San Remo Conference of April 1920, the Republic of (Western) Armenia received de jure recognition through multiple channels even before the signing of the Treaty of Sèvres on August 10, 1920.

During this period, the United States recognized Armenia on May 11, 1920. However, many do not know that Argentina recognized (Western) Armenia as a free and independent state on May 3, 1920, during the presidency of Hipólito Yrigoyen.

The month of May became symbolic, uniting Argentina and (Western) Armenia as two independent peoples, thanks to the dedication and organization of the Armenian community in Argentina.

On May 3, 1920, President Yrigoyen signed the official decree recognizing the Republic of Armenia, confirmed by Foreign Minister Honorio Pueyrredón, and on May 28, celebratory events were held in the heart of the capital.

On the occasion of the 106th anniversary of Argentina's recognition of the independence of the Republic of Western Armenia, President Armenag Aprahamian expresses gratitude and congratulations to President Javier Milei, his government, parliament, and senate for the attention shown to that community—the descendants of thousands of genocide survivors whose homeland is Western Armenia.

On this occasion, reference is also made to the resolution of the Argentine Senate of May 5, 1993, which officially honors the victims of the genocide committed in Western Armenia.

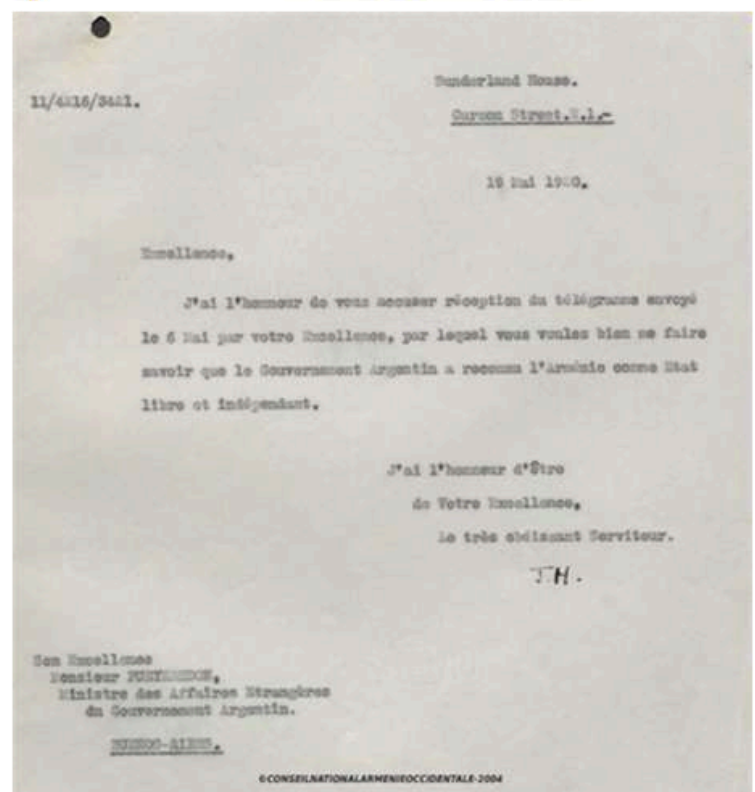
1920 - 3 DE MAYO - 2026

- El 29 de diciembre de 1917 Armenia Occidental recibió su primer reconocimiento como Estado por parte de Rusia.
- Tras la formación del Gobierno presidido por Boghos Nubar, el 15 de mayo de 1919 el Consejo Supremo de las Potencias Aliadas reconoció de facto a la República de Armenia integral.
- La República de Armenia (occidental) fue reconocida de jure mucho antes de su participación en la firma del Tratado de Sèvres el 10 de Agosto de 1920, con posterioridad a la Conferencia de Londres (preparación del Tratado de Sèvres) en febrero de 1920 y de la confrmación final de dicho Tratado en San Remo en Abril de ese año. Mientras que Estados Unidos reconoció de jure a la República de Armenia (occidental) el 11 de mayo de 1920.
- El 3 de mayo de 1920, el Estado argentino, encabezado por su presidente, don Hipólito Yrigoyen, mediante el decreto N° 49/20 reconoció a la República de Armenia (occidental) como un Estado libre e independiente.

*Gracias, Don Hipólito Yrigoyen,
Gracias, República Argentina*

Politics

westernarmeniatv.com

YEREVAN AT THE TEST OF REALITY: THE 8TH SUMMIT OF THE EUROPEAN POLITICAL COMMUNITY AND THE "SONG OF THE SIRENS"

Yerevan as a crossroads of European promises and geopolitical illusions.

Within the framework of the 8th Summit of the European Political Community, Armenia's capital hosted leaders and diplomats around a declared objective: to strengthen continental cooperation amid rising tensions. However, behind speeches about unity and solidarity, a question arises: is Europe truly ready to act, or is it merely yielding to the "song of the sirens" of realpolitik?

In the wake of recent geopolitical fractures, the European Political Community presents itself as a flexible platform for dialogue extending beyond the borders of the European Union. By choosing Yerevan as the host city, the organizers convey a clear symbolic message. Armenia, being a state on the front line of regional transformations, embodies the challenges of security, sovereignty, and democratic resilience facing the continent.

However, no serious discussion of regional stability can ignore one central issue: the unresolved questions of Artsakh and Western Armenia. The de facto dismantling of Armenian political structures in this area following recent events has not eliminated the underlying problems. Genocide, the rights of displaced populations, preservation of cultural heritage, long-term security, and legal status remain open questions awaiting credible answers from the international community.

For Western Armenia, Artsakh is not a closed chapter, but an open wound. For Europe, it constitutes a critical test of coherence and consistency. Can it uphold the principles of law, the protection of peoples, and international justice without explicitly addressing this sensitive issue?

The "song of the sirens" mentioned by some observers is precisely this temptation: to push the Artsakh issue into the background in favor of geopolitical balances. Energy interests, strategic diplomatic relations, and fear of regional escalation—under such conditions, several European states may incline toward a pragmatic approach, risking the deepening sense of abandonment.

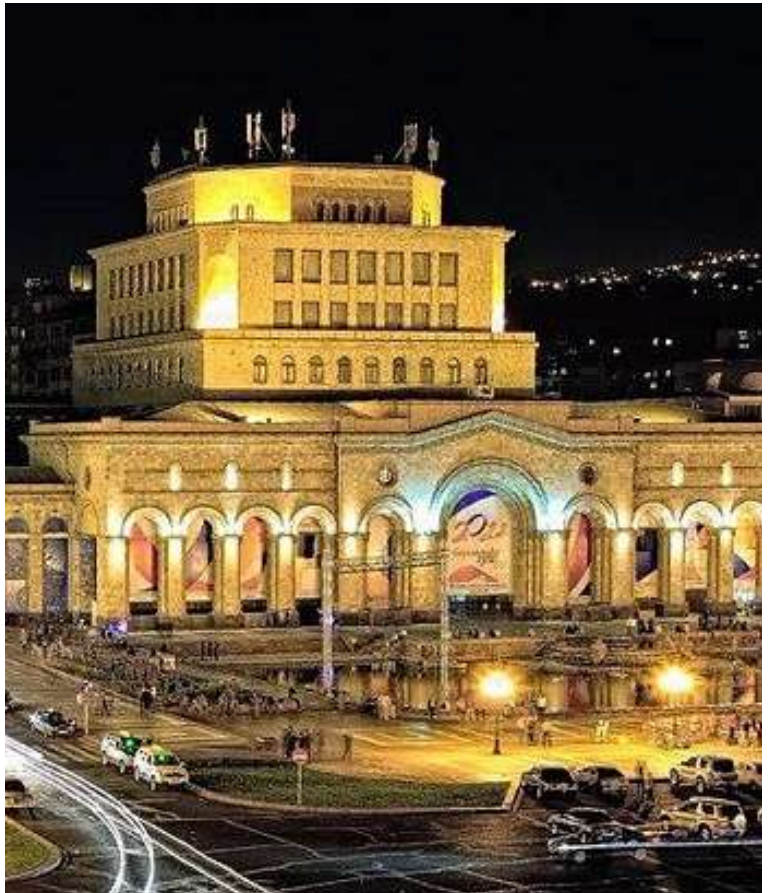
In this context, the summit in Yerevan may turn into a diplomatic showcase rather than a real turning point. Declarations of support, however important, cannot replace concrete mechanisms—security guarantees, international legal initiatives, or human rights monitoring tools related to the situation in Artsakh.

For Western Armenia, the significance of this summit is much broader. It concerns the credibility of the broader European project—whether it is capable of responding to contemporary crises with real actions or remains confined to general formulations. For Europe, this is an opportunity to prove that it can be not only an observer but also an active actor, maintaining a balance between its values and strategic interests.

Ultimately, Yerevan may become a stage for a moment of truth. The European Political Community will have to make a choice: to explicitly address Artsakh and its legal and humanitarian consequences, or to yield to the illusion of stability at the cost of silence and oblivion.

History will judge whether this 8th summit will become a decisive milestone or yet another missed opportunity in a region where words are no longer sufficient.

Armenag Aprahamian
President of the Republic of Western Armenia

CHARTERS OF FRIENDSHIP, ARTSAKH, AND FRENCH LAW: SELECTIVE APPLICATION AT THE CENTER OF POLITICAL DEBATE — ARMENAG APRAHAMIAN

Following the visit of French President Emmanuel Macron to Yerevan and his statements regarding peace in Armenia, during which he appeared almost as the “architect” of the process, a deeper issue emerges beyond the official rhetoric.

The situation surrounding the charters of friendship signed between French municipalities and cities of Artsakh raises an important question: is the law applied equally, or is it used according to political and diplomatic expediency?

A clear legal basis... theoretically

According to French law, local authorities may engage in international activities only if these do not contradict the state's foreign policy. This principle is monitored and interpreted by the French Council of State.

In this context, the signing of charters with entities not recognized by France, such as Artsakh, has been assessed as contradicting the country's international obligations.

Therefore, the annulments that began in 2019 have a clear legal basis.

Application dependent on state initiative

However, these annulments are not automatic. They result from decisions by the state—specifically prefects—to appeal to administrative courts.

In other words:

some charters may exist for years without issue, until the moment they become politically or diplomatically sensitive.

This is a key point: the law is not only applied—it is also “activated.”

Examples that call into question uniform application

1. Cooperation with Palestinian territories
 2. Many French municipalities cooperate with cities in Palestinian territories. Although France recognizes Palestine, its international status remains contested and politically sensitive.
 3. Nevertheless:
 4. these cooperations are widely tolerated,
 5. often have political and symbolic significance,
 6. and do not trigger systematic legal disputes.
 7. Links with Western Sahara
 8. The status of Western Sahara remains a long-standing unresolved conflict.
 9. Some French municipalities have engaged in:
 10. humanitarian assistance,
 11. cooperation with Sahrawi refugee camps,
 12. or relations with local structures.
 13. Here too:
 14. diplomatic sensitivity is high,
 15. but legal responses are limited or inconsistent.
 16. Initiatives with Taiwan
 17. France does not recognize Taiwan as an independent state, adhering to the “One China” policy.
 18. Nevertheless:
 19. French cities develop economic, cultural, and educational ties with Taiwan,
 20. and various forms of cooperation exist.
 21. These relations:
 22. are diplomatically supervised,
 23. but generally tolerated,
 24. provided they do not take on an explicitly political character.
- More a difference in approach than a legal contradiction
- These examples do not mean that all cases are identical to the situation of Artsakh. However, they show that:
- the legal “red line” is interpreted with a degree of flexibility,

and its application largely depends on context.

In the case of Artsakh, the response has been:

rapid,

systematic,

and legally strict.

This contrast creates the perception that the law is applied differently.

Law, diplomacy, and political expediency

The issue of friendship charters illustrates a reality well known to legal experts: administrative law is never entirely separate from the political environment.

The initiation—or non-initiation—of judicial proceedings depends on:

the will of the state,

diplomatic interests,

and the level of sensitivity of the issue.

Under such conditions, the question lies less in legality than in the consistency of state actions.

A revealing controversy

For some observers, the developments of 2019 are seen as a turning point, perceived as a weakening of symbolic support for Artsakh.

For others, it was simply a delayed but necessary application of the law under new conditions.

The issue of institutional credibility

The matter of charters with Artsakh goes beyond Armenian circles. It raises a fundamental question: can a legal norm retain its full legitimacy if its application varies across different situations?

In a state governed by the rule of law, the answer determines not only the authority of institutions, but also citizens' trust in them.

It is noted at the end that President Emmanuel Macron attempted to send a legally significant signal to Azerbaijani President Ilham Aliyev one year before the start of the 44-day war and one month after the centenary of the Treaty of Sèvres.

Armenag Aprahamian

President of the Republic of Western Armenia

PATRIMONY

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

PATRIMONY

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

VISHAP CARPET: THE BREATH OF LEGENDS IN YOUR HOME

A few years ago, the story of displaced weavers from Artsakh touched many. With your support, some of their handmade carpets found new homes. But their story continues—and today it is presented through a new creation.

This time: an exclusive Vishap carpet.

This is not just a carpet—it is a story woven into thread.

Colored with natural dyes, every detail reflects Armenian tradition, resilience, and high craftsmanship. The dragon motif symbolizes strength, protection, and continuity of life.

This piece was created not only by hand, but with heart. It carries memory, loss, and rebirth.

Every knot tells a story that must not be forgotten.

A HISTORICAL LETTER ON THE
RELOCATION OF ARMENIAN REFUGEES TO
LEBANON

A letter written on December 15, 1921, is today considered a valuable historical testimony, revealing details of the displacement of Armenians from Cilicia and their reception in Lebanon during the years of the French mandate.

The letter, sent from Beirut to Paris, was authored by Vartabed Mesrop Keshishian and addressed to Vartabed Poghos Aris of the Zmmar congregation. The document presents the difficulties faced by Armenian refugees after leaving Cilicia.

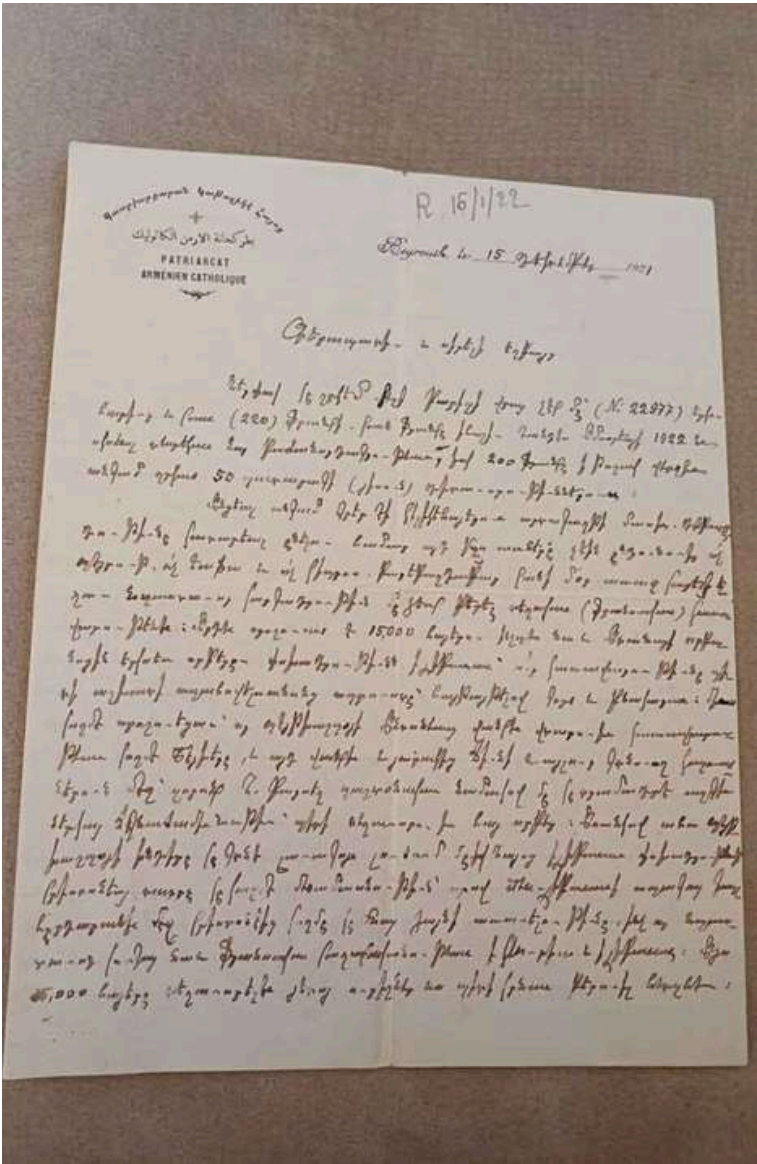
Keshishian writes that initially neither Beirut, nor Jaffa, nor Cyprus were ready to receive the refugees. However, through the intervention of local French authorities, it was possible to organize the relocation of about 15,000 Armenians and children from the Adana orphanage to Lebanon. The French government committed to providing them with housing and employment.

The letter also refers to the Beit Khashbo Monastery, where it was decided to accommodate Armenian orphans by allocating the monastery and its surrounding properties for this purpose. This step was considered an important solution in the crisis situation of Armenian refugees.

The author also emphasizes the political significance of the relocation, noting that the increase in the Christian population in Lebanon could influence the country's future political balance.

The letter also provides important information about ecclesiastical and educational initiatives, including plans to establish a girls' school in church-owned buildings to support the refugee community.

According to historians, the letter of Vartabed Mesrop Keshishian is not only a personal document but also an important historical record presenting the hardships of Armenian refugees, the efforts made for their rescue, and the role of Armenian community structures during those years.

A photograph of ancient stone ruins, possibly a fortress or temple, set against a dramatic sunset sky. The ruins are made of large, weathered stone blocks. In the foreground, there are two large, rounded stone structures, possibly altars or pillars, and a pile of rubble. The word "CULTURE" is written in a stylized, glowing font across the center of the image.

CULTURE

www.westernarmeniatv.com

THE REVIVAL OF “VARARAKN” AS A UNIQUE SPIRITUAL SUPPORT FOR ARTSAKH ARMENIANS

The state choir “Vararakn” of Artsakh, founded in the 1990s by conductor and Honored Artist Nina Grigoryan, is now being revived in Yerevan, continuing to preserve the spirit of Artsakh culture.

Granted state status in 1998, “Vararakn” was for many years one of the key cultural centers of Artsakh. Under the artistic direction of Armine Yakhshyan and conductor Zhanna Aghajanyan, the choir performed numerous concerts in Artsakh, Armenia, and abroad.

After the depopulation of Artsakh, like many cultural institutions, “Vararakn” faced the threat of dissolution. However, thanks to the support of benefactor Yuri Navoyan, founder and president of the “Dialogue” NGO, it became possible to reorganize the choir and continue its activities.

The first concert of the revived “Vararakn” in Yerevan took place on February 5, 2026, at the Komitas Chamber Music House under the title “Hov Arek, Sarer Jan.” On May 6, a second Yerevan concert was held at the Aram Khachaturian House-Museum, combining world classical music with Armenian musical heritage.

In the first part of the concert, the choir’s female singers performed Giovanni Battista Pergolesi’s “Stabat Mater dolorosa” with soloists Elina Sargsyan and Lilit Osipyanyan. In the second part, immortal choral works by Komitas were performed, filling the hall with longing and memories of the homeland.

The evening concluded with the medieval folk song “Mokats Mirza,” performed by Sevak Janoyan.

The concert became not only a musical event but also a symbolic moment of reunification and preservation of memory for the people of Artsakh.

AN ARMENIAN PERFORMANCE STAGED IN TIGRANAKERT

Within the framework of the 11th Amed International Theater Festival organized by the Tigranakert Municipality, a performance in Armenian based on Alexander Shirvanzade’s short story “The Artist” was staged.

“The Artist” was presented in the “Mehmed Emin Yalçinkaya” hall of the “Çand Amed” Cultural Center in Tigranakert.

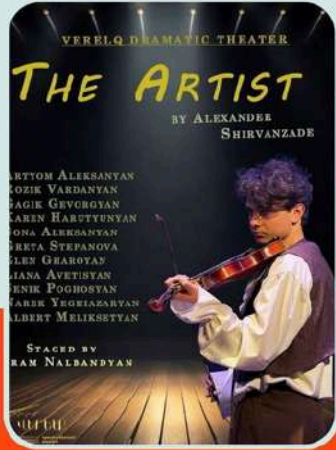
After the performance, the Chairman of the Board of Trustees of the Surp Giragos Church of Tigranakert, Hovhannes Gafur Ohanian, and his daughter Talin Ohanian presented bouquets and certificates of appreciation to the director Aram Nalbandyan, the employees of the Tigranakert Municipality, and other organizers of the festival.

The Armenian-language performance was presented with Kurdish, English, and Turkish subtitles. “The Artist” was received with great enthusiasm by the audience. It was watched with great interest both by representatives of the Armenian community of Tigranakert and by participating playwrights and Kurdish residents of Diyarbakir. The hall was completely full, and many spectators watched standing or sitting on the stairs.

ARMENIA

Verelq Dramatic Theatre

THE ARTIST

Vazar / Writer: Alexander Shirvanzade
Yönetmen / Director: Aram Nalbandyan
Süre / Time: 65'
Oyun Dili / Language: Armenian
Üst yazı / Surtitle: Kurdish, Turkish, English

ARMENOCID

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

86TH ANNIVERSARY OF THE DERSIM MASSACRES: MAY 4 AS THE “DAY OF DECISION”

May 4 is considered, in various interpretations, one of the turning points of the Dersim events, when in 1937, by decision of the Turkish government, a process began that later turned into mass violence and displacement.

According to some historians and commentators, this decision marked the beginning of political steps aimed at carrying out military operations against the population of the Dersim region. These events are often described as the “Dersim tragedy” or “tertele,” meaning destruction and a complete rupture from previous life.

Prior to that, in 1935, the “Tunceli Law” changed the name of Dersim and placed the region under strict military and administrative control. Special governing bodies were established, and the area was declared a restricted zone.

The government decision adopted on May 4, 1937, according to these sources, provided for military operations, population movement, and the evacuation of villages. Over the following two years, actions in the region resulted in a large number of victims and mass displacements.

These events remain the subject of historical and political debate to this day. Some interpretations view them as a severe human tragedy and a process meeting the criteria of genocide, while official historiography offers differing assessments.

In conclusion, the memory of such events and open discussion around them are important for historical justice and for preventing the recurrence of similar cases.

THE DESTRUCTION OF THE MONUMENT DEDICATED TO THE 100TH ANNIVERSARY OF THE GENOCIDE COMMITTED AGAINST ARMENIANS VICTIMS CARRIES NOT ONLY CULTURAL BUT ALSO CLEAR POLITICAL AND IDEOLOGICAL SIGNIFICANCE: HOVIK AVANESOV

The destruction of the monument dedicated to the 100th anniversary of the genocide committed against Armenians in Stepanakert, the capital of Artsakh, has received wide attention, being viewed not only as a cultural loss but also as a deliberate political act. This was stated by Hovik Avanesov, the Ombudsman for Cultural Heritage of Artsakh.

Documentation by Caucasus Heritage Watch (CHW) indicates that the incident is not isolated but part of a systematic process of destroying Armenian historical and cultural heritage. The white marble bell tower, which included relics brought from Deir ez-Zor, held particular symbolic significance as it embodied the memory of genocide victims.

Satellite data provided by Airbus and Planet Labs show that the monument was completely destroyed between July 2025 and April 2026. According to experts, this timeline indicates a deliberate and phased operation.

Experts assess that such actions contradict international law and conventions on cultural heritage protection adopted within UNESCO. At the same time, they are often carried out in conditions of impunity, which contributes to their continuation.

According to Avanesov, the destruction of the monument aims not only to eliminate material value but also to distort historical memory by erasing traces of Armenian presence. This is viewed as a manifestation of cultural genocide, where not only culture but also identity as a whole is endangered.

Thus, what occurred in Stepanakert is assessed as part of a systematic policy requiring a clear response and practical steps from the international community.

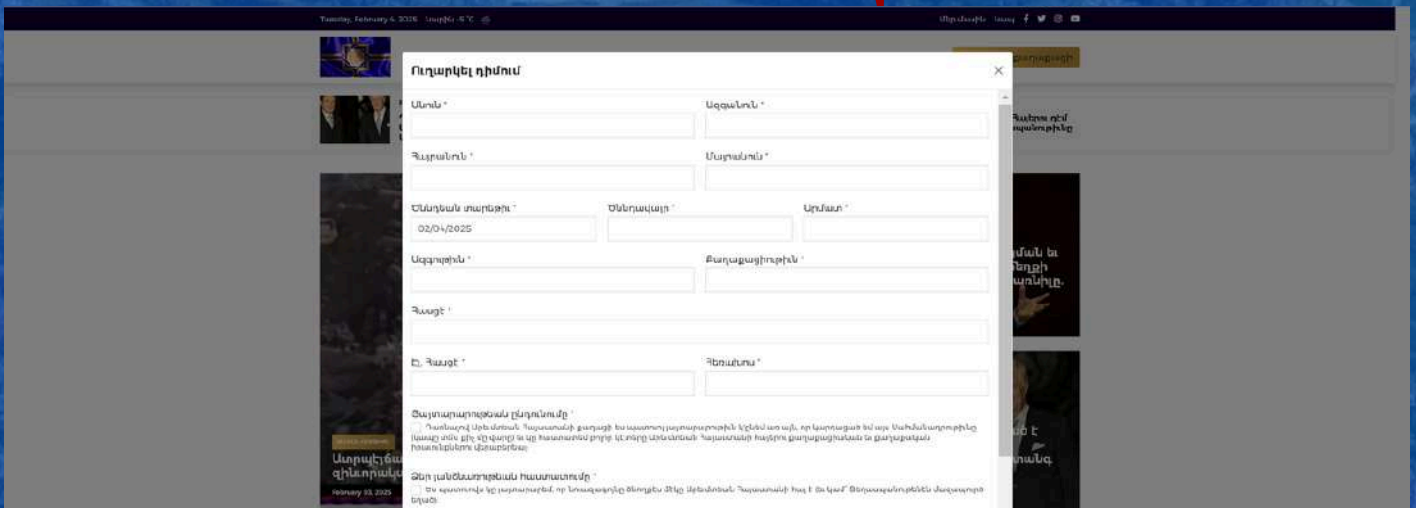
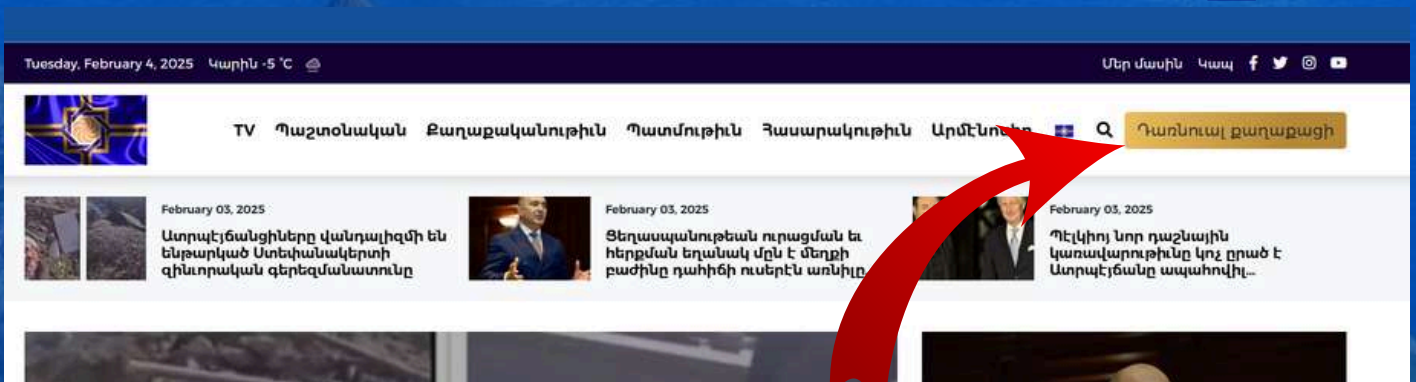

WE
ARE **MILLIONS** *OF*
CITIZENS *OF* **WESTERN ARMENIA**
HAVE YOU JOINED US?

westernarmeniatv.com

BECOME A CITIZEN OF WESTERN ARMENIA

DEAR COMPATRIOTS, WESTERN ARMENIA TELEVISION DOES NOT ENGAGE IN SELF-PROMOTION. THE LEADERSHIP OF WESTERN ARMENIA, REMAINING TRUE TO ITS IDEA AND PRINCIPLES, CONTINUES THROUGH TELEVISION AND OTHER MEDIA PLATFORMS TO PRESENT EVENTS RELATED TO THE HISTORY, PRESENT AND FUTURE OF OUR COUNTRY IN A NEW WAY, INFORMS ABOUT POLITICAL AND SOCIAL EVENTS OF THE GOVERNMENT, AND ALSO PROVIDES AN OPPORTUNITY TO COMMUNICATE CLOSER WITH EACH OTHER . WITH THE HELP OF OUR TELEVISION, YOU CAN ESTABLISH DIRECT COMMUNICATION WITH THE GOVERNMENT, MEMBERS OF THE NATIONAL ASSEMBLY, RAISE ALL THE ISSUES THAT CONCERN YOU THAT ARE DIRECTLY RELATED TO WESTERN ARMENIA AND ITS CITIZENS, AND ALSO MAKE VARIOUS PROPOSALS. BESIDES BEING A TV VIEWER, YOU ALSO HAVE THE OPPORTUNITY TO BECOME A CITIZEN OF WESTERN ARMENIA BY FOLLOWING THE APPROPRIATE PROCEDURE.

LET US REMIND YOU THAT WESTERN ARMENIA TV DOES NOT ENGAGE IN SELF-PROMOTION, BUT STRIVES TO EXPAND CONNECTIONS WITH YOUR HELP. YOUR SUPPORT IS OUR COMMON VICTORY. TOGETHER – WE ARE FORCE!

BANQUE DU BÉNÉFICIAIRE : 18206

SWIFT : AGRIFRPP882

IBAN : FR76 1820 6001 6060 2410 5442 422

BÉNÉFICIAIRE : ASSEMBLÉE DES ARMÉNIENS D'ARMENIE OCCIDENTALE (AAAO)

**WESTERN
ARMENIA**

The weekly journal is compiled under the auspices of the State Television of Western Armenia.
All copyrights are reserved.

<https://westernarmeniatv.com/>
info@western-armenia.eu

- - Rusya, 29 Aralık 1917 tarihli bir kararname ile Türkiye Ermenistanı Ermenilerinin bağımsızlıklarına kadar kendi kaderlerini tayin etme hakkını tanımıştır,
- - 26 Şubat 1919'da Ermeni Ulusal Delegasyonu Başkanı Boğos Nubar Paşa, İtilaf Devletleri Yüksek Konseyi'ne Ermenistan hakkında bir Memorandum sundu.
- - 15 Mayıs 1919'da Paris'teki Ermeni Ulusal Konferansı tarafından seçilen ve Batı Ermenistan'ın ilk yönetimi olan Ulusal Delegasyon, Ekselansları Boghos Nubar Paşa, Profesör A. Der-Hagopian, doktorlar H. Nevrouze ve K. Pastermadjian ile MM. A. Tchobanian ve V. Tékéyan'dan oluşuyordu. MM'den oluşan Ermenistan Cumhuriyeti Delegasyonu ile birlikte çalışacak. Aharonian, H. Ohandjanian ve M. Bahadjanian'dan oluşan Ermenistan Cumhuriyeti Delegasyonu ile birlikte çalışacak ve sloganı "Tarihi sınırları içerisinde özgür ve bağımsız Ermenistan" olan Integral Ermenistan Delegasyonunu oluşturacaktır.
- - Batı Ermenistan topraklarındaki Ermenistan Devleti, 19 Ocak 1920'de (Bağımsızlık Günü) Müttefik Kuvvetler Yüksek Konseyi tarafından fiilen tanındı.
- - Sevr Antlaşması taslağı Şubat 1920'de Londra Konferansı'nda hazırlanmış ve 24 Nisan 1920'de San Remo Konferansı çerçevesinde son halini almıştır.
- - Batı Ermenistan topraklarında kurulan Ermenistan Devleti, 11 Mayıs 1920'de İtilaf Devletleri Yüksek Konseyi ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından de jure olarak tanınmıştır. Ermeni devletinin başkentinin Erzeroum (Karin) olmasına karar verilmiştir.
- - Antlaşmanın kabulünü kolaylaştırmak ve Sevr maddelerini uygulamak amacıyla Yunan ordusu, İtilaf Devletlerinin teşvik ve desteğiyle 23 Haziran 1920'de Anadolu ve Trakya'da saldırıya geçer. Bursa, Balıkesir, Uşak ve Nazilli'nin birbiri ardına işgal edildiği bu saldırıların temel amacı, Sevr Antlaşması'nın uygulanmasını provoke etmek ve Antlaşma maddelerinde herhangi bir değişikliğe izin vermemektir.
- - Türkiye, 11 Mayıs 1920'de Sevr Antlaşması taslağına cevaben sunduğu bir muhtıra ile 25 Haziran 1920'de yeni bir Ermeni Devleti'ni tanıdı. (4 Haziran 1918 tarihli Batum Antlaşmasına dayanarak).
- - 25 Haziran 1920'de Damat Ferit Paşa, Paris'te bir heyetle Osmanlı İmparatorluğu'nun bu alternatif barış önerisini sundu. Ancak bu alternatif Müttefik Devletler tarafından kabul edilmedi.
- Sultan Vahidettin'in başkanlığında 22 Temmuz 1920'de toplanan Saltanat Şurası, "zayıf bir varlığı ağır bir kayba tercih ettiğini" düşünerek Antlaşma'nın kabulüne karar verdi. Tevfik Paşa'nın Türk topraklarını bölen, milli onur ve duygulara hiç yakışmayan bu antlaşmayı imzalamaması üzerine, Damat Ferit'in görevlendirdiği Reşat Halis Bey (bey; ileri gelenlere verilen unvan) ve Rıza Tevfik (Bölükbaşı) Bey 10 Ağustos 1920'de antlaşmayı imzaladılar.
- Ermenistan Devleti, başlıca İtilaf Devletleri, İttifak Devletleri ve Türkiye, 10 Ağustos 1920'de Uluslararası Sevr Antlaşması'nı imzaladı.
- 22 Kasım 1920'de Başkan Woodrow Wilson, Batı Ermenistan topraklarında Ermenistan Devleti ile Türkiye arasındaki sınırları belirleyen Hakem Kararını imzaladı.
- 17 Aralık 2004'te Arménag Aprahamian'ın girişimiyle Batı Ermenistan Ermenileri Ulusal Konseyi, kurtarılmış Artsakh'taki Şuşi'de varlığını ilan etti.
- 20 Ocak 2007'de Artsakh'taki Stepanakert'te Batı Ermenistan Ermenileri Meclisi delegeleri, yerli bir ulus olan Batı Ermenistan Ermenilerinin haklarına ilişkin resmi bir bildiri kabul etti.
- 17 Eylül 2007'de BM, 144 devlet tarafından, kendi kaderini tayin etme hakkını tanıyan Yerli Halkların Hakları Bildirgesini kabul etti.
- 4 Şubat 2011 tarihinde Arménag Aprahamian başkanlığındaki Ulusal Konsey Batı Ermenistan hükümetini kurmuştur.
- 24 Ocak 2013 tarihinde Ulusal Konsey ve Batı Ermenistan Hükümeti, demokratik seçimler yoluyla bir Batı Ermenistan Parlamentosu oluşturma projesini ortaklaşa ilan etti. 16 Aralık 2013 tarihinde 64 milletvekili, seçim listesine kayıtlı Batı Ermenistan Ermenileri tarafından resmen seçildi.
- 16 Aralık 2013 tarihinde, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin 1. Cumhurbaşkanı Arménag Aprahamian, Parlamento milletvekilleri tarafından resmen seçildi. - 23 Şubat 2014 tarihinde bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin 1920 yılında tanınan Ermenistan Devleti'nin devamı olduğu ilan edildi.
- - 16 Şubat 2014 tarihli bir Başkanlık Kararnamesi ile Ulusal Konsey ve Hükümet merkezinin Batı Ermenistan'da Karin'de (Erzeroum) olduğu resmleştirilmiştir.
- - 9 Mayıs 2016 tarihinde, Batı Ermenistan adına, Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Batı Ermenistan'ın tüm vatandaşları tarafından imzalanan ve onaylanan Ermenistan Cumhuriyeti Ulusal Anayasası'nı bir kararname ile kabul etmiştir.

- - 24 Haziran 2016 tarihinde Batı Ermenistan adına Cumhurbaşkanı Arménag Aprahamian Uluslararası Sevr Antlaşmasını onayladı.

Böylece Sevr Antlaşması, Ermenilerin Türklerin elindeki belirli topraklar üzerindeki haklarını resmen ve tartışmasız bir şekilde güvence altına almıştır.

Ve Batı Ermenistan'ın bu toprakları tehcir ve katliamlarla nüfuslarından arındırılmış olduğundan, bu hakların ilan edilmesi hem tarihsel hem de yasal olarak kesinlikle gerekliydi. Böylece ilk çağdaş soykırım, kurbanları olan Ermeni halkına verilen tazminatla onaylanmış oldu.

Şiddet ve suçun, bunu gerçekleştiren insanlara bir hak sağlamadığı kabul edilmiştir. Sevr Antlaşması'nı imzalayanların daha sonra yorgunluktan ya da hayali bir ilgiden dolayı Ermenileri unutmış olmaları son derece üzücüdür. Ancak Lozan Antlaşması Ermenilerin haklarını ortadan kaldıramamıştır.

Dahası, bu Antlaşma, Uluslararası Hukuk uyarınca, Sevr Antlaşması'nı imzalamış olmalarına rağmen Antlaşma'ya taraf olmayan Ermeni halkına karşı uygulanamaz. Uluslararası kamu hukuku, kolektif bir antlaşmanın feshedilip yerine başka bir antlaşma yapıldığında, ikincisinin, ilk antlaşmayı imzalayan ve ikincisine taraf olmayan Devlete karşı uygulanamayacağına karar verir. Bu devlet için ilk antlaşma yürürlükte kalmaya devam eder.

Sonuç olarak, Sevr Antlaşmasını imzalayan ancak Lozan Antlaşmasının dışında kalan Ermenistan, Sevr Antlaşmasının hükümlerinin uygulanmasını meşru olarak talep edebilir. Üstelik bu, askeri veya diplomatik güç veya zorlama yoluyla elde edilen ve geçerliliği genellikle tartışmalı olan leonine antlaşmanın tipik bir örneğidir.

BM tarafından 21 Kasım 1947'de oluşturulan ve leonine antlaşmaları inceleyen Uluslararası Hukuk Komisyonu'nun, Lozan Antlaşması'nın uluslararası kamu hukuku açısından geçerliliğini incelemeye yönlendirileceğinden şüphe yoktur. Hukuka ve hakkaniyete aykırı bir antlaşma her zaman geçicidir. Barış değil dengesizlik kaynağıdır. Batı Ermenistan'ın Ermeni halkı, soykırıma uğramış olsalar da, inatçıdırlar ve adaletin nihayet kendilerine sağlanmasını talep etmektedirler. Hakları, uluslararası hukuk uyarınca insanlığa karşı işlenen suçlar gibi dokunulmazdır. Fransız Parlamentosu da bir yasa ile bunu hatırlatmıştır; "8 Ağustos 1945 tarihli Uluslararası Mahkeme Tüzüğü'nde yer alan insanlığa karşı suç tanımını dikkate alan 13 Şubat 1946 tarihli Birleşmiş Milletler Kararı'nda tanımlandığı şekliyle insanlığa karşı suçlar, doğası gereği değiştirilemez niteliktedir."

Sevr Antlaşması, örneğin Fransa gibi tüm taraflarca onaylanmamış olsa bile, onaylamayan aynı taraflarca uygulanmıştır, örneğin Kilikya'daki Fransa, İngiltere ve İtalya'dan gelen sivil nüfus için Koruma Mandaları meselesine saygı gösterilmemiştir.

Sevr Antlaşması'nı imzalayan tarafların onaylama sistemini daha iyi anlamak için, Osmanlı İmparatorluğu (Türkiye) da dahil olmak üzere imzacı devletlerin her birinin ulusal Anayasasını incelemek önemlidir.

Örneğin, Sultan 6. Mehmed'in 22 Temmuz 1920 tarihli Saltanat Şurası'nın ardından Sultan, Osmanlı Anayasası temelinde onaylamaya eşdeğer olan Sevr Antlaşması'nın imzalanmasını emretmiştir.

Bu çalışmada Tazminatlar konusunda ortaya konan rakamlar, tüm soykırım dönemini ve Bogos Nubar tarafından Şubat 1919'da Paris'te düzenlenen Barış Konferansı'nda sunulan özellikleri dikkate almamaktadır.

Ermeniler, diğer şeylerin yanı sıra, imzacı devletlerden Sevr Antlaşması'nın onaylanmasını talep etmelidir.

Sevr Antlaşması'nın uygulanmadığını veya değiştirildiğini iddia etmek, Türkiye'nin Ermeni karşıtı ve açıkça Batı Ermenistan karşıtı politikasının bir parçasıdır.

Yaygın olarak Sevr Antlaşması olarak adlandırılan bir Barış Antlaşması, hiçbir zaman ilgili halkların gözleri önünde değiştirilmeye çalışılan böylesine saldırgan bir politikanın konusu olmamıştır.

Bazı Devletler ve siyasi güçler, Sevr Antlaşması'nı revize edemeden onun yerine geçmeye çalışmak amacıyla Aleksandropol Antlaşması (2 Aralık 1920), Moskova Antlaşması (16 Mart 1921), Kars Antlaşması (20 Ekim 1921), Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921), Lozan Antlaşması (24 Temmuz 1923), Kürt örgütü Hoybun ile anlaşma (1927), Avrupa Parlamentosu Ermeni Sorunu Siyasi Kararı (18 Haziran 1987), Sovyet Ermenistan'ındaki durum (1988/1989), Artsakh'taki ilk savaş, Nahçıvan'daki Jugha mezarlığının tahrip edilmesi (14 Aralık 2005), Artsakh'taki ikinci savaş ve bunların sonuçları olarak Azerbaycan, Türkiye ve (Doğu) Ermenistan Cumhuriyeti arasındaki (gelecekteki) anlaşmalar.

Tüm bunlar yeterli değildi (bu anlaşmalar yasal olarak meşru değildir) ve Sevr Antlaşması'nın yerini almaya ve Batı Ermenistan'ın taleplerini ve Başkan Woodrow Wilson'un hakem kararının uygulanmasını engellemeye yetmeyecektir. .

23 Ağustos 1990 tarihinde, Ermenistan Sovyet Cumhuriyeti, kendi idari sınırları dahilinde, 2 Aralık 1920'den beri Ermenistan Bütünleşik Cumhuriyeti topraklarını işgal eden Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan etmiş ve o tarihte zaten Bağımsız Devlet olarak tanınmıştır.

Bağımsızlık bildirgesi ve 11. maddesi ile Batı Ermenistan'da Ermenilere yönelik bir soykırımın gerçekleştiğini kabul etmiştir. Ermenistan Sovyet Cumhuriyeti'nin 1920 Ermenistan Cumhuriyeti'nden ayrılması, yeni ilan edilen cumhuriyetin parlamentosu tarafından 21 Eylül 1991 tarihinde kaydedilmiştir.

Kendisini 1920 Ermenistan Cumhuriyeti'nin ne halefi ne de devamı olarak ilan eden yeni Ermenistan Cumhuriyeti, Türkiye'ye yönelik tüm iddialarından vazgeçmiştir.

Bu nedenle, Ermeni ulusunun Batı ve Doğu bileşenleri arasında farklı bir görev dağılımı ve rollerin ayrılması ve çabalarının koordinasyonu, ulusal sorunlarının en iyi şekilde çözülmesine katkıda bulunabilir.

Bu nedenle Batı Ermenistan sadece haklarından feragat etmemiş, aynı zamanda halkına ve kendisini egemen, özgür ve bağımsız olarak tanıyan Devletlere karşı görevlerinden de vazgeçmemiştir. .

- 9 Ağustos 2016 tarihinde Cumhurbaşkanı Batı Ermenistan adına Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesini onayladı.

- Cumhurbaşkanı, 1 Ekim 2016 tarihinde Batı Ermenistan adına Devletlerin Hak ve Ödevlerine İlişkin Sözleşme'yi onayladı.

- Cumhurbaşkanı, 20 Ocak 2017 Batı Ermenistan adına Cumhurbaşkanı, Birleşmiş Milletler Şartı'nı onaylar.

- 17 Aralık 2018 tarihinde, 77 milletvekili, seçim listesine kayıtlı Batı Ermenistan Ermenileri tarafından resmen seçildi.

- 18 Ocak 2019 tarihinde, Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Arménag Aprahamian, Parlamento milletvekilleri tarafından ikinci bir dönem için resmen yeniden seçildi.

- 19 Ocak 2020'de yeni hükümet, hükümet projesini Batı Ermenistan Ulusal Meclisi milletvekillerine sundu.

- 10 Ağustos 2020'de Batı Ermenistan Ermenileri, cumhurbaşkanları, hükümetleri ve parlamentoları, Sevr'de imzalanan uluslararası barış antlaşmasının imzalanmasının yüzüncü yılını resmen andı.

- 27 Eylül 2020'de Artsakh'ta, uluslararası bir devletler koalisyonu ve Suriye'den gelen cihatçı teröristler tarafından desteklenen Azerbaycan'ın tetiklediği ikinci savaş başladı.

- 8 Kasım 2020'de Azeri silahlı kuvvetleri Şuşi'nin işgal edildiğini duyurdu.

- 1 Mart 2021'de Artsakh Parlamentosu, 44 gün süren savaşın ardından Azerbaycan'ın kontrolü altındaki toprakları işgal edilmiş topraklar olarak ilan etti.

<http://www.nankr.am/hy/4027>

-1 Mart 2021'de, Batı Ermenistan Parlamentosu, Artsakh Ermenilerinin kendi kaderini tayin etme hakkını ve özerkliklerini tanıyan Artsakh Yasasını kabul eder; bu tanıma, San Remo Konferansı ve Sevr Antlaşması'nın toprakla ilgili tanınmasına dayanmakta olup 1920 Ermenistan Cumhuriyeti'nin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmektedir.

-20 Ocak 2024'te, Batı Ermenistan seçmen listesine kayıtlı Ermeniler tarafından 65 milletvekili resmen seçilir.

-21 Ocak 2024'te, Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin yeni Başkanı Lydia Margossian, Parlamento üyeleri tarafından ilk dönem için resmen seçilir.

-22 Kasım 2025'te, Başkan Lydia Margossian'ın görevden çekilmesinin ardından Arménag Aprahamian, Parlamento üyeleri tarafından önceki görev dönemlerine göre kesintisiz olmayan üçüncü dönem için yeniden ve resmen seçilir.

RESMI HABERLER

westernarmeniatv.com

BATI ERMENISTAN ULUSAL MECLİSİ'NİN 16. OTURUMU

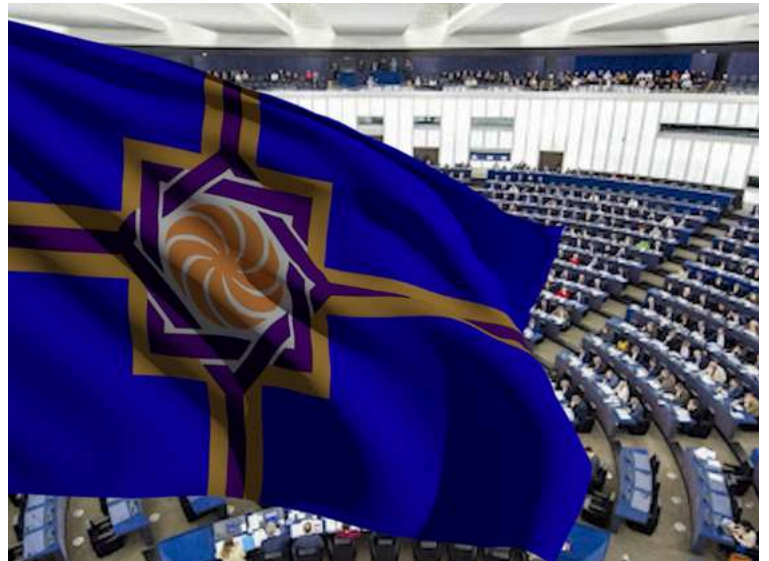
6 Mayıs 2026'da, Batı Ermenistan Ulusal Meclisi'nin (Parlamento) 16. oturumu çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Oturuma, seçilmiş 53 milletvekilinden 15'i katıldı.

Oturum sırasında, bundan böyle her oturumdan önce önceki oturumun tutanaklarının okunmasına karar verildi. 29 Nisan 2026 tarihli oturumun tutanakları da okundu.

Etik Komitesi Başkanı Simon Melkonyan, komiteye sunulan başvurulara değinerek, Ulusal Meclis Başkanı Nelli Harutyunyan'ın başvurusunun geçerliliğini koruduğunu ve komitenin yakın gelecekte ilgili bir karar vereceğini belirtti.

Oturum sırasında, Ulusal Meclis Başkanı Nelli Harutyunyan, Mayıs ayının sembolik günlerini vurguladı: 9 Mayıs, Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası'nın oluşturulma günü; 11 Mayıs, Ermenistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının Amerika Birleşik Devletleri tarafından tanınması günü ve 24 Mayıs, Ermenistan Cumhuriyeti Ulusal Meclisi'nin oluşturulma günü. Ayrıca, 9 Mayıs'ta yapılacak ve günün anlamı ve tarihi önemine adanacak çevrimiçi toplantı hakkında bilgi verdi.

Oturumun sonunda Nelli Harutyunyan, milletvekillere katılımları için teşekkür ederek, ulusal birliğin ve devlet değerlerinin korunmasının önemini vurguladı.

BATI ERMENİSTAN CUMHURİYETİ ANAYASASI'NIN 10. YILDÖNÜMÜ KUTLANACAK

9 Mayıs 2026'da, Batı Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası'nın kabulünün 10. yıldönümüne adanmış çevrimiçi bir tören toplantısı düzenlenecektir.

Etkinlik, Batı Ermenistan Hükümeti'nin girişimiyle düzenleniyor ve Zoom platformunda Fransızca ve Ermenice dillerinde gerçekleştirilecektir.

Toplantı, Paris saatiyle 18:30 ve Erivan saatiyle 20:30'da başlayacaktır. Katılımcılar, Anayasa'nın tarihi önemi, ulusal kimliğin korunması ve Batı Ermenistan'ın devlet ve hukuk ideolojisinin geliştirilmesi konularını tartışma fırsatı bulacaklardır.

Organizatörlere göre, etkinlik sadece Anayasa'nın kabulünün yıldönümünü anmakla kalmayıp, Ermeni halkının haklarının korunması bağlamında uluslararası ve siyasi önemini de sunmayı amaçlamaktadır.

Toplantıya, Western Armenia TV'nin resmi platformu üzerinden çevrimiçi yayınla katılmak mümkündür.

<https://www.facebook.com/WesternArmeniaTV>

Etkinlikte ayrıca Anayasa'nın farklı dillerde (Ermenice, Fransızca, İngilizce, Yunanca ve Türkçe) yayınlanmış versiyonları da yer alacaktır.

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-fr-09.05.2020.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/arm/2017/Arevmdyan_Hay.asdani_Hanrabadoutyan_Sahmanadroutyoun-09.05.2016.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2020/Constitution_Nationale_dArmenie_Occidentale-gr-09.05.2020.pdf.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/tr/2023/Bati_Ermenistan_Cumhuriyeti_Anayasa_Son-16.06.2023.pdf

http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/en/2023/The_Constitution_of_the_Republic_of_Western_Armenia-18.06.2023.pdf

"PRESIDENTS **LIVE** Western Armenia" **PODCAST**

PART #25

«**ERMENISTAN NEDEN BİR ERMENİ
DEVLETİDİR?»**

 YouTube

westernarmeniatv.com

Toplum

westernarmeniatv.com

ZORLA YERİNDEN EDİLEN ARTSAKH ERMENİLERİNİN %80'İ KIRADA YAŞIYOR, YOKSULLUK VE İŞSİZLİK ORANI %70

Eski Artsakh Cumhuriyeti İnsan Hakları Savunucusu ve eski Devlet Bakanı Artak Beglaryan, zorla yerinden edilmiş Artsakhlıların sosyo-ekonomik durumuna ilişkin verileri yayınladı.

“Uluslararası Emek ve İşçi Dayanışması Günü’nde, Anavatan Ermenistan’a sığınan Artsakh sakinlerinin sosyo-ekonomik durumuna dair bazı üzücü göstergeler şunlardır:

1. Çok kaba tahminlere göre, zorla yerinden edilmiş kişiler arasındaki yoksulluk oranı yaklaşık %70’tir; bu, Doğu Ermenistan’daki ortalama orandan (yaklaşık %23) yaklaşık üç kat daha yüksektir.

2. Çalışabilecek durumdaki Artsakh sakinleri arasındaki işsizlik oranı yaklaşık %70’tir; bu, Doğu Ermenistan’daki ortalama orandan (%14) yaklaşık beş kat daha yüksektir.

3. 2024 verilerine göre, çalışan Artsakh sakinlerinin ortalama maaşı, Doğu Ermenistan’daki ortalama maaştan yaklaşık %40 daha düşüktür (son verilere sahip değilim, ancak önemli ölçüde farklılık göstermesi olası değildir).

4. Yerinden edilmiş Artsakh sakinlerinin yaklaşık %80’inin hala kendi dairesi (evi) yoktur ve çoğunlukla kiralık konutlarda yaşamaktadırlar; bu da bu ailelerin tüketim sepetinin büyüklüğünün resmi ortalamadan daha yüksek olduğu anlamına gelir.

Ve bu durum, başarısız sosyal politikalar nedeniyle ortaya çıkmıştır, Doğu Ermenistan yetkililerinin istihdam ve konut programları. Ve yurt içinde ve yurt dışında göğüslerini kabartıyorlar, sanki “mültecilerin insani krizini” kendi başlarına aşmışlar gibi davranıyorlar ve sorunları dile getirdiğimizde de bize parmak sallıyorlar. Yakında Avrupa Siyasi Topluluğu zirvesinde de benzer bir “övgü havai fişegi” göreceğiz, Artsakh halkının kanayan yaralarını “barış” ve “insani krizin aşılması” duman perdesi altında gizleyecekler.

Eğer Artsakh’ın uzun süredir acı çeken ve çile çeken halkı ağlamıyorsa, bu onların sosyal durumlarının iyi olduğu anlamına gelmez. Dahası, Ermenistan’ın sıradan sakinleri bile çoğu zaman Artsakh halkının sosyal sorunlarının çözüldüğünü düşünürken, gerçeklik bu propaganda efsanesinden acı verici ve kesin bir şekilde farklıdır.

İşçi Bayramınız kutlu olsun. İşsizlere de İşçi Bayramınız kutlu olsun.

**115.000'den fazla Artsakh Ermenisi
vatanlarından zorla yerinden edildi.**

westernarmeniatv.com

DUKE ÜNİVERSİTESİ'NDE ERMENİLERE KARŞI SOYKIRIMIN ANILMASI TOPLULUĞU BİRLEŞTİRİYOR

Kuzey Carolina'da yeni bir Ermeni merkezi şekilleniyor. Amerika'nın önde gelen üniversitelerinden biri olan Duke'ta Ermeni kimliği yeniden canlandırılıyor. Tek bir fikirle başlayan şey, öğrencileri birleştiren ve tarihi hafızanın önemini vurgulayan bir sosyal harekete dönüştü.

2024 yılında, Los Angeles'lı genç bir adam olan Duke Üniversitesi öğrencisi Vincent Hovsepien, üniversitede bir Ermeni öğrenci örgütü kurmaya karar verdi.

Bu yolculuk zorlu geçti. Vincent Hovsepien ve ortağı Madison Mikaelian, aylarca karmaşık idari prosedürlerle uğraşarak üniversitede bir Ermeni varlığı kurmaya çalıştılar.

Sonunda, Ocak 2026'da "Duke'taki Ermeniler" örgütü resmi olarak tanındı ve üniversite tarihindeki ilk Ermeni öğrenci örgütü oldu.

"Küçük Ermenistan" – Yankılanan Bir Cevap

Resmi olarak tanınmadan önce bile, örgüt zaten aktif faaliyetlere başlamıştı.

Aralık 2025.

Etkinlik: "Küçük Ermenistan."

İlk etkinlik gerçek bir kültürel kutlamaya dönüştü:

- Ermeni mutfağı
- müzik
- tarih

70'ten fazla katılımcı Ermeni kültürü ve gelenekleri hakkında bilgi edindi.

Bir Topluluk Oluşturmak

Bugün, organizasyonun yaklaşık 30 üyesi var ve Kuzey Carolina Eyalet Üniversitesi'ndeki Ermeni Öğrenci Birliği ile işbirliği içinde, bölgedeki Ermeni öğrenci yaşamı için bir merkez haline geldi.

Duke ve Durham'da, gençlerin kimliklerini koruyup başkalarıyla paylaştıkları yeni bir alan oluşturuluyor.

24 Nisan: Anı ve Mücadele

Duke Üniversitesi, Hudson Şapeli.

24 Nisan 2026

Ermeni Soykırımının 111. yıldönümünde, organizasyon bir kez daha topluluğu bir araya getirdi, bu kez daha ciddi ve duygusal bir vesileyle.

45'ten fazla öğrenci, öğretim üyesi ve topluluk temsilcisi mum ışığında bir anma töreni için toplandı. Etkinlik şunları içeriyordu:

- bir dakikalık saygı duruşu
- kişisel tanıklıklar
- Ermenistan'a destek çağrısında bulunan konuşmalar.

Anma töreni, ses çıkarmak, hatırlamak ve adalet talep etmek için bir platformdur.

Yeni bir nesil – yeni bir ses

"Duke'taki Ermeniler" projesi, anavatandan binlerce kilometre uzakta bile Ermeni kimliğinin sadece korunmakla kalmayıp geliştirilebileceğini kanıtlıyor.

Gençler tarihi unutmuyor. Onu eyleme dönüştürüyorlar kültür, eğitim ve anma yoluyla.

Ve bu sadece başlangıç.

Duke'taki girişim basit bir gerçeği gösteriyor:

Ermeni tarihi, onu anlatmaya istekli en az bir kişi olduğu her yerde devam eder.

Ve bugün bu hikaye Kuzey Carolina'da da yankı buluyor.

TARİH

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

ERMENİ LEJYONU: KILIKYA’NIN BITMEMİŞ HAYALI VE MÜTTEFİKLERİN AĞIR İHANETİ

Zaferin kayba, inancın hayal kırıklığına dönüştüğü bir hikaye Tarihte asla kapanmayan sayfalar vardır. Bir soru gibi, bir yara gibi, yerine getirilmemiş bir vaat gibi yankılanmaya devam ederler. Ermeni Lejyonu’nun hikayesi tam olarak budur—kahramanlığın zirvesi ve acı bir ihanetin sembolü.

“Bir Kitapta Bir Ömür”

Ermenistan Amerikan Üniversitesi’nde sessiz bir gerilim hüküm sürüyordu. Masada günün kahramanı yatıyordu—sayfaları tüm bir neslin kaderini anlatan bir kitap.

Yazar Susan Paul Patti, kitap üzerinde ne kadar süre çalıştığını söylemekte zorlanıyor: “İki, üç, belki dört yıl... ya da belki bir ömür.”

Susan Paul Patti nadir fotoğraflar gösterirken Tigran Mansuryan odaya girer. Bakışlarını değiştirirler ve sessiz bir saygı hüküm sürer. Çünkü bu sadece bir kitap değil; bir anı.

Ermeni Lejyonu: Vaatler ve Mücadele 1916...

Avrupa Birinci Dünya Savaşı’na gömülmüştür.

Soykırımdan sağ kurtulan Ermeniler, yeni bir seçimle karşı karşıya: gelecekleri için savaşmak.

- 27 Ekim 1916 – Boghos Nubar, Doğu Lejyonu’nu (Legion d’Orient) kurmak için Fransa ve İngiltere ile anlaşmaya vardı.

- Ermenilere Kilikya’da özerklik sözü verildi.

- 1200’den fazla Ermeni gönüllü Lejyona katıldı.

- 1917’de Kıbrıs’ta askeri tatbikatlar yapıldı.

- 19 Eylül 1918’de Arar tepelerinde Ermeniler, Türk-Alman kuvvetlerini bozguna uğrattı.

Sadece savaşmak için değil, evlerini, halklarını ve geleceklerini kurtarmak için geri döndüler.

Kilikya: Dönüş ve Umut

Savaştan sonra Kilikya yeniden nefes almaya başlamış gibiydi. 1918-1919 yıllarında yaklaşık 120.000 Ermeni mülteci, sonunda Müttefiklerin koruması altında olduklarına inanarak Kilikya’ya geri döndü.

4 Mayıs 1920’de Kilikya, Fransız mandası altında bağımsızlığını ilan etti.

Rüya gerçeğe dönüşüyor gibiydi.

Ve sonra ihanet geldi.

Ancak tarih dramatik bir şekilde değişti.

- Fransız subayları Ermeni Lejyonunu silahsızlandırmaya başladı.

- 27 Eylül 1920’de Lejyon fiilen etkisiz hale getirildi.

- 20 Ekim 1921’de Fransa, Kemalist Türkiye’yi tanıdı.

- Kilikya savunmasız kaldı.

Sonuçlar trajikti.

Ermeniler bir kez daha katliamlara ve zorunlu sürgüne maruz kaldılar.

Kilikya’nın hayali paramparça oldu.

Sessiz kalanlar adına konuşan bir kitap.

“Ermeni Lejyonerleri: Birinci Dünya Savaşı’nda Fedakarlık ve İhanet.”

Susan Paul Patti’nin kitabı sadece tarihsel araştırmadan ibaret değil. Şunları içeriyor:

- görgü tanığı anlatımları
- kişisel mektuplar
- eşsiz fotoğraflar.

Yazar, 259 sayfayı aşkın bir kitapta savaşın olaylarını, insan umudunu, inancını ve kayıplarını ortaya koyuyor.

Özellikle, çoğu zaman gölgede kalan ancak mücadelenin ayrılmaz bir parçası olan kadınların hikayelerine özel önem veriliyor.

Yazar bir hafıza koruyucusudur.

Susan Paul Patti

- University College London’da Onursal Araştırma Görevlisi
- Londra Ermeni Enstitüsü Eski Direktörü
- Ermeni kökenli aydınların temsilcisi.

Büyükannem ve büyükbabam Kessab’da doğdu, Ermenilere karşı işlenen Soykırımdan sağ kurtuldu ve daha sonra Amerika Birleşik Devletleri’ne yerleşti.

Susan Paul Patti şunları belirtiyor:

“Ailemde duyduklarımı anlatma sorumluluğum vardı.

Henüz bitmemiş bir hikaye.

Ermeni Lejyonu’nun hikayesi sadece geçmişle ilgili değil.

Şu soruları soruyor:

-Müttefiklerin vaatleri neden yerine getirilmedi?

-Zafer neden bir vatan olmadı?

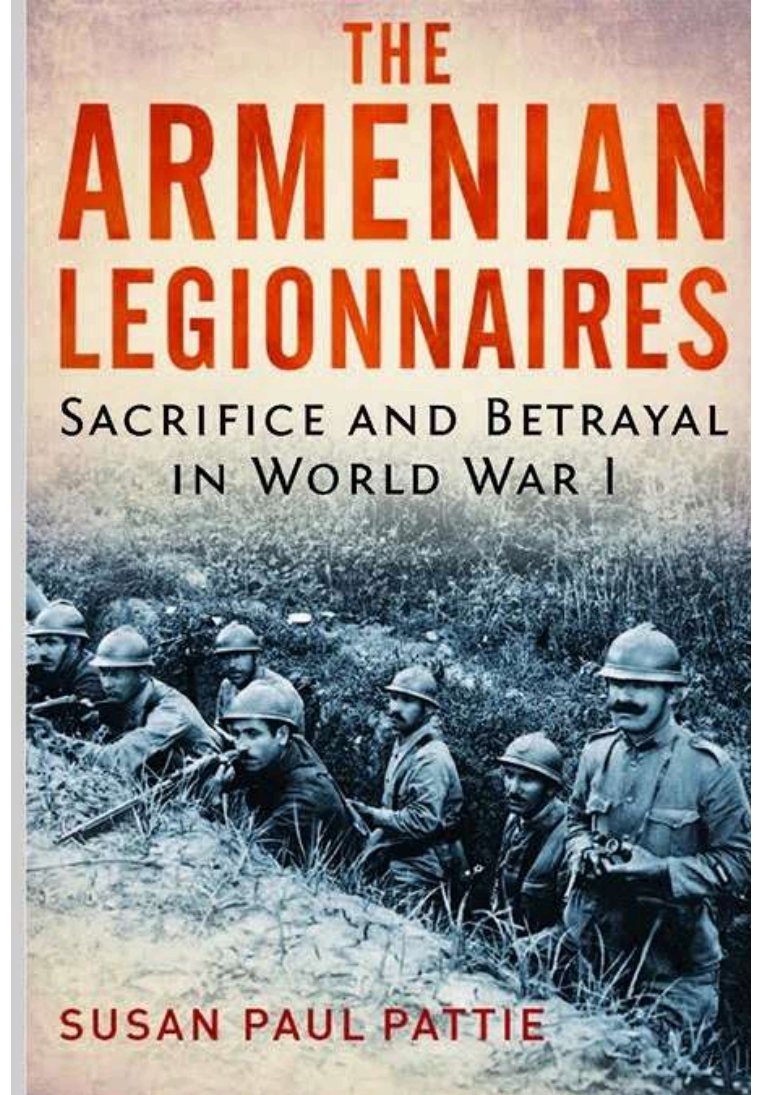
-Bütün bir halk neden yine yalnız bırakıldı?

Bu, inanç, mücadele ve ihanetin hikayesi.

Ama aynı zamanda bir hafıza hikayesi.

Ne kadar zaman geçerse geçsin,

Kilikya hayali hala yaşıyor.”

Zorla yerinden edilen Artsakh Ermenilerinin %80'i kirada yaşıyor, yoksulluk ve işsizlik oranı %70

ARJANTIN VE BATI ERMENİSTAN ARASINDAKİ DİPLOMATİK İLİŞKİLERİN 106. YILDÖNÜMÜ

Batı Ermenistan (Türk Ermenistanı), Ermeni halkına karşı işlenen soykırımdan sonra 29 Aralık 1917'de Rusya tarafından ilk kez devlet olarak tanındı.

15 Mayıs 1919'da, Boghos Nubar başkanlığındaki bir hükümetin kurulmasının ardından, Müttefik Kuvvetler Yüksek Konseyi, Ermenistan Cumhuriyeti'ni fiilen tam bir devlet olarak tanıdı.

Şubat 1920'deki Londra Konferansı'ndan (Sevres Antlaşması'na hazırlık) ve Nisan 1920'deki San Remo Konferansı'ndan (Sevres Antlaşması'nın sonuçlandırılması) sonra, (Batı) Ermenistan Cumhuriyeti, 10 Ağustos 1920'de Sevres Antlaşması'nın imzalanmasından çok önce bile, birçok dalga halinde de jure tanınma elde etti.

Bu dönemde Amerika Birleşik Devletleri, 11 Mayıs 1920'de Ermenistan'ı tanıdı. Ancak birçok kişi, Arjantin devletinin (Batı) Ermenistan'ı 3 Mayıs 1920'de, Başkan Hipólito Yrigoyen'in başkanlığı döneminde özgür ve bağımsız bir devlet olarak tanıdığını bilmiyor.

Mayıs ayı, Arjantin Ermeni topluluğunun sadakati ve örgütlenmesi sayesinde, Arjantin ve (Batı) Ermenistan'ı iki bağımsız ulus olarak birleştiren sembolik bir ay haline geldi.

3 Mayıs 1920'de Cumhurbaşkanı Yrigoyen, Dışişleri Bakanı Honorio Pueyrredo tarafından onaylanan Ermenistan Cumhuriyeti'ni tanıyan resmi kararnameyi imzaladı ve 28 Mayıs 1920'de başkentin kalbinde kutlama etkinlikleri düzenlendi. Arjantin Cumhuriyeti tarafından Batı Ermenistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının tanınmasının 106. yıldönümü vesilesiyle, Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Armenag Aprahamian, Batı Ermenistan'da yaşayan, soykırım kurbanlarının binlerce torunundan oluşan bu topluluğa gösterilen ilgi için Cumhurbaşkanı Javier Milley'e, hükümetine, Parlamenta ve Senatoya şükranlarını ve tebriklerini ifade eder.

Bu vesileyle, Batı Ermenistan'da işlenen soykırım kurbanlarını resmen onurlandıran 5 Mayıs 1993 tarihli Arjantin Senatosu kararı da hatırlatılır.

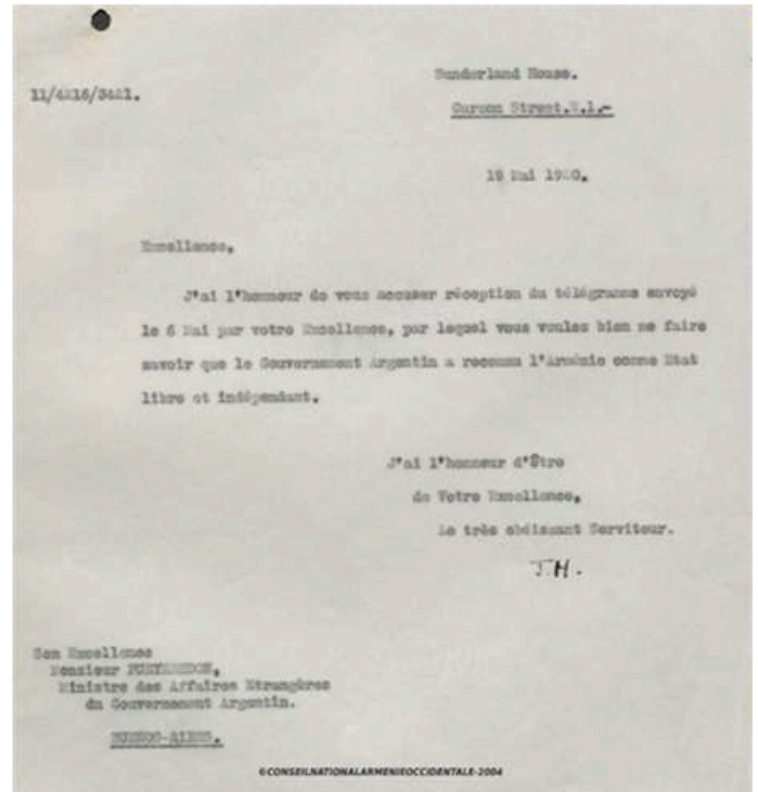
1920 - 3 DE MAYO - 2026

- El 29 de diciembre de 1917 Armenia Occidental recibió su primer reconocimiento como Estado por parte de Rusia.
- Tras la formación del Gobierno presidido por Boghos Nubar, el 15 de mayo de 1919 el Consejo Supremo de las Potencias Aliadas reconoció de facto a la República de Armenia integral.
- La República de Armenia (occidental) fue reconocida de jure mucho antes de su participación en la firma del Tratado de Sévres el 10 de Agosto de 1920, con posterioridad a la Conferencia de Londres (preparación del Tratado de Sévres) en febrero de 1920 y de la confrmación final de dicho Tratado en San Remo en Abril de ese año. Mientras que Estados Unidos reconoció de jure a la República de Armenia (occidental) el 11 de mayo de 1920.
- El 3 de mayo de 1920, el Estado argentino, encabezado por su presidente, don Hipólito Yrigoyen, mediante el decreto N° 49/20 reconoció a la República de Armenia (occidental) como un Estado libre e independiente.

*Gracias, Don Hipólito Yrigoyen,
Gracias, República Argentina*

Politika

westernarmeniatv.com

ERIVAN GERÇEKLİĞİN SINAVI KARŞISINDA: AVRUPA SİYASİ TOPLULUĞU'NUN 8. ZİRVESİ VE "SİRENLERİN ŞARKISI"

Avrupa vaatleri ve jeopolitik yanılsamaların kavşağı olarak Erivan. Avrupa Siyasi Topluluğu'nun 8. zirvesi çerçevesinde, Ermenistan'ın başkenti, artan gerilimler karşısında kıtasal işbirliğini güçlendirme hedefi etrafında liderleri ve diplomatları ağırladı. Ancak, birlik ve dayanışma hakkındaki konuşmaların ardında şu soru ortaya çıkıyor: Avrupa gerçekten harekete geçmeye hazır mı yoksa sadece gerçekçi politikanın "cazip şarkısına" mı kapılıyor?

Son jeopolitik ayrılıkların ardından, Avrupa siyasi topluluğu, Avrupa Birliği sınırlarının ötesine geçen esnek bir diyalog platformu olarak kendini sunuyor. Ev sahibi şehir olarak Erivan'ı seçerek, organizatörler açık bir sembolik mesaj veriyor. Bölgesel dönüşümlerin ön saflarında yer alan bir devlet olarak Ermenistan, kıtanın karşı karşıya olduğu güvenlik, egemenlik ve demokratik direnç zorluklarını somutlaştırıyor.

Ancak, bölgesel istikrarın ciddi bir tartışması, merkezi bir konuyu göz ardı edemez: Artsakh ve Batı Ermenistan'ın çözülmemiş sorunları. Son olaylardan sonra bu bölgedeki Ermeni siyasi yapılarının neredeyse tamamen ortadan kalkması, temel sorunları ortadan kaldırmadı. Soykırım, yerinden edilmiş nüfusun hakları, kültürel mirasın korunması, uzun vadeli güvenlik ve yasal statü: bunlar uluslararası toplumdan güvenilir cevaplar bekleyen açık sorular olmaya devam ediyor.

Batı Ermenistan için Artsakh kapanmış bir sayfa değil, hâlâ açık bir yara. Avrupa için ise uzlaşma ve tutarlılığın kritik bir sınavı. Bu hassas konuyu açıkça ele almadan hukuk ilkelerini, halkların korunmasını ve uluslararası adaleti savunabilir mi?

Bazı gözlemcilerin bahsettiği "cazibe" tam olarak bu ayartmadır: jeopolitik dengeler uğruna Artsakh meselesini arka plana itmek. Enerji çıkarları, stratejik diplomatik ilişkiler ve bölgesel tırmanma korkusu: tüm bu koşullar altında, bir dizi Avrupa devleti pragmatik bir yaklaşıma yönelebilir ve terk edilmişlik duygusunu derinleştirme riskini göze alabilir.

Bu bağlamda, Erivan'daki zirve gerçek bir dönüm noktası yerine diplomatik bir vitrine dönüşebilir. Destek açıklamaları, ne kadar önemli olursa olsun, gerçek mekanizmaların yerini tutamaz: güvenlik garantileri, uluslararası hukuki girişimler veya Artsakh'taki duruma ilişkin insan hakları izleme araçları.

Batı Ermenistan için bu zirvenin önemi çok daha geniştir. Bu, genişletilmiş Avrupa projesinin güvenilirliğiyle ilgilidir: çağdaş krizlere gerçek adımlarla yanıt verebilecek mi yoksa genel formülasyonlarla mı sınırlı kalacak? Bu, Avrupa'nın sadece bir gözlemci değil, aynı zamanda değerleri ve stratejik çıkarları arasında denge kurarak aktif bir aktör olabileceğini kanıtlaması için bir fırsattır.

Son olarak, Erivan bir gerçeğin ortaya çıkacağı an olabilir. Avrupa siyasi topluluğu bir seçim yapmak zorunda kalacak: Artsakh'ı ve hukuki ve insani sonuçlarını açıkça ele almak mı, yoksa sessizlik ve unutkanlık pahasına istikrar yanılsamasına kapılmak mı?

Tarih, bu 8. zirvenin belirleyici bir dönüm noktası mı yoksa sözlerin artık yeterli olmadığı bir bölgede kaçırılmış bir fırsat mı olacağına karar verecektir.

Armenag Aprahamian

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

DOSTLUK ANLAŞMALAR, ARTSAKH VE FRANSTZ HUKUKU: STYASİ TARTİŞMANIN MERKEZİNDE SEÇİCİ UYGULAMA. ARMENAG APRAHAMIAN

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Erivan ziyaretinin ve Ermenistan'daki barışa ilişkin açıklamalarının ardından, neredeyse sürecin "mimar" olarak hareket etmesiyle birlikte, resmi sözlerin ötesinde daha derin bir sorun ortaya çıkıyor. Fransız toplulukları ile Artsakh şehirleri arasında imzalanan dostluk anlaşmaları etrafındaki durum önemli bir soruyu gündeme getiriyor: Hukuk eşit olarak mı uygulanıyor yoksa siyasi ve diplomatik çıkarlara göre mi kullanılıyor? Teoride açık bir yasal dayanak...

Fransız hukukuna göre, yerel yönetim organları ancak devletin dış politikasına aykırı olmadığı takdirde uluslararası faaliyetlerde bulunabilirler. Bu ilke, Fransız Danıştay'ı tarafından izlenmekte ve yorumlanmaktadır.

Bu bağlamda, Artsakh gibi Fransa tarafından tanınmayan kuruluşlarla anlaşma imzalanması, ülkenin uluslararası yükümlülüklerine aykırı olarak değerlendirilmiştir.

Bu nedenle, 2019'da başlayan iptallerin açık bir yasal dayanağı vardır.

Devletin girişimine bağlı uygulama

Ancak bu iptaller otomatik olarak uygulanmamaktadır. Bunlar, özellikle valilerin idari mahkemeye başvurma kararlarının sonucudur.

Başka bir deyişle,

bazı tüzükler yıllarca sorunsuz bir şekilde varlığını sürdürebilir,

ta ki siyasi veya diplomatik olarak hassas hale gelene kadar.

Bu önemli bir durumdur: yasa sadece uygulanmakla kalmaz, aynı zamanda "aktif hale gelir".

Uygulamanın tekdüzeliğini sorgulayan örnekler:

1. Filistin topraklarıyla işbirliği

Birçok Fransız topluluğu Filistin topraklarındaki şehirlerle işbirliği yapmaktadır. Fransa Filistin'i tanısa da, uluslararası statüsü tartışmalı ve siyasi olarak hassastır.

Ancak,

bu işbirlikleri geniş ölçüde hoşgörüyle karşılanmakta,

bazen güçlü bir siyasi ve sembolik niteliğe sahip olmakta,

ve sistematik hukuki anlaşmazlıklara yol açmamaktadır.

2. Batı Sahra ile ilişkiler

Batı Sahra'nın statüsü uzun süredir çözülememiş bir çatışma olmaya devam etmektedir.

Bazı Fransız toplulukları şunları uygulamıştır:

insani yardım,

Sahra mülteci kamplarıyla işbirliği,

veya yerel kurumlarla bağlantılar.

Burada da

diplomatik hassasiyet yüksek,

ancak hukuki tepkiler sınırlı veya değişken.

3. Tayvan ile Girişimler

Fransa, "tek Çin" politikasına bağlı kalarak Tayvan'ı bağımsız bir devlet olarak tanımıyor.

Ancak,

Fransız şehirleri Tayvan ile ekonomik, kültürel ve eğitimsel bağlar geliştiriyor,

ve çeşitli işbirliği biçimleri mevcut.

Bu ilişkiler

diplomatik olarak izleniyor,

ancak açıkça siyasi olmadıkları sürece genellikle hoşgörüyle karşılanıyor.

Hukuki bir çelişkidenden ziyade farklı bir yaklaşım

Bu örnekler, tüm vakaların Artsakh'taki durumla aynı olduğu anlamına gelmez. Ancak,

hukuki "kırmızı çizginin" belirli bir esneklikle yorumlandığını,

ve uygulamasının büyük ölçüde bağlama bağlı olduğunu gösteriyorlar.

Artsakh örneğinde, tepki şu şekilde olmuştur:

hızlı,

sistematik,

ve hukuki açıdan titiz.

Bu karışıklık, hukukun farklı şekilde uygulandığı algısını şekillendiriyor.

Hukuk, Diploması ve Siyasi Uygunluk

Dostluk Şartları meselesi, hukukçuların iyi bildiği bir gerçeği ortaya koymaktadır: idare hukuku hiçbir zaman siyasi ortamdaki tamamen bağımsız değildir.

Bir hukuk sürecinin başlatılıp başlatılmaması,

devletin iradesine,

diplomatik çıkarlara

ve meselenin hassasiyetine bağlıdır.

Bu koşullar altında, mesele hukuksallıktan ziyade devlet eylemlerinin tutarlılığı meselesidir.

Açıklayıcı bir argüman

Bazı gözlemciler için 2019'daki gelişmeler, Artsakh'a sembolik desteğin zayıflaması olarak algılanan bir dönüm noktası olarak görülmektedir.

Diğerleri için ise, yeni koşullarda hukukun geç de olsa gerekli bir uygulamasıydı.

Kurumsal güvenilirlik meselesi

Artsakh ile yapılan anlaşmalar meselesi Ermeni çevrelerinin ötesine geçmektedir. Temel bir soruyu gündeme getiriyor: bir hukuk normu, farklı durumlarda uygulanması farklılık gösterirse tam meşruiyetini koruyabilir mi?

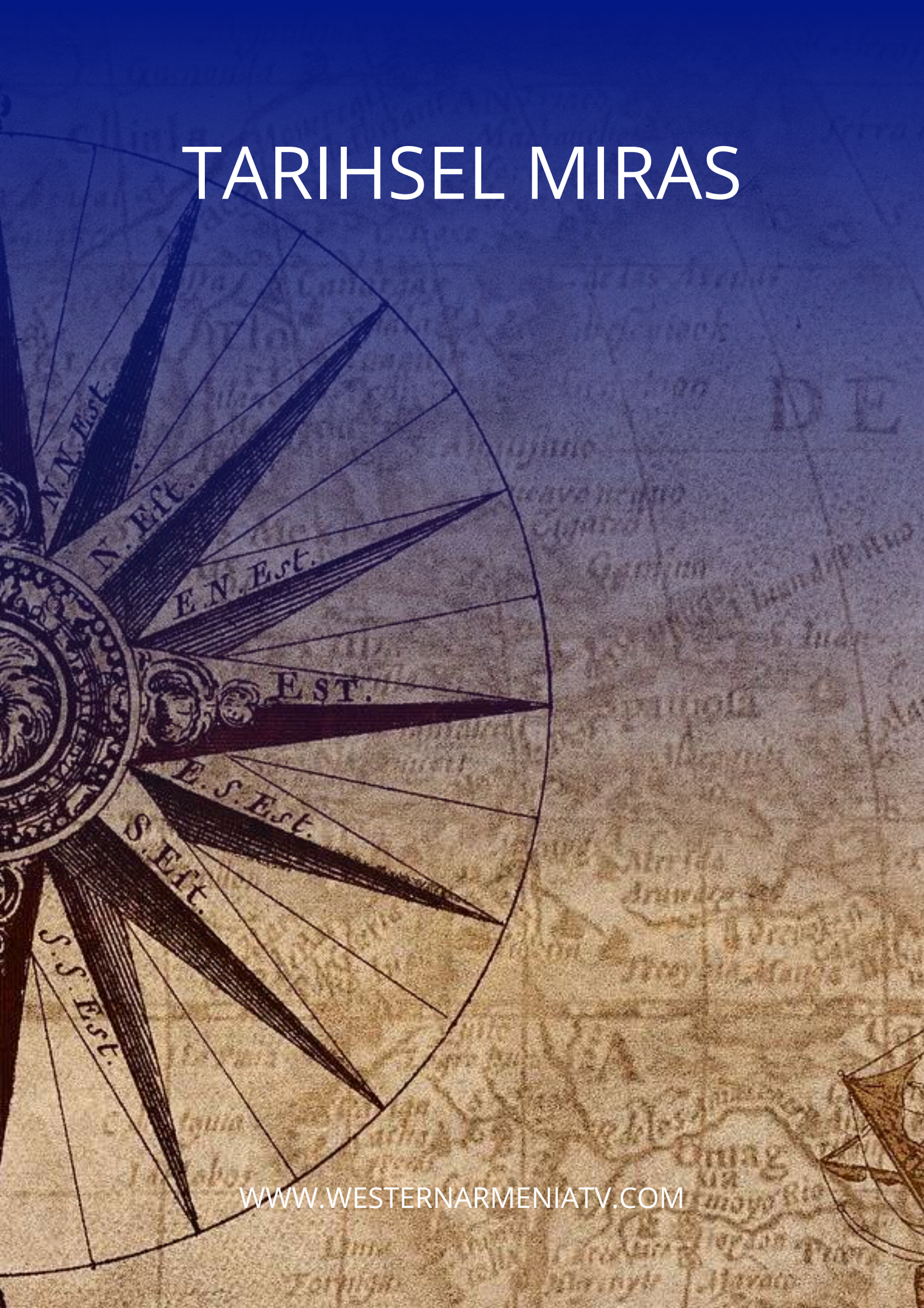
Anayasal bir devlette, bu sorunun cevabı sadece kurumların otoritesini değil, aynı zamanda vatandaşların onlara olan güvenini de belirler.

Son olarak, Cumhurbaşkanı Macron'un, 44 günlük savaşın başlamasından bir yıl önce ve Sevr Antlaşması'nın yüzüncü yıldönümünden bir ay sonra Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e hukuki açıdan önemli bir sinyal göndermeye çalıştığı belirtilmektedir.

Armenag Aprahamian

Batı Ermenistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

TARİHSEL MİRAS

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

TARİHSEL MİRAS

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

VIŞAPAGORG (EJDERHA HALISI): EFSANELERİN NEFESİ EVİNİZDE

Birkaç yıl önce, Artsakh'tan yerinden edilmiş dokumacılarının hikayesi birçok kişiyi etkilemişti. O zamanlar, sizin desteğinizle, el yapımı halılarının bazıları yeni yuvalar bulmuştu. Ama onların hikayesi devam ediyor... ve bugün yeni bir eserle sunuluyor. Bu kez, özel bir ****Vishapagork**** (Vishapgork).

Bu sadece bir halı değil. Bu, bir ipliğe dokunmuş bir hikaye.

Doğal boyalarla renklendirilmiş bu el yapımı halının her detayı, Ermeni geleneğini, dayanıklılığını ve yüksek işçilik seviyesini yansıtıyor. Ejderha motifi, Ermeni kültüründe gücü, korumayı ve yaşamın sürekliliğini simgeliyor; bu da bu eseri sadece dekoratif değil, aynı zamanda derin anlam taşıyan bir sanat eseri haline getiriyor.

Bu halı sadece elle değil, aynı zamanda yürekten yaratıldı. Hafızayı, kaybı, ama aynı zamanda yeniden doğuşu da taşıyor. Her düğüm unutulmayacak bir hikaye anlatıyor.

ERMENİ MÜLTECİLERİN LÜBNAN'A YERLEŞTİRİLMESİYLE İLGİLİ TARİHİ BİR MEKTUP

15 Aralık 1921'de yazılan bir mektup, bugün Kilikya Ermenilerinin sürgünü ve Fransız mandası yıllarında Lübnan'daki kabul edilişlerinin ayrıntılarını ortaya koyan değerli bir tarihi tanıklık olarak kabul ediliyor.

Beyrut'tan Paris'e gönderilen mektup, Mesrop Vardapet Keshishian tarafından Zmmar'lı rahip Poghos Aris'e yazılmıştır. Belge, Ermeni mültecilerin Kilikya'yı terk ettikten sonra karşılaştıkları zorlukları ortaya koymaktadır.

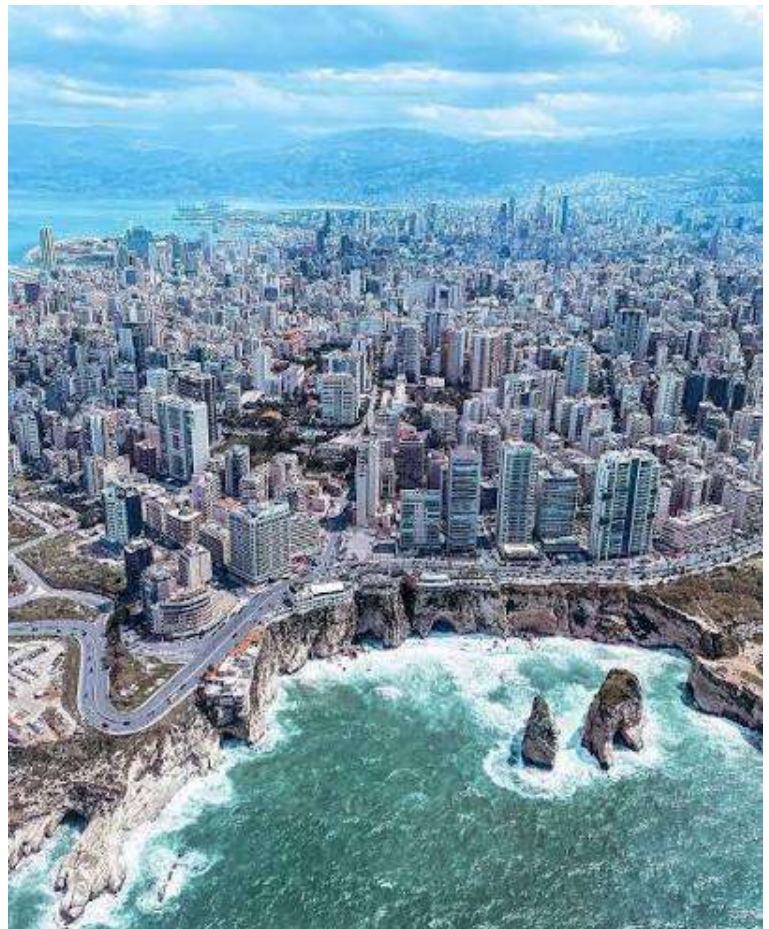
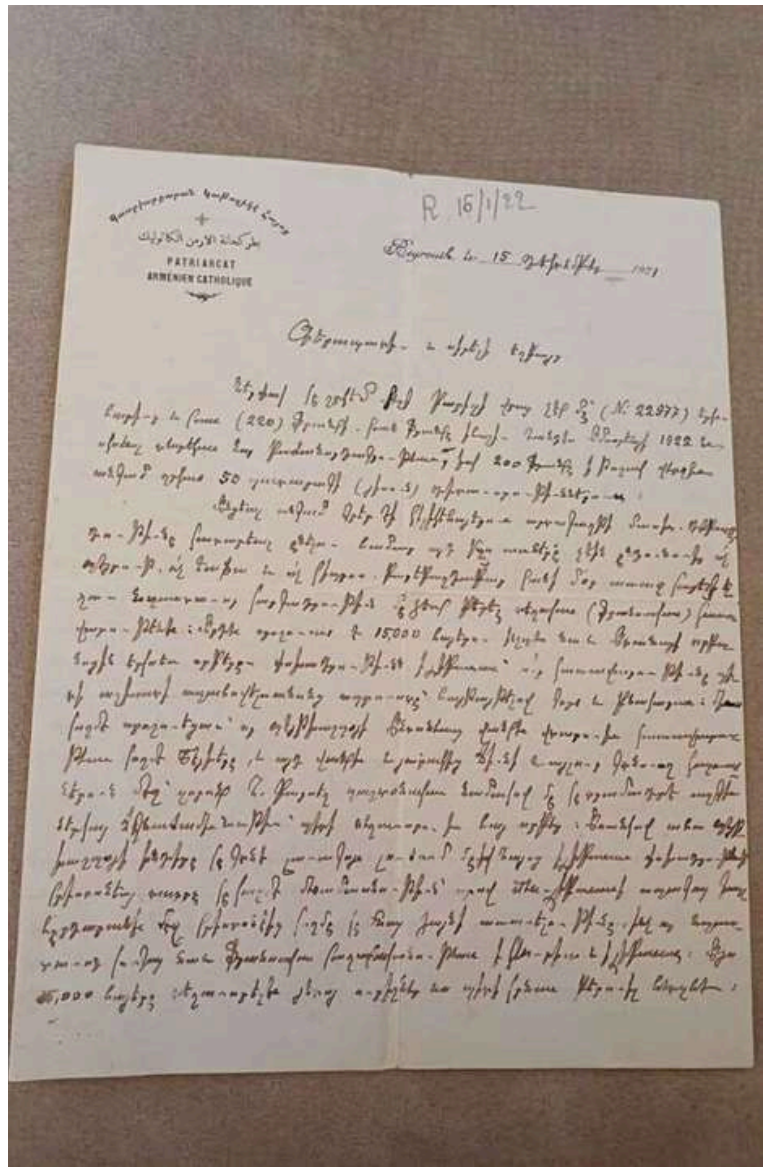
Keshishian, başlangıçta ne Beyrut'un, ne Yafa'nın, ne de Kıbrıs'ın mültecileri kabul etmeye hazır olmadığını yazıyor. Ancak, yerel Fransız yetkililerinin müdahalesiyle, Adana yetimhanesinden yaklaşık 15 bin Ermeni ve çocuğun Lübnan'a transferi organize edilebildi. Fransız hükümeti onlara barınma ve iş sağlamakla yükümlüydü.

Mektup ayrıca, Ermeni yetimlerin barındırılmasına karar verilen Peytkhashpo manastırına da değiniyor ve bu amaçla manastırın ve bitişik arazilerin tahsis edildiğini belirtiyor. Bu adım, Ermeni mültecilerin kritik durumuna önemli bir çözüm olarak görüldü.

Yazar ayrıca, Ermenilerin yer değiştirmesinin siyasi önemini vurgulayarak, Lübnan'daki Hristiyan nüfusunun artışının ülkenin gelecekteki siyasi dengesini etkileyebileceğini belirtiyor.

Mektup ayrıca kilise ve eğitim girişimleri hakkında önemli bilgiler de içeriyor. Özellikle, mülteci topluluğunu desteklemek amacıyla kilise binalarında bir kız okulu kurulması planı ele alındı.

Tarihçilere göre, Mesrop Vardapet Keshishyan'ın mektubu sadece kişisel bir mektup değil, aynı zamanda Ermeni mültecilerin zorluklarını, kurtuluşlarına yönelik çabaları ve o yıllardaki Ermeni topluluk yapılarının rolünü ortaya koyan önemli bir tarihi belgedir.

A photograph of ancient stone ruins, possibly a fortress or temple, set against a dramatic sunset sky. The ruins are made of large, weathered stone blocks. In the foreground, there are two large, rounded stone structures, possibly altars or pillars, and a pile of rubble. The word "KÜLTÜR" is written in a stylized, golden font across the center of the image.

KÜLTÜR

www.westernarmeniatv.com

"VARARAKN"IN YENİDEN CANLANMASI, ARTSAKH'TAKİ YURTTAŞLARIMIZ İÇİN EŞSİZ VE MANEVİ AÇIDAN ÖNEMLİ BİR KALE HALİNE GELEBİLİR

1990'larda şef ve Onursal Sanat Sanatçısı Nina Grigoryan tarafından kurulan tarihi Artsakh Devlet Korosu Vararak, şimdi Erivan'da yeniden canlanarak Artsakh kültürünün ruhunu korumaya devam ediyor.

1998 yılında devlet statüsü kazanan Vararakn, uzun yıllar boyunca Artsakh'ın kültürel yaşamının önemli merkezlerinden biri olmuştur. Sanat yönetmeni Armine Yakhshyan ve şef Zhanna Aghajanyan'ın liderliğinde koro, Artsakh, Ermenistan ve yurt dışında sayısız konser vermiştir.

Ermenilerin Artsakh'tan göçünden sonra, Vararakn, diğer birçok kültürel kurum gibi dağılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı. Ancak, hayırsever ve Diyalog STK'sının kurucu başkanı Yuri Navoyan'ın desteğiyle koronun yeniden organize edilmesi ve faaliyetlerine devam etmesi mümkün olmuştur.

Yeniden canlandırılan "Vararakn" korosunun ilk konseri, 5 Şubat 2026'da Erivan'daki Komitas Oda Müziği Salonu'nda "Hov arek, sarer jan" başlığıyla gerçekleşti. 6 Mayıs'ta ise Erivan'daki ikinci konser, dünya klasik müziği ve Ermeni müzik mirasını bir araya getiren Aram Haçaturyan Ev Müzesi'nde yapıldı.

Konserin ilk bölümünde, koronun kadın üyeleri, solistler Elina Sargsyan ve Lilit Osipyan'ın katılımıyla Giovanni Battista Pergolesi'nin "Stabat Mater dolorosa" eserini seslendirdi. İkinci bölümde ise Komitas'ın ölümsüz koroları "Surb-surb", "Chinar es", "Hov arek, sarer jan" ve diğer eserler, salonu vatan özlemi ve anılarıyla doldurdu.

Akşam, Sevak Janoyan'ın seslendirdiği ortaçağ halk şarkısı "Mokats Mirza" ile sona erdi.

Konser sadece bir müzik etkinliği olmakla kalmadı, aynı zamanda Artsakh halkı için birleşmenin ve anıların korunmasının sembolik bir anı haline geldi.

TIGRANAKERT'TE BİR ERMENİ OYUNU SAHNELENDİ

Tigranakert Belediyesi tarafından düzenlenen 11. Amed Uluslararası Tiyatro Festivali çerçevesinde, Alexander Shirvanzadeh'in "Sanatçı" adlı öyküsünden uyarlanan bir oyun Ermenice olarak sahnelendi.

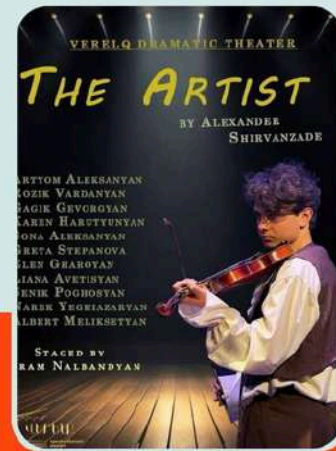
"Sanatçı", Tigranakert'teki "Chand Amed" Kültür Merkezi'nin "Mehmed Emin Yalçinkaya" salonunda sunuldu.

Oyunun ardından, Tigranakert Aziz Kirakos Kilisesi kurucu konseyi başkanı Ohannes Gafur Ohanyan ve kızı Talin Ohanyan, yönetmen Aram Nalbandyan'a, Tigranakert Belediyesi çalışanlarına ve festivalin diğer organizatörlerine çiçek buketleri ve onur belgeleri takdim etti.

Oyun Ermenice olarak Kürtçe, İngilizce ve Türkçe altyazılarla sunuldu. "Sanatçı", izleyiciler tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı. Tigranakert Ermeni topluluğu temsilcileri, festivale katılan oyun yazarları ve Diyarbakır Kürtleri tarafından büyük bir ilgiyle izlendi. Salonda oturacak yer kalmamıştı ve birçok izleyici ayakta veya merdivenlerde oturarak izledi.

ARMENIA
Verelq Dramatic Theatre

INTERNATIONAL
THEATER
FESTIVAL

THE ARTIST

Yazar / Writer: Alexander Shirvanzade

Yönetmen / Director: Aram Nalbandyan

Süre / Time: 65'

Oyun Dili / Language: Armenian

Üstyazi / Surtitle: Kurdish, Turkish, English

28.04.2026 | 18:30

ARMENOSID

WWW.WESTERNARMENIATV.COM

DERSİM KATLIAMLARININ KURBANLARININ ANISININ 86. YILI: "KARAR GÜNÜ"

4 Mayıs, çeşitli yorumlara göre Dersim olaylarında dönüm noktalarından biri olarak kabul edilir; o gün 1937'de Türk hükümeti, daha sonra kitlesel şiddete ve sürgünlere dönüşen bir süreci başlatmaya karar vermiştir.

Bazı tarihçilere ve yayıncılara göre, bu karar, Dersim bölgesinde yaşayan nüfusa karşı askeri operasyonlar yürütmeyi amaçlayan siyasi adımların başlangıcıydı. Bu olaylar genellikle "Dersim Trajedisi" veya yerel dilde "tertele" olarak adlandırılır; bu da yıkım ve önceki yaşamla tam bir kopuş anlamına gelir.

Bundan önce, 1935'te kabul edilen "Tunceli Kanunu" ile Dersim'in adı değiştirilmiş ve bölge sıkı askeri ve idari kontrol altına alınmıştı. Daha sonra özel idari organlar oluşturulmuş ve bölge kısıtlı bölge ilan edilmişti.

Bu kaynaklara göre, 4 Mayıs 1937'de alınan hükümet kararı, askeri operasyonları, nüfusun yerinden edilmesini ve köylerin tahliyesini öngörüyordu. Sonraki iki yıl içinde bölgede yaşanan olaylar, çok sayıda can kaybına ve kitlesel yer değiştirmelere yol açtı.

Bu olaylar, günümüze kadar tarihsel ve siyasi tartışmalara konu olmaya devam etmektedir. Bazı yorumcular bunları ciddi bir insanlık trajedisi ve soykırım kriterlerini karşılayan bir süreç olarak görürken, resmi tarih yazımı farklı değerlendirmeler sunmaktadır.

Yayın, bu tür olayların hatırasının ve bunlar hakkında açık bir tartışmanın, tarihsel adalet ve bu tür olayların tekrarının önlenmesi için önemli olduğu sonucuna varmaktadır.

ERMENİLERE KARŞI İŞLENEN SOYKIRIMI KURBANLARININ 100. YILINA ADANAN ANITIN YIKILMASI SADECE KÜLTÜREL DEĞİL, AYNI ZAMANDA AÇIK BİR SİYASİ VE İDEOLOJİK NİTELİK TAŞIMAKTADIR. HOVİK AVANESOV

Artsakh'ın başkenti Stepanakert'te Ermenilere Karşı İşlenen Soykırımının 100. yıldönümüne adanmış anıtın yıkılması, sadece kültürel bir kayıp olarak değil, aynı zamanda kasıtlı bir siyasi adım olarak da geniş yankı uyandırdı. Bu, Artsakh Kültürel Miras Ombudsmanı Hovik Avanesov tarafından da belirtilmiştir.

Kafkas Miras Gözlem Örgütü'nün (CHW) belgeleri, yaşananların münferit bir olay olmadığını, Ermeni tarihi ve kültürel mirasının sistematik bir şekilde yok edilmesinin bir parçası olduğunu göstermektedir. Deyr ez-Zor'dan getirilen kalıntıları içeren beyaz mermer çan kulesi, soykırım kurbanlarının anısını somutlaştıran özel bir sembolik anlama sahipti.

Airbus ve Planet Labs tarafından sağlanan uydu verileri, anıtın Temmuz 2025 ile Nisan 2026 arasında tamamen yok edildiğini gösteriyor. Uzmanlara göre bu kronoloji, kasıtlı ve aşamalı bir eylemi işaret ediyor.

Uzmanlara göre, bu tür eylemler uluslararası hukuk normlarına ve UNESCO çerçevesinde kabul edilen kültürel mirasın korunmasına ilişkin sözleşmelere aykırıdır. Aynı zamanda, çoğu zaman cezasız bir şekilde gerçekleştiriliyorlar ki bu da devam etmelerine katkıda bulunuyor.

Avanesov'a göre, anıtın yıkımı sadece maddi değeri ortadan kaldırmayı değil, aynı zamanda Ermeni varlığının izlerini silerek tarihi hafızayı da çarpıtmayı amaçlıyor. Bu, sadece kültürün değil, tüm kimliğin de tehlikede olduğu bir kültürel soykırım tezahürü olarak kabul ediliyor.

Bu nedenle, Stepanakert'te yaşananlar, uluslararası toplumdan net bir yanıt ve pratik adımlar gerektiren koordineli bir politikanın parçası olarak değerlendiriliyor.

WE
ARE **MILLIONS** *OF*
CITIZENS *OF* **WESTERN ARMENIA**
HAVE YOU JOINED US?

westernarmeniatv.com

BATI ERMENİSTAN DERGİSİ'nin tüm sayılarına linkten ulaşabilirsiniz.

LINK

SEVGİLİ YURTTAŞLAR VE SEVGİLİ SOYDAŞLARIMIZ.

BATI ERMENİSTAN'IN KADERİYLE İLGİLENEN ADANMIŞLAR. BUGÜN BU BÜYÜK JEOPOLİTİK OLAYLAR GİRDABINDA HER ZAMANKINDEN DAHA FAZLA BİRLEŞMEYE, BİRBİRİMİZİ DESTEKLEMeye, BİRBİRİMİZLE DAHA YAKIN İLETİŞİM KURMAYA İHTİYACIMIZ VAR.

BUGÜN MİLLETİMİZİN BÜTÜNLEŞMESİNE VE KENDİ HAKLARIMIZ İÇİN MÜCADELEYE GERÇEKTEN KATKI SAĞLAYAN, TALEPKAR OLAN ÇOK AZ SAYIDA YAPI MEVCUT.

BATI ERMENİSTAN DEVLET TELEVİZYONU "WESTERNARMENIATV" HEPİMİZİN İLETİŞİM KURABİLECEĞİ, BİRBİRİMİZİ TANIYABİLECEĞİMİZ, TARİHİ VATANIMIZ VE ÇEVRESİNDE MEYDANA GELEN ÇEŞİTLİ OLAYLARDAN HABERDAR OLABİLECEĞİMİZ EŞSİZ PLATFORMLARDAN BİRİDİR.

BATI ERMENİSTAN DEVLET TELEVİZYONU "WESTERNARMENIATV", İLKELERİNE VE İZLEYİCİSİNE SADIK KALARAK YENİ YAKLAŞIMLARLA KESİNTİSİZ ÇALIŞMALARINA DEVAM EDİYOR.

BİLDİĞİNİZ GİBİ, TELEVİZYONUMUZ KENDİ REKLAMINI YAPMIYOR, AĞIRLIKLI OLARAK BATI ERMENİSTAN'IN TARİHİ, BUGÜNÜ VE GELECEĞİ İLE İLGİLİ SİYASİ VE DİĞER BAĞLAMLARIN YANI SIRA ÇEŞİTLİ KONULARI GÜNDEME GETİREN HABERLER YAYINLIYOR.

SİZLERE AYRICA BATI ERMENİSTAN CUMHURİYETİ DEVLET BAŞKANI, HÜKÜMETİ, ULUSAL MECLİSİ VE DİĞER YAPILARIN FAALİYETLERİNİ ŞEFFAF VE ERİŞİLEBİLİR BİR ŞEKİLDE SUNUYORUZ.

SEVGİLİ SOYDAŞLARIMIZ VE VATANDAŞLARIMIZ SİZLERİN DE DESTEĞİYLE TELEVİZYONUMUZUN İMKANLARI DAHA DA GENİŞLEYECEK VE GÜÇLENECEKTİR.

DESTEĞİNİZ, BİLGİ ALANINI DAHA DA GENİŞLETECEK VE ATALARIMIZIN İHLAL EDİLEN HAKLARININ KORUNMASI, HAKLI DAVANIN YENİDEN ELDE EDİLMESİ İÇİN DAHA NET VE GÜVENLE MÜCADELE EDECEKTİR.

ADALETİN YENİDEN TESİSİ İÇİN GELİN BİRLİKTE MÜCADELE EDELİM.

BİRLİKTE DAHA FAZLASINI YAPABİLİRİZ. BİRLİKTE BİZ DAHA GÜÇLÜYÜZ. UNUTMAYIN SİZ YOKSANIZ BİZ BİR EKİĞİZ.

[HTTP://WWW.WESTERN-ARMENIA.EU/SOUTIEN.HTM](http://www.western-armenia.eu/soutien.htm)

BANQUE DU BÉNÉFICIAIRE : 18206

SWIFT : AGRIFRPP882

IBAN : FR76 1820 6001 6060 2410 5442 422

BÉNÉFICIAIRE : ASSEMBLÉE DES ARMÉNIENS (AAAO)

"ARMENOSİD'I UNUTMA, UNUTTURMA"

**WESTERN
ARMENIA**

The weekly journal is compiled under the auspices of the State Television of Western Armenia.
All copyrights are reserved.

<https://westernarmeniatv.com/>
info@western-armenia.eu

WESTERN ARMENIA MAGAZINE

ԲՈՒՐ ՀԱՄԱՐՆԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԳՏՆԵԼ ԿԱՅՔՈՒՄ
TOUS LES NUMÉROS SONT DISPONIBLES SUR LE SITE.
ALL ISSUES ARE AVAILABLE ON THE WEBSITE.
TÜM SAYILARI WEB SITESİNDE BULABİLİRSİNİZ:

